

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ANKARA YENİMAHALLE ve ÇANKAYA
GENÇLİK MERKEZLERİ'NE ÜYE GENÇLERİN
GENÇLİK MERKEZLERİ'NE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

DOKTORA TEZİ

T. C.
Türkiye Köğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim Dalı

(Halk Eğitimi)
Prof.Dr. A.Sudi BÜLBÜL

Şükran KILBAŞ

Ankara-1989

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	V1
BÖLÜM	<u>Sayfa</u>
1.GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	11
Önem	13
Sayıltılar	13
Sınırlılıklar	14
Tanımlar	14
11.İLGİLİ KAVRAMSAL ÇALIŞMALAR ve ARAŞTIRMA- LAR	16
1.BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME KAVRAMI	17
2.BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME DAVRANIŞINI ETKİLEYEN ETMENLER	21
3.TOPLUMSALLAŞMA ve BOŞ ZAMANI DEĞERLEN- DİRME	34
4.GRUP OLGUSU ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİR- ME	45
5.KİŞİLİK GELİŞİMİ ve BOŞ ZAMANI DEĞER- LENDİRME	50
6.YETİŞKİNLER EĞİTİMİ ve BOŞ ZAMANI DE- ĞERLENDİRME	53
7.ÖRGÜTLÜ BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME ve GENÇLİK MERKEZLERİ	57

8.GENÇLİK LİDERLİĞİ	61
9.TÜRKİYE'DE YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR	65
111.YÖNTEM	70
Evren	70
Bilgi Toplama Aracının Geliştirilmesi	71
Bilgi Toplama Aracının Uygulanması ...	72
Verilerin Analizi ve yorumlanması	72
1V.BULGULAR ve YORUM	74
1.GENÇLERİN BİREYSEL ÖZELLİKLERİ	75
Cinsiyet	75
Yaş	76
Uğraşısı	77
Öğrenim Durumu	77
Babanın Öğrenim Durumu	78
Ailenin Gelir Düzeyi	79
Yaşamın En Uzun Geçtiği Yer	80
Üyelik Süresi	81
2.GENÇLİK MERKEZLERİ'NİN ÇALIŞMALARINI	
GENÇLERİN İLK KEZ NEREDEN DUYDUKLARI	82
3.GENÇLERİN KATILDIKLARI ve KATILMAK	
İSTEDİKLERİ ETKİNLİKLER	83
A.Katıldıkları Etkinlikler	83
Cinsiyet	84
Yaş	86

Üyelik Süresi	89
B.Katılmak İstedikleri Etkinlikler	89
Cinsiyet	90
Yaş	91
Üyelik Süresi	91
C.Katılmak İstedikleri Toplumsal İçerikli	
Etkinlikler	91
Cinsiyet	95
Yaş	97
Üyelik Süresi	97
4.KATILMA AMAÇLARI ve GERÇEKLEŞME DURUMLARI ..	100
A.Üye Olma ya da Katılma Amaçları	100
Cinsiyet	101
Yaş	102
Gencin Öğrenim Düzeyi	102
Babanın Öğrenim Düzeyi	106
Gelir Düzeyi	106
B.En Önemli Katılma Amacı	106
Cinsiyet	111
Yaş	111
Gencin Öğrenim Düzeyi	111
Gelir Düzeyi	114
C.Katılma Amaçlarının Gerçekleşme Durumları	117
Cinsiyet	119
Yaş	119
Gencin Öğrenim Düzeyi	121
Babanın Öğrenim Düzeyi	121

Gelir Düzeyi	125
D.En Önemli Katılma Amaçlarının Gerçekleşme	
Durumu	125
Cinsiyet	126
Yaş	128
Gelir Düzeyi	128
5.KATILMANIN GENÇLERDE SAĞLADIĞI OLUMLU	
DEĞİŞİMLER	131
Cinsiyet	132
Yaş	132
Gencin Öğrenim Düzeyi	132
Babanın Öğrenim Düzeyi	136
Gelir Düzeyi	136
Üyelik Süresi	138
6.GENÇLERİN GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILMA	
NEDENLERİ.....	141
Cinsiyet.....	141
Yaş.....	142
Gencin Öğrenim Düzeyi.....	142
7.KİŞİSEL SORUNLARI OLDUĞUNDA KİME GİDECEKLE-	
Rİ ile KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ'NDEN	
BEKLENTİLERİ:.....	147
A.Kişisel Sorunları Olduğunda Gençlerin	
Kime Başvuracakları.....	147
Cinsiyet.....	149
Yaş.....	149
B.Kişisel Danışmanlık Birimi'nden Gençlerin	

Beklentileri.....	151
Ünsiyet.....	151
Yaş.....	151
Gelir Düzeyi	151
Üyelik Süresi	154
8.GENÇLİK LİDERİ TUTUM veYAKLAŞIMLARI	157
A.Lider Tutumları	157
Cinsiyet.....	157
Yaş	159
Gencin Öğrenim Düzeyi	159
B.Lider Yaklaşımları	160
Cinsiyet	160
Yaş	161
9.PERSONEL ile İLİŞKİLERDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR	
A.Personel ile Sorunlar	163
Cinsiyet.....	163
Yaş	164
Gencin Öğrenim Düzeyi	165
B.Personel ile Sorunların Nedenleri.....	165
Cinsiyet	166
Yaş	166
Üyelik Süresi	167
10.GENÇLERİN YETKİLİLERLE GÖRÜŞMEK İSTEYECEKLERİ	
KONULAR ve BEKLEDİKLERİ İYİLEŞTİRMELER	170
A.Gençlerin Yetkililerle Görüşmek isteyecek-	
leri Konular	170
Cinsiyet	171

Yaş	173
Gencin Öğrenim Düzeyi	174
B.Gençlerin Gerçekleştirilmesini Bekledikleri	
İyileştirmeler	174
Cinsiyet	176
Yaş	178
Gencin Öğrenim Düzeyi	180
C.Gençlerin Etkinliklerin Yoğunlaştırılması	
İstedikleri Zamana İlişkin Beklentileri ...	182
Cinsiyet	182
Yaş	182
Uğraşı Durumu	185
D.Üyelerin Açık uçlu Soruya Verdikleri	
Cevaplar	187
V.ÖZET YARGI ve ÖNERİLER	189
Özet	189
Yargı	191
Öneriler	194

TABLolar LİSTESİ

<u>TABLO</u>	<u>Sayfa</u>
1.CİNSİYETE GÖRE ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI	76
2.YAŞA GÖRE ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI.....	76
3.UĞRAŞI DURUMUNA GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI	77
4.ÖĞRENİM DURUMLARINA GÖRE ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI	78
5.BABANIN ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI	79
6.GELİR DÜZEYİNE GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI.....	79
7.YAŞAMIN EN UZUN GEÇTİĞİ YER AÇISINDAN ÜYE	
GENÇLERİN DAĞILIMI	80
8.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI	81
9.GENÇLERİN GENÇLİK MERKEZLERİ'NİN ÇALIŞMALARINI	
İLK KEZ NEREDEN DUYDUKLARI	82
10.GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER	83
11.CİNSİYETE GÖRE GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİK-	
LER	85
12.YAŞA GÖRE GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER....	87
13.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE GENÇLERİN KATILDIKLARI	
ETKİNLİKLER	88
14.GENÇLERİN KATILMAK İSTEDİKLERİ ETKİNLİKLER	89
15.CİNSİYETE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN ETKİNLİK-	
LER	92
16.YAŞA GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN ETKİNLİKLER ..	93
17.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN	
ETKİNLİKLER	94

18.GENÇLERİN KATILMAK İSTEDİKLERİ TOPLUMSAL	
İÇERİKLİ ETKİNLİKLER	95
19.CİNSİYETE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN TOP-	
LUMSAL İÇERİKLİ ETKİNLİKLER	96
20.YAŞA GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN TOPLUMSAL	
İÇERİKLİ ETKİNLİKLER	98
21.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN	
TOPLUMSAL İÇERİKLİ ETKİNLİKLER	99
22.KATILMA DAKİ EN ÖNEMLİ AMAÇLAR	101
23.CİNSİYETE GÖRE KATILMA AMAÇLARI	103
24.YAŞA GÖRE KATILMA AMAÇLARI	104
25.ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARI	105
26.BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA	
AMAÇLARI	107
27.GELİR DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARI	108
28.EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	109
29.CİNSİYETE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	110
30.YAŞA GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	112
31.ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	113
32.GELİR DÜZEYİNE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI .	115
33.BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE EN ÖNEMLİ	
KATILMA AMACI	116
34.AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DURUMU	117
35.CİNSİYETE GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞ-	
ME DURUMLARI	118
36.YAŞA GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞME	
DURUMLARI	120

37.GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLA- RININ GERÇEKLEŞME DURUMLARI	122
38.BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMACININ GERÇEKLEŞME DURUMU	123
39.GELİR DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEK- LEŞME DURUMLARI	124
40.GERÇEKLEŞEN EN ÖNEMLİ KATILMA AMAÇLARI	126
41.CİNSİYETE GÖRE EN ÖNEMLİ AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DURUMU	127
42.YAŞA GÖRE EN ÖNEMLİ AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DURUMU	129
43.GELİR DÜZEYİNE GÖRE KATILMADA GERÇEKLEŞEN EN ÖNEMLİ AMAÇLAR	130
44.KATILMANIN GENÇLERDE SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİM- LER	131
45.CİNSİYETE GÖRE KATILMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER	133
46.YAŞA GÖRE KATILMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİM- LER	134
47.ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE KATILMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER	135
48.BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMANIN SAĞLA- DIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER	137
49.GELİR DURUMUNA GÖRE KATILMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER	139
50.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE KATILMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU	

DEĞİŞİMLER	140
51.GENÇLERİN GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ	141
52.CİNSİYETE GÖRE ARKADAŞLARININ GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ	143
53.YAŞA GÖRE ARKADAŞLARININ GENÇLİK MERKEZ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ	144
54.ÖĞRENİM DÜZEYİ'NE GÖRE ARKADAŞLARININ GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ	146
55.KİŞİSEL SORUNLARI OLDUĞUNDA GENÇLERİN KİME GİDECEKLERİ	148
56.CİNSİYETE GÖRE KİŞİSEL SORUNLARI NDA KİME BAŞVURACAKLARI.....	149
57.YAŞA GÖRE KİŞİSEL SORUNLARINDA KİME BAŞVURACAKLARI	150
58.KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİNDEN GENÇLERİN BEKLENTİLERİ	150
59.CİNSİYETE GÖRE KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİNDEN BEKLENTİLER	152
60.YAŞA GÖRE KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ'NDEN BEKLENİLENLER	153
61.GELİR DÜZEYİNE GÖRE KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ'NDEN BEKLENİLENLER	155
62.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİNDEN BEKLENİLENLER	156

63.GENÇLİK LİDERİ TUTUMLARI	157
64.CİNSİYETE GÖRE LİDER TUTUMLARI	158
65.YAŞA GÖRE LİDER TUTUMLARI	158
66.GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE LİDER TUTUMLA- RI	159
67.GENÇLİK LİDERİ YAKLAŞIMLARI	160
68.CİNSİYETE GÖRE LİDER YAKLAŞIMLARI	161
69.YAŞA GÖRE LİDER YAKLAŞIMLARI	161
70.GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİ ile LİDER YAKLAŞIMLA- RI	162
71.PERSONEL ile İLİŞKİLERDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR	163
72.CİNSİYETE GÖRE PERSONEL ile KARŞILAŞILAN SORUNLAR	164
73.YAŞA GÖRE PERSONEL ile KARŞILAŞILAN SORUN- LAR	164
74.GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE PERSONEL ile KARŞILAŞILAN SORUNLAR	165
75.PERSONEL ile SORUNLARIN NEDENLERİ	166
76.CİNSİYETE GÖRE PERSONEL ile KARŞILAŞILAN SORUNLARIN NEDENLERİ	167
77.YAŞA GÖRE PERSONEL ile SORUNLARIN NEDENLERİ	168
78.ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE PERSONEL ile SORUNLAR	169

79.GENÇLERİN YETKİLİLERLE GÖRÜŞMEK İSTEYECEK- LERİ KONULAR	171
80.CİNSİYETE GÖRE YETKİLİLERLE GÖRÜŞÜLMEK İSTENİLECEK KONULAR	172
81.YAŞA GÖRE YETKİLİLERLE GÖRÜŞÜLMEK İSTENİLE- CEK KONULAR	173
82.GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE YETKİLİLERLE GÖRÜŞÜLMEK İSTENİLECEK KONULAR	175
83.GENÇLERİN BEKLEDİKLERİ İYİLEŞTİRMELER	176
84.CİNSİYETE GÖRE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ BEKLENİ- LEN İYİLEŞTİRMELER	177
85.YAŞA GÖRE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ BEKLENİLEN İYİLEŞTİRMELER	179
86.GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE GERÇEKLEŞTİRİL- MESİ BEKLENİLEN İYİLEŞTİRMELER	181
87.CİNSİYETE GÖRE ETKİNLİKLERİN ZAMANLAMASI ..	183
88.YAŞA GÖRE ETKİNLİKLERİN ZAMANLAMASI	184
89.UĞRAŞI DURUMUNA GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİ- LEN DÜZENLEMELER	186

GENÇLİK MERKEZLERİ'NE ÜYE GENÇLERİN MERKEZLERLE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem

Sanayileşmenin ve hızlı kentleşmenin getirdiği toplumsal/kültürel değişme, arzu edilen yönde ve dengeli olarak gerçekleşemediğinde, kalkınmış ülkelerde çeşitli uyum sorunlarını birlikte getirmektedir. Kalkınmakta olan ülkelerde ise, uyum sorunlarının yanısıra, uluslaşma ya da yeni ideolojilerin benimsenmesi sorunları ile de karşılaşmaktadır. "Kapitalistleşme sonucu kentleşme, bir yandan aşırı ussal örgütlenmenin, diğer yandan da normatif ve duygusal çözülmenin ortamı olmakta ve anomi(kuralsızlaşma) ile yabancılaşmanın gelişmesine uygun nitelik taşımaktadır"(Kongar, 1979,s.139; Tolan,1981,ss.213-215; Alkan-Ergil,1980,ss.9-10).

Mannheim(1940), geleneksel toplumlardaki küçük, kendini düzenleyici grupların yerini modern toplumda iş ve yönetim bürokrasilerinin aldığı; geleneksel toplumların bütünleşmiş toplumsal örüntülerinin ortadan kalktığını, eski toplumsal denetim biçimleri ile birlikte, insanlar arasında işbirliği olanağı yaratacak olan uygunluğun(conformity) da yok olduğunu belirtmektedir(Elburuz,1977,ss.198-208). Bu

oluşum, kişiyi yalnızlıktan kurtaracak, toplumsal bütünleşmeyi sağlayacak ve "biz" duygusunu yaratacak "küçük grup" özelliğini koruyan bir toplum oluşturulmasının önemini arttırmaktadır(DPT,1984,ss.I-7).

Toplumsal/kültürel değişim, toplumun tüm kesimlerini sarsıp etkilemekle birlikte, özellikle genç kuşakları derinlemesine sarsmaktadır. Çünkü henüz kimliğini bulamamış ve toplumsal rolü ile özdeşleşememiş olan genç, toplumun değişen değerlerinden hangisini benimseyeceğini ve hangisini reddedeceğini bilememekte; dolayısıyla bocalamaktadır. Aynı zamanda kendisi de bir geçiş ve bir değişim(biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve toplumsal) geçirmekte olan gencin bu kararsızlığı, onun ruhsal dengesini bozmakta ve onu bunalıma itmektedir. "Gençlik bunalımları" biçiminde açığa çıkan bu sarsıntıların özellikle sanayi toplumlarında görüldüğü, ilkel toplumlarda benzer durumların yaşanılmadığı M. Mead' in araştırmalarından anlaşılmaktadır. Sanayi toplumlarında gençlere ileri yaşlara kadar görev ve sorumluluk verilmeyişi, buna başlıca neden olarak gösterilmektedir.

Bugün tüm dünya toplumlarının en büyük sorunlarından birisi, yabancılaştırmış gençler ya da genç nüfustur. Gençler, toplumda kendilerine kişilik kazandıracak -hem de bir kişilik kazanmaya en fazla gereksindikleri bir dönemde- bir role kavuşmadıkça topluma yabancılaştırmaları olasıdır(Alkan-Ergil,1980,ss.235-236). Modern yaşamın getirdiği yalnızlık duygusu ve yabancalaşma, genç insanları, yeteneklerini kullanabilecekleri güçlü ve anlamlı statüler aramaya yönelt-

miştir(Bucher ve Bucher,1974,s.3). Çünkü gençler, bireysel ve toplumsal haklara sahip olmalarına karşın, "ben" duygusu yerine "biz" duygusunun etkili olduğu bir dayanışma içerisinde bulunmak istemektedirler(Erkal,1982,s.106).

Bireyin "kendinden uzaklaşması ve kendini eylemlerinin yaratıcısı olarak görememesi" olarak tanımlanabilecek olan yabancılaşma(Fromm,1982,ss.167, 210-215), baskıcı ve çarpık bir ekonomik yapının sonucu olabileceği gibi (Marxist görüş), bireyin çocukluk deneyimleri ve bireylerarası ilişkilerden(Freudcu okul) kaynaklanıyor da olabilir (Alkan-Ergil,1980,s.212).

Öncelikle birey-toplum ilişkisi, sonra da toplumsallaşma kuramı çerçevesinde, toplumsal kuralın yokluğu ya da önemini yitirmesi konularına eğilen Durkheim, çocuğa ahlaksal eğitim vermeyi, O'na hem disiplin anlayışı kazandırmak, hem de O'nun toplumsal gruplarla bağını güçlendirmek olarak anlamaktadır(Tolan,1981,ss.23,49,62,85,97).

İnsanın, sevme ve yaratma yetisiyle kendi güçlerinin öznesi ve uygulayıcısı olarak algılanmasına dayanan bir özdeşlik duygusuyla ... akıl sağlığının, bireyin toplumla "uyumu" açısından değil de toplumun insan gereksinmelerine uyumu açısından tanımlanması gerektiğini belirten Fromm'a göre(Alkan-Ergil, 1980,s.212), insanın edilgen, yabancılaşmış bir tüketici olmaktan kurtarılıp, "herhangibir yönelme bağlamı içinde bulunmak" gereksinmesini gidermek üzere, boş zamanını etkin, anlamlı bir biçimde değerlendir-

mesi sağlanabilir mi? Bedensel gereksinmelerin giderilememesinin kişide deliliğe yolaçması gibi, bu tür ruhsal gereksinmelerin giderilememesi de nevroz'a yolaçar(Fromm, 1982,ss.78-79, 82, 86, 154).

Marx'ın, insanın üstünlüğünü, O'nun yaratıcılığını düşünce ve tasavvurlarını uygulayabilme gücüne bağlayan görüşü, modern psikiyatri ve psikoloji çalışmalarınca da desteklenmekte olup, buna göre, bireyler yaparak ya da yaratarak dışsallaşamıyorsa, yaratıcı güçlerinin sonucunu yansıtan bir dış dünya ile karşı karşıya değillerse, depresyon içine girmektedirler(Tolan,1981,ss.199-200). Bireyin kendini gerçekleştirme gereksinimi üzerinde Maslow'un yaptığı çalışmalar buna örnek gösterilebilir. Bireyin boş zaman davranışının, bireyin "değerlilik"(kabul görme ve benlik saygısı) ile "kendini gerçekleştirme" gereksinimlerinin düzeylerinden etkilendiği bilinmektedir.

"İnsanın, kendisini edimlerinin öznesi olarak algılayabilme gereksinmesi olduğu gibi, bağıllık, köklülük ve aşkıncılık gibi özdeşlik duyma gereksinmesi de yoğundur ve akıl sağlığının korunması açısından da doyurulması gerekir.İnsanın ayrı bir ben olarak kendisinin farkında olması deneyine ancak küçük bir azınlığının ulaşabilmiş olmasına karşın çoğunluk için ise, bireysel bir özdeşlik duygusu yerine geçebilecek ulus, din, sınıf ve uğraş gibi...pek çok şey aranıp bulunmuştur. Gelişmiş toplumlarda bu özdeşlik duygusu giderek topluma katılma deneyimine doğru kaymaktadır. İnsanın, gereksinmelerine bulduğu çözüm bir çok etkene, en

sonunda da kendi toplumunun düzenlenişine ve bu düzenin kendi içinde insan ilişkilerini nasıl belirlediğine bağlıdır(Fromm,1982,ss.74-75,82-86).

Marx tarafından "insanlığın gelişmesi için olanak" olarak görülen "boş zamanı değerlendirme", bugün de "toplumsal bütünleşme"nin ve "toplumsal değişme"nin önemli bir aracı olarak görülmektedir.

Toplumsal değişimin kendiliğinden olumlu yönde gelişemediği kalkınmakta olan ülkelerde, planlı bir toplumsal değiştirme politikası güdümlerek, ekonomik ve kültürel bütünleşmenin ulusal birliğin güçlenmesi sağlanabilir(Kurtkan,1977,ss.131-132).

Mannheim(1940), yaşamın hücrelere ayrılmış alanlarını(siyaset, ekonomi ya da çalışma, boş zaman gibi) birleştirerek toplumun avantajsız katmanlarına yaygınlaştırmak amacıyla olan "toplumsal bütünleştirme"nin gerçekleştirilmesi için, eğitim ve çalışma gibi, boş zamanı değerlendirmenin de demokratik planlama içerisinde, kişilik değişimleri ve toplumsal yapı değişimleri ile birlikte incelenmesini önermektedir(Elburuz,1977,ss.96-97, 243-250).

Okul, iş ve boş zamanı değerlendirme gibi genç için önemli gereksinimlerin(Morgan,1948,s.8) giderilememesi ile şiddet olayları arasında doğrudan ilişki kurulamazsa da, geleneksel kültürün olumsuz yanları ve artan bunalımın etkisiyle, üreticiliğini giderek yitiren ve

kentle bütünleşemeyen ikinci kuşaklarda özellikle kendini gösterdiği özlenmektedir"(Keleş ve Ünsal,1982,ss.111-1V).

Kişilerde özgüveni sarsıp, eski uyumunu alt-üst ederek bunalıma yolaçan hızlı toplumsal değişim olgusu (Yörükoğlu,1983,ss.380,394-395; Güvenç,1985,s.342) .karşısında, boş zamanı değerlendirme çalışmaları, sağlayacağı yaşam deneyimleri ile çocuk ve gençlerin toplumda karşılaştıkları sorunları çözmelerine ve toplumla bütünleşmelerine en büyük fırsatı sağlayacaktır(Atkinson,1969,s.1560)

Gençlerin problemlerini çözmek ve onların toplum yaşamına uyumlarını sağlamak ve onlara demokratik ahlaki değerleri kazandırmak üzere Amerika'da araç olarak kullanılmaya başlayan boş zamanı değerlendirme, 1918'de "National Education Association-Educational Polucies Commission" tarafından eğitimin en önemli konusu olarak belirlenmiştir(Corbin,1970,ss.6-9).

1930'lu yıllarda ise, boş zamanı değerlendirme alanında, kişilik gelişimi ve toplumsal değişimin bir aracı olarak, "kişilik oluşumu", "değerler aşılama" ve "biçimsel olmayan öğrenme"nin sağlanacağı gençlik örgütlerinin kurulduğunu görüyoruz(Sessoms ve Kraus,1942,ss.434-437).

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nde 24 ve 27/1 inci maddelerde, "evrensel bir insan

"hakkı" olarak ele alınan "boş zaman" ve "kültür", geliştirilmek ve yaygınlaştırılmak üzere de, Uluslararası Yetişkinler Eğitimi Konferansları'nda incelenmektedir.

Toplum yaşamında boş zamanın giderek artması, yetişkinler eğitiminin önem ve kapsamına yeni bir boyut getirmiş, boş zamanın, dinlenme ve eğlenmenin yanı sıra öğrenme amaçları için de kullanılması olanağını sağlamıştır (Geray,1978,s.6). Boş zamanı değerlendirmeyi kamuoyunda tanıttacak kurumların başında, halk eğitim kurumları gelmektedir. Boş zamanın olumlu olarak değerlendirilmesi halk eğitiminin amacı ve görevidir(DPT,1983,s.189-190).

1960'da toplanan Uluslararası Montreal Konferansı'ndan buyana, özel bir tüketim olmaktan çok; toplumsal değişmeyi ve ekonomik kalkınmayı hızlandıran ve düzenleyen ulusal bir araç olarak görülen yetişkinler eğitimi(Lowe,1985, ss.20-23). için "Yetişkin Eğitime ve Gelişimine İlişkin Unesco 1976 Nairobi Tavsiye Kararları'nda "avantajsız grupların yanı sıra, gençliğe önem verilmesi"(Oğuzkan,Nisan1984, s.10) ve "boş zamanı yaratıcı uğraşlarla geçirme ve bilgi edinme gereksinmesini giderme yollarının öğretilmesi önerilmiştir(Oğuzkan,Mart1984,s.5).

Gençliğin, kendisine ve toplumuna yabancılaşmasının bir görüntüsü olan gençlik sorunları Türkiye'de Planlı Kalkınma Dönemi'nde ele alınmaya başlanmıştır. Dünyada ve ülkemizde önemini özellikle 1968 yılından itibaren duyuran gençlik olayları, gençlik olgusuna daha bilinçli olarak

bakmayı gerektirmiştir. Gençlik için öngörülen diğer toplumsal hizmetlerin yanısıra, gençlerin boş zamanının da iyi değerlendirilmesi gerektiği üzerinde durulmaya başlanılmıştır.

Türkiye'de, boş zamanı değerlendirmenin önemini giderek anlaşılması sonucunda 1969 yılı programında açılması öngörülen "Gençlik ve Kültür Merkezleri"nin ilki Ankara'da 1969-1970 yılında uygulamaya geçirildi.

Gençlik ve Kültür Merkezleri'nin hedefleri 1969 Yılı Programı'nda (DPT 748, 1969, ss.372-373);

"Büyük şehirlerde gençlerin boş zamanlarını değerlendirecek sportif, kültürel ve sosyal faaliyetlerde bulunabilecekleri Merkezlerin kurulması için gerekli hazırlıklar Milli Eğitim Bakanlığı'na tamamlanacaktır. Bütün şehir gençliğine açık olacak bu kuruluşların kitaplık, sinema, tiyatro, konser, TV ve benzeri sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri organize edebilecek kapasitede olması dikkate alınacaktır"

ifadesiyle yer almıştır.

1971 Yılı Programı ile Gençlik ve Kültür Merkezleri'nin işlevleri ve sunacağı hizmet kesiminin belirlenmesi doğrudan doğruya Gençlik ve Spor Bakanlığı'na görev olarak verilmiştir. 1983'de GSB ve MEB'lerinin birleşmesiyle Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlanmış olan bu Merkezlerin adı da değiştirilerek sadece "Gençlik Merkezleri" olarak belirlenmiştir. Gençlik Merkezleri en son olarak 2 Mart 1989 tarihinde MEGSB'ndan ayrılarak Başbakanlığa bağlanan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün bir birimi olarak Başbakanlığa bağlı bir birim olarak hizmet etmektedir.

Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Beden ...bakımlarından dengeli ve sağlıklı bir biçimde gelişmiş, bir kişiliğe ve karaktere sahip..., yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler yetiştirmek"(1739/2) genel amacı yer almakta, ayrıca, "yaygın eğitim" başlığı altında "boş zamanları iyi bir biçimde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırma (1739/40) özel amacına da yer verilmektedir. Bu gelişim çizgisinde olarak 1982 Anayasası'nın 58 ve 59'uncu maddelerinde "gençliğin korunması ve yetiştirilmesi" ile "sporun geliştirilmesi" görev ve sorumluluğu Devlet'e verilmiştir.

Çocuk ya da gencin boş zamanının iyi bir biçimde değerlendirilmesi yasa ile örgün eğitim kurumlarına görev olarak verildiği halde, bu görev, çeşitli sebeplerle, okullarda yeterince yerine getirilememektedir. Bu amacın gerçekleştirilmesinde, okul dışındaki kurumlara da gereksinim vardır. Gençlik Merkezleri bu kurumların başında gelmektedir.

1984-1985 yılından sonra hızla yaygınlaştırılan Gençlik Merkezleri'nin sayısı 1989 yılı itibariyle 63'e ulaşmıştır. Bu merkezlerin çok büyük bir kısmı, gerekli altyapı yatırımları yapılmadan ve istihdamına gereksinim olan yetişmiş insangücü sağlanmadan açılmışlardır. Özellikle son yıllarda açılanlar, illerde Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlükleri'ne bağlı olarak, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nün tesislerinde ya da başta okullar olmak üzere herhangi mevcut bir kurumun himayesinde kurulmuşlardır. Gençlik Merkezleri'nin büyük bir kısmı, asgari ölçülere uygun bina, a-

raç ve malzeme, a ıkalan gibi altyapı olanakları ile uzman ve yetişmiş personele ya sahip değildirler ya da bunlar çok yetersizdirler. Bununla birlikte 1988 yılından itibaren Gençlik Merkezleri'nde "Psikolojik Danışma ve Rehberlik" hizmetleri için Sosyal Hizmet Uzmanlarının istihdam edilmeye başlanılması, yetişmiş insang c nden yararlanma konusunda atılmış önemli bir adımdır.

Gençlik Merkezleri'nin sayı olarak da yeterli olduğu söylenemez. Sadece Londra ve sınırları içerisinde 70'in üzerinde Gençlik Merkezi bulunduğu(FLOODLIGHT 1987-1988, ss.334-336), Türkiye'de ise toplam 63 Gençlik Merkezi bulunduğu dikkate alındığında bu konudaki sayısal yetersizlik daha iyi anlaşılabilir.

Ankara'da  ankaya Gençlik Merkezi'ne 1970 ve Yenimahalle Gençlik Merkezi'ne 1508 olmak üzere toplam kayıtlı genç sayısı yaklaşık 3500 kişidir. 12-24 yaş grubundaki gençlerin Ankara için 1988 yılı tahmini sayısı D E verilerine göre;

Erkek 402 296

Kız 339 046

Toplam 741 342 olarak belirlenmiştir.

Ankara il merkezinde toplam 741 342 gence karşılık Gençlik Merkezleri'nin sadece 3500 kayıtlı gence hizmet götürebilmesi, boş zamanın değerlendirilmesi konusunda gençlere verilen hizmetin ne denli yetersiz olduğunu göstermeye yeterlidir.

Bu araştırma ile Ankara'daki Gençlik Merkezleri'nde, 12-24 yaş grubundaki gençlere sunulan boş zamanı değerlendirme hizmetinin ne ölçüde yapılabildiği ve gençlerin bu hizmetlere ilişkin düşünce ve beklentilerinin ne olduğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, gençlere bir iletişim, katılma, karşılıklı saygı ve sevgi anlayışı içinde; özgür tartışma, arkadaş grubu oluşturma fırsatı sağlayan bir gelişim ortamı sunabilmesi için Gençlik Merkezleri'nde daha ne gibi önlemler alınması ve kaynaklar yaratılması gerektiği sorusuna cevap aranılmaya çalışılmaktadır. Araştırmanın, Gençlik Merkezleri'nin yeniden düzenlenmesi ve daha iyiye götürülmesine katkıda bulunabileceği umulmaktadır.

Problem Cümlesi

Ankara İli Çankaya ve Yenimahalle Gençlik Merkezleri'ne devam eden gençlerin bazı bireysel özellikleri ve Gençlik Merkezleri'nin çalışmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırma Soruları

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Üye gençlerin bireysel özellikleri nelerdir?
2. Gençlik Merkezleri'ne hangi amaçlarla ya da güdülerle gelmektedirler?
3. Gençlik Merkezi'nde hangi etkinliklere katılmak-

tadırlar?

4.Gençlik Merkezi'nde daha hangi boş zaman etkinliklerinin düzenlenmesini istemektedirler?

5.Gençlik Merkezi'nde etkinliklere katılmakla hangi amaçlarını gerçekleştirdiklerini düşünmektedirler?

6.Gençlik Merkezi'nde etkinliklere katılmakla hangi olumlu davranışları kazandıklarını düşünmektedirler?

7.Katılamadıkları etkinlikler var ise bu etkinliklere hangi nedenlerle katılamadıklarını düşünmektedirler?

8.Gençlik Merkezi'nde sorun olarak gördükleri konular nelerdir?

9.Gençlik Merkezi'nde hangi düzenleme ve iyileştirmelerin yapılmasını istemektedirler?

10.Gençlik Liderleri ve kurumdaki personel ile ilişkilerinde sorunlarla karşılaşılıyorlar ise gençlere göre bu sorunların nedenleri nelerdir?

11.Kişisel sorunları olduğunda gençler kimden yardım almayı tercih etmektedirler?

12.Psikolojik Danışmanlıktan kendilerine özellikle hangi açılardan yardımcı olunmasını beklemektedirler?

13.Boş zaman etkinliklerinin özellikle hangi saatlerde yoğunlaştırılmasını istemektedirler?

14.Üyelerin seçilmiş bireysel özellikleri(cinsiyet, yaş, uğraşısı, öğrenim düzeyi, babasının ya da aile reisinin öğrenim düzeyi , ailesinin ortalama gelir düzeyi, Gençlik Merkezi'ne üyelik süresi) ile yukarıdaki sorulara ilişkin cevapları arasında anlamlı bir bağımlılık var mıdır?

Önem

Gençlik Merkezleri, boş zamanı değerlendirme aracılığıyla gençleri eğlendirir ve dinlendirirken, onların toplumsallaşmalarını tamamlamaları, kişilik gelişimlerini zenginleştirmeleri ve kendilerini gerçekleştirmelerine de fırsat sağlayan eğitim nitelikli kamu kurumlarıdır. Bu kurumların, gençlerin gereksinimlerini ne ölçüde giderebildikleri, yeterince gideremiyörlarsa bunun nedenleri ve daha etkili hizmet verebilmeleri için alınabilecek önlemlerin ne olabileceği konuları üzerinde yapılan bu araştırmanın, Gençlik Merkezleri'nin daha yararlı hale getirilmesine ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Sayıtlılar

1.Gençlik Merkezi'ne üye gençler, bu Merkezlerde gereksinimlerini ne ölçüde giderebildiklerine ilişkin bir görüşe sahiptir.

2.Gençlik Merkezi'ne üye gençlerin karşılanabilen gereksinimlerine ilişkin görüşleri, bu Merkezler'in daha verimli hale getirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ışık tutabilir.

3.Gençlik Merkezi'ne üye gençlerin Gençlik Merkezleri hakkındaki görüşleri anket yoluyla belirlenebilir.

Sınırlılıklar

1.Araştırma, Ankara Çankaya ve Yenimahalle Gençlik Merkezleri'ne gelen üye gençlerin görüşleriyle sınırlıdır.

2.Araştırma, bilgi toplama aracı yoluyla toplanan verilerle sınırlıdır.

Tanımlar

Gençlik Merkezi:

Gençlik Merkezleri, Başbakanlığa bağlı "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü"nün, okuliçi ve okul dışı gençliğin ulusal birlik ve bütünlüğe uygun olarak, boş zamanlarını kişisel istek ve eğilimleri doğrultusunda toplumsal, kültürel ve sportif etkinliklerle değerlendiren hizmet kuruluşlarıdır.

Gelir Düzeyi:

Ankette yer alan beşli gelir düzeyi sınıflamasında gencin kendisi için seçtiği düzey.

Gençlik Lideri:

Gençlik Merkezi'nde, boş zaman etkinliklerini gö. nüllü olarak yürüten ve boş zaman etkinliklerinden herhangi birisi ya da birkaçı üzerinde uzmanlaşmış kişidir.

Baba:

Baba ya da aile reisi.

Öğrenci:

Öğrencilik dışında sorumluluğu olmayan genç.

Çalışan-Öğrenci:

Öğrenciliğinin yanısıra herhangi bir işte de çalışan genç.

Çalışan:

Sadece iş yaşamına devam eden genç.

Öğrenim Düzeyi:

Bitirilen okulun ya da devam edilen eğitimin düzeyi.

Üye:

12-24 yaşları arasında bulunup, en az ilkokul mezunu olan ve Gençlik Merkezi'ne resmi kayıtlı olup, bu Merkeze girip-çıkma hakkına sahip genç.

Üyelik Süresi:

Gencin, Merkeze üye olduğu ilk günden itibaren etkinlikleri izlediği süre.

Yaşamın En Uzun Geçtiği Yer:

Gencin yaşamı boyunca en fazla kaldığı yerleşim birimi.

BÖLÜM 11

İLGİLİ KAVRAMSAL ÇALIŞMALAR ve ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili kavramsal çalışmalar ile bu konuda yapılan araştırmaların bulguları özetlenmektedir.

Sözkonusu çalışma ve araştırmalardan ulaşılabilenler araştırmacı tarafından, sekiz gruba ayrılmış ve özetler bu gruplar halinde sunulmuştur. Türkiye'de yapılan araştırmaların özetleri ise 9 uncu bir alt grup olarak verilmiştir.

Bu grupların başlıkları şunlardır;

- 1.BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME KAVRAMI
- 2.BOŞ ZAMAN DEĞERLENDİRME DAVRANIŞINI ETKİLEYEN ETMENLER
- 3.TOPLUMSALLAŞMA ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME
- 4.GRUP OLGUSU ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME
- 5.KİŞİLİK GELİŞİMİ ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME
- 6.YETİŞKİNLER EĞİTİMİ ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME
- 7.BOŞ ZAMANI ÖRGÜTLÜ DEĞERLENDİRME ve GENÇLİK MERKEZLERİ
- 8.GENÇLİK LİDERLİĞİ
- 9.TÜRKİYE'DE YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR

1. BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME KAVRAMI

"Boş zamanı değerlendirme"nin bir zaman dilimi, bir düşünce biçimi ya da oyun-eğlence türünden bir etkinlik mi olduğunun belirsizliği, onun toplumbilim araştırmalarına konu olmasını tartışılır hale getirmektedir. Bu güçlükler nedeniyle bir çok bilim adamı, boş zamanın analizinin boş zaman denemelerinin test edilmesinde başlangıç noktası olarak alınmasını önermişlerdir(Gunter,1987,s.115). Ampirik araştırmalar, "özgür zaman"ı ya da "boş zaman"ı değerlendirmek için tipik zaman ölçütleri geliştirebildikleri halde, kuramsal olarak boş zaman deneyimlerini ya da iş kavramını bütünleştirmede başarısız kalmaktadır(Shaw,1986,s.177).

Boş zaman ve boş zamanı değerlendirme(recreation) aynı anlama gelmeyen iki kavram olup, boş zaman kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında, kendi isteği doğrultusunda harcayabileceği zamandır. Boş zamanı değerlendirme ise, boş zamanda yapılan etkinliklerle ilgilidir. "Boş zamanı değerlendirme" bu iki uygulamadaki karşılığı olarak geliştirilmiştir ve kullanılmaktadır(Bucher ve Bucher,1974,ss.6-8).

Boş zamanı değerlendirme kavramının, boş zaman kavramına göre daha dar kapsamlı olduğunu belirten Shaw(1986), "etkinliklere katılma" anlamında da alınsa, Gray ve Greben 1974 ile Kraus 1977 gibi bazı kuramcıların, boş zamanı değerlendirmeyi öznel bir durum ya da bir deney olarak kavramlaştırdıklarını belirtmektedir(Shaw,1986,s.178).

Boş zaman ile özgür zaman(free time) kavramları da birbirinden farklılaşırlar. Psikoloji literatüründe boş zaman, özgürlük algısı ve temel güdüler açısından ele alınmıştır. Iso-Ahola, özgürlük algısı ve temel güdüler açısından özgür zamanı, özgür zamanın öznel koşullarından boş zamanın nesnel koşulları ile ayırmaktadır(Doughlas; Larsohivén; Ozikszentmihalyi, 1986, ss.169-171). Özgür zaman, kişinin zorunlulukları dışında kalan ancak kendisi için herhangi bir etkinliğe yönelmediği zamandır. Boş zaman ise, yine zorunluluklar dışında kalan zaman olmakla birlikte, kişinin kendini gerçekleştirmeye yöneldiği zamanı anlatmaktadır.

Başlangıçtaki araştırmalarda(Parker 1979; Stokes 1983; Shaw 1985b gibi), boş zamanı özgür zamana eşitleme eğilimi izlenmektedir. Bu konuda en iyi açıklamayı yapan de Grazia(1964), boş zamanı ve özgür ayrı ayrı yaşamakla birlikte , onları aynı imişçesine algılama alışkanlığımız olduğunu belirtmekte ve bunlar arasındaki farkı;

"herhangi bir insanın özgür zamanı olabilir ama boş zamanı olamaz. Özgür zaman, demokrasi ideolojisinin gerçekleştirilebilirliğidir. Boş zaman ise bütünüyle gerçekleştirilebilir olmayıp, bundan öte, bir fikir değil, bir idealdir. Özgür zaman, zaman hesaplamanın bir yolu olmakla birlikte, boş zaman, insanın az sayıdaki başarıma olanağının bulunduğu aşamaya ilişkindir"

diye açıklamaktadır(Shaw, 1986, s.178).

"Yeniden tazeleme, yeniden biçimlendirme, yeniden yaratma, yeniden güçlendirme, yeniden gençlik ve dinçlik verme ile yeni bir ruh, akıl ve beden oluşturma" anlamlarına gelen boş zamanı değerlendirme, eğitim alanında yeni görülmekle birlikte, kökleri insanın akıl, duygu ve toplumsal durumlarında daha derin olarak görülmektedir (Corbin,1970,s.1).

Boş zamanı değerlendirmeyi, "insanın özbenliğine uygun ve yapmaktan zevk aldığı toplumsal, kültürel ve sportif etkinliklere katılarak, kişinin günlük yaşamın sıkıcılığından kurtulması ve insanlarla etkileşerek toplumsal bir kişilik kazanması olarak açıklayan boş zamanı değerlendirme ayrıca, "özünde ödül niteliği de taşıyan ve kazanç amacı gütmeyen, doğası gereği antisosyal de olamayacak etkinlikler" olarak tanımlanmaktadır (Bucher ve Bucher, 1974,ss.4, 11).

Boş zamanı değerlendirmeye ilişkin kargaşaya bir açıklık getirmek için Gunter(1987) araştırmasında boş zaman deneyimlerine ilişkin sekiz özellik belirlemiştir.

- 1.Günlük yaşamdan bir anlamda ayrılma ya da kopma,
- 2.Etkinlikleri kişinin özgürce seçiyor olması,
- 3.Zevk alma ya da olayın zevk alınır oluşu,
- 4.Kendiliğindenli oluşu,
- 5.Zamanın varlığı,
- 6.Yaratıcı hayalkurma,
- 7.Macera ve keşfetme,
- 8.Kendini gerçekleştirme,

Boş zamanı değerlendirme etkinliklerine katılmakla kendimizi anlatmak, deneyimlerimizi diğer kişilerle paylaşmak, kendimizi başarılı görmek, başkalarıyla arkadaşlık kurmak ve onları tanımak, kişilik gelişimimizi tamamlamak gibi olumlu sonuçlara ulaşabiliriz, diyen Corbin, boş zamanın bu yararlarını boş zaman merdiveni dediği bir sınıflamada göstermektedir(1970,ss.8-9,24):

Kendini gerçekleştirme--(Selffilment)

Maceracı--(Adventuresome)

Seçici--(Selective)

Doyum--(Satisfaction)

Kendini anlatma--(Expressself)

Yaratıcı--(Creative)

Gönüllü katılım--(Voluntary Participation)

Yapıcı--(Constructive)

İlgilerin çeşitlendirilmesi--(Diversity of interest)

Toplumsal--(Social)

Boş zamanı değerlendirme etkinliklerine katılım, bireysel tercihlere bağlı olduğundan cinsiyet, yaş grupları, gelir durumu, uğraşı biçimleri, kırsal ve kentsel niteliklere göre farklılaşırlar(Gökçe,1983,ss.18-19).

Havighurst(1977)'e göre yaş, cinsiyet ve toplumsal sınıf gibi değişkenlerle örtülü olarak ilgili olan boş zamanı değerlendirme, kişiliğin de bir görüntüsü haline gelmektedir. Steinkamp ve Kelly(1986), boş zamanı, "kadın ve erkek, her iki cins için, toplumsal bütünleşmeye en temel katkı" olarak görmüşlerdir(Sneegas,1986,249).

2. BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME DAVRANIŞINI ETKİLEYEN ETMENLER

Başlangıçta devletin sorumluluğu ya da toplumsal bir kurum olarak görülen boş zamanı değerlendirme, giderek eylemden çok katılanların açığa çıkan duygusal ve fiziksel oluşumları olarak önem kazanmıştır. Boş zamanı değerlendirme, toplumsal bir kurum olarak görülmenin ötesinde, toplumsal bağların kişilerin ilgileri ve deneyimlerinin açıklandığı bir yol, temel bir durum olarak görülmüyordu(Kraus,1977,ss.2-3; McMillen,1983,s.166).

Kişinin, boş zamanı değerlendirme etkinliğine katılması, katıldığı etkinliğin türü ve katılma sıklığı, onun içinde bulunduğu gereksinimleriyle ilişkilidir.

Güdüleme kavramı, "insanın gereksinimleri" kavramı olup, tüm insan davranışları, bireysel, fizyolojik ya da psikolojik gereksinimleri karşılamaya yöneliktir. Güdüleme içsel-psikolojik bir olgu olarak da ele alınmıştır(Aydın,1984,ss.92-99).

İlişkinin en basit biçiminde, bir güdü bir etkinliğe yolaçar; bu etkinlik başarıyla tamamlanınca da güdü ortadan kaybolur. Güdü ile etkinlik arasındaki ilişki karşılıklıdır(Homans,1971,s.71).

İnsanın güdülenmesine ilişkin Maslow'un geliştirdiği beş aşamalı gereksinimler, yaşamsal olandan toplumsal olana doğru hiyerarşik olarak sıralandıktan sonra gereksi-

nimlerin doyurulmasına en alt basamaktan başlanılması gerekir.

Chicago Atletizm Enstitüsü'nün programında(1953) boş zamanı değerlendirme; "kişisel doyumların güdülediği ve boş zaman esnasında gönüllü olarak katılınan etkinlikler" olarak görülmektedir.

Katılma güdülerine ilişkin bir araştırmada Mills (1978), Maslow'un güdü kuramını test etmeye çalışmıştır. Maslow'a göre insan organizmasının doyurulmamış temel gereksinimleri diğer düzeylerdeki gereksinimlerini gidermesini engeller. Maslow'un güdü kuramını genel olarak kapsayan gereksinimler hiyerarşisi beş temel gereksinim düzeyinden oluşur. Gereksinimler şu sırayı izler;

- 1.Fizyolojik gereksinimler
- 2.Güvenlik gereksinimleri
- 3.Toplumsal gereksinimler
(sevgi, etkileme ve ait olma)
- 4.Değerlilik gereksinmesi
(kendini değerli bulma, güven, güç ve yetenek)
- 5.Kendini gerçekleştirme gereksinmesi
(gizli kalmış yetenekleri açığa çıkartma arzusu)

Mills'ın bu çalışmasının amacı, Downhill kayakçıların "katılma güdülerinin, Maslow'un gereksinimler hiyerarşisini destekleyip desteklemediğini saptamaktır. Ancak Mills, çözümlemesini basit gereksinimler hiyerarşisi yerine güdüsel yapının iki ölçütlü "radex" türünü kullanmıştır.

Bulgular, Downhill kayakçılarında "kendini gerçek-

çekleştirme" gereksinmesinin açığa çıkması biçimindeydi. "Kendini gerçekleştirme" gereksinmesi gösteren kayakçıların çoğu aynı zamanda "değerlilik" gereksinmesi"ni duymuyor oluşu onların kayma yeteneklerinin yetersizliği ile ilgiliydi(Mills1978,ss.184-199).

Boş zaman etkinliğine katılma nedenleri üzerinde duran Crandall, boş zaman davranışına ilişkin iki önemli konunun yararını ortaya koymuştur;

1.Pek çok boş zaman etkinliğinin önemli bir parçası olan toplumsal etkileşim, boş zaman etkinliklerine katılma da ve onlardan doyum elde etmede temel bir gddr.

2.Boş zaman davranışını anlamak, etkinliklere ayrılan süre, etkinlikler için yapılan harcamalar ya da toplumsal sınıf değişkenleri gibi geleneksel ölçütlerden daha çok, bireysel tutumları anlamakla olasıdır.

Bulgular, "toplumsal etkileşim"in, boş zaman etkinliklerine katılmanın önemli bir güdüsü ve katılmayı belirleyen tutumsal değerlerin önemli bir etkileyicisi olduğunu ortaya koymuştur. Diğer araştırma sonuçları da, toplumsal etkileşimin, etkinliklere katılmada bir güdü ve onlardan sağlanan doyumların da kaynağı olduğunu desteklemektedir (Crandall,1979,ss.165-181).

Bir başka çalışmasında da Crandall, kişilerin boş zaman etkinliklerini tercih etme nedenlerini ve sağlayabildikleri doyumları gruplandırmaktadır. Öncelikle boş zaman güdülerine ilişkin olarak yapılmış olan araştırmaları grup-

landıran Crandall, bu çalışmaları "katılma nedenleri" ve "gereksinimler ya da doyumlar" olarak ele almaktadır:

1.Katılma nedenlerine ilişkin araştırmalarda, kişilerin boş zaman etkinliklerine katılma nedenleri ile gereksinim kavramı genellikle ilişkilendirilmektedir.

2.Gereksinim ya da doyumların ölçümüne ilişkin araştırmaların gruplandırılmasında ise dört genel bakış açısı yer almıştır. Bunlar;

a.Dışadönüklük(extraversion),

Başkalarıyla birlikte olmak ile yaratıcı olabilmek,

b.İekapalılık(privacy-pastoralizm),

Doğadan hoşlanmak ve makinalaşmaya karşı olmak,

c.Başarmak, kendi başarılarını başkalarıyla paylaşmak(achievement, sharing self-worth),

Eksersiz yapmak, başarmak ve beceri geliştirmek,

d.Hazcılık(hedonizm),

Monotonluktan kaçmak, zevk verecek şeylere yönelmek.

Boş zamanı değerlendirme etkinliklerine katılma üzerinde yapılan araştırmalardan önemli birisi Havighurst ve Donald(1959) ile Havighurst(1961)'n yaptıkları çalışmadır. Bu çalışmaların bulgularına göre boş zamanı değerlendirme etkinliklerine katılmanın en önemli nedenleri şunlardır;

1.Boş zamanı zevk alarak yaşamak,

2.İşten daha değişik bir şey yapmak,

3.Arkadaşlarla etkileşim kurmak,

- 4.Yeni deneyimler elde etmek,
- 5.Bazı şeyleri başarma duygusunu yaşamak,
- 6.Yaratıcı duyguyu tatmak,
- 7.Toplumsal yarar elde etmek,
- 8.Zaman geçirmek,

(Crandall,1980,ss.45-46).

Pierce(1980),"işe" ve "boş zaman etkinlikleri" ilişkin belirlediği 120 doyum ölçütünü, Havighurst(1961)'e ait doyum listesinden yararlanarak taramış ve 47 doyum ölçütünden belirgin olarak açığa çıkanlardan bazıları aşağıdaki gibidir;

- 1.Dostluk(intimacy)
- 2.Dinlenme-rahatlama(relaxation)
- 3.Başarı(achievement)
- 4.Güç(power)
- 5.Üstünlük(transcendence)
- 6.Çoşku(exciment)

Ayrıca çok belirgin olmamakla birlikte bazı boş zaman doyumları daha açığa çıkmıştır. Bunlar ise;

- 7.Yenilik(novelty)
- 8.Entellektüellik(intellection)
- 9.Hoşsohbetlilik(Socialibility)
- 10.Zamanı değerlendirme(time filling)
- 11.Yapıcılık(constructiveness)

dir. Bulgular, kadın-erkek cinsiyetine ilişkin farklılıkların güç doyumunda açığa çıktığını göstermektedir. İş ve

boş zamanı değerlendirme arasında görülen farklılıklar ise, tüm etkinliklerde olmak üzere, dinlenme-rahatlama ile entellektüellik doyumlarında açığa çıkmaktadır. Ayrıca, seçilmiş boş zaman etkinlikleri için farklılaşma "boş zaman doyum kalıpları"nda ve seçilmiş uğraşlar için farklılaşma ise "iş doyum kalıpları"nda görülmektedir.

Goodman(1969) ise, boş zaman etkinliklerine katılma ile ilişkili olarak, özgür zamanda değişikliği, zevk almayı ve gevşemeyi yaşamak, başarmak ve kendini anlatmak gibi bazı nedenleri belirlemiştir(Pierce,1980,ss.5-19).

Riddick(1986), araştırmasında, çeşitli yaş gruplarında boş zaman doyumuna ilişkin anlamlı bir farklılık olup olmadığını irdelemekte ve bir boş zaman modelini sınamaktadır. Levinson(1978)'ın ele aldığı yaş gruplarındayal olarak, tabakalanmış bir örneklem deseninde 18, 22, 28, 33, 40, 45, 50, 60 ve 65 yaş gruplarında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakmış ve bu 10 yaş grubunda boş zaman doyumlarının anlamlı olarak farklılaşmadığını görmüştür.

Boş zaman doyumuna ilişkin olarak araştırmada alınan değişkenler şunlardır;

1.Öncelikle hazır olan etkenler(predisposing),

Yaş

Cinsiyet

Boş zamanın kaynağı bilgisi

Boş zaman değerleri

2.Olanak Etkenleri(enabling)

Gelir

3.Pekiştirici etkenler(reinforcing)

Stres

En yakın arkadaşın boş zaman tutumu

Eş/ karı ya da kocanın boş zaman tutumu

Bunlardan sadece "boş zamanın kaynağı" bilgisi" ile "boş zaman değerleri" değişkenleri, boş zaman doyumu üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olarak açığa çıkmıştır, fakat cinsiyet, yaş, gelir, stres, en yakın arkadaş ve eşin boş zamana ilişkin tutumlarının boş zaman doyumu üzerinde anlamlı etkisi bulunamamıştır(Riddick,1986,ss. 259-265).

Friesen(1981), klüp üyesi 13, 14 ve 15 yaşlarındaki gençlerin boş zaman ilgileri ve değerlerini, Roceach'ın tarama değerleriyle karşılaştırmayı amaçlamıştır. Bulgular aşağıdaki gibidir;

1. 13, 14 ve 15 yaşlardaki gençlerin yerleşik değerlerinde anlamlı farklılıklar olmakla beraber, bu gençlerin yaratıcılık ilgilerinde anlamlı farklılıklar görülmektedir. Ödül törenleri ve ödül kazanmak 13 yaşındakiler için 14 yaşındakilerden çok daha fazla anlam taşımaktadır.

2.Cinsiyet ile yaratıcılık arasındaki farklılık, kızların daha çok gösteri becerilerinde, öğrenme ve tartışmada kişisel yeterliliklerini geliştirme konularına; erkeklerin ise bazı şeyler inşa etmek ya da tamir etmek gibi etkinliklere yönelmekte oldukları görülmektedir

Böylece gençlerin yerleşik değerlerinde cinsiyete ve yaşa göre anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir (Friesen, 1981, s. 852-A).

Kleiber, Larson ve Oziksentmihalyi(1986)'ın yaptıkları araştırmada, ergenin boş zamana ilişkin temel güdüleri, bunların olumlu etkileri, ergen için boş zamanı değerlendirmenin psikolojik ölçütleri ve onların özgürlük deneyimleri incelenmektedir. Ayrıca, ergeni yetişkin rollerine hazırlayacak boş zaman etkinliklerine katılma sıklığı ya da bunu reddetme derecesi de ele alınmaktadır.

Bu çalışmanın ergen temel güdülerine ilişkin bulguları, "üretim", "yaşamı sürdürme" ve "boş zaman" etkinlikleri olarak üç grupta sınıflandırılmıştır.

Beklenebileceği gibi ergenlerde, üretimde yoğunlaşma ve karşı çıkma derecesi özgür zaman etkinliklerine katılmanın temel güdüleri ile olumlu etkileri ise üretim ve yaşamı sürdürme etkinliklerine katılma derecesinden daha yüksektir. Ergenler boş zamanı etkinliklerine katılmayı da daha büyük özgürlük olarak algıladıklarını belirtmişlerdir.

Ergen deneyimine ilişkin veriler boş zamanın iki kategorisini ortaya koymuştur;

1.Televizyon izlemek, kitap okumak ve müzik dinlemek gibi toplumsallaşma etkinlikleri tipik olarak özgür zamanda yapılan ve rahatlatıcı boş zaman(rolex leisure) denilen etkinliklerdir. Bunlar, katılmak için kişisel istek ve çaba

olmakla birlikte kişiye hoşlanım sağlayan ve eğitici olabilen etkinliklerdir.

2.Spor, oyun, sanat ve hobiden oluşan ve değişimsel (transitional) denilen etkinlikler, boş zamanı değerlendirmenin diğer bir tipini oluştururlar. Bunlar ise kişilerin, katılma için yoğun istek ve çaba gösterdiği öznel boş zaman deneyimlerinden oluşan etkinliklerdir(ss.167-176).

Summers(1983)'ın, kadın-erkek, yaş(18-21 ve 22-25) ile evli-bekar değişkenlerini ele alarak, belirli güdülerin öznel seçimi ve her bir konunun içselleştirilmesinin değerlendirilmesini incelediği bu araştırmanın bulguları, boş zaman tutumlarını en fazla belirleyen ölçütlerin etkinlik, evre ve ilişkiler olduğu biçiminde açığa ıkmiştır. Bulgular boş zaman katılımı üzerinde cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki amaçlar, boş zaman etkinlik türleri ve katılma sıklığı gibi değişkenlerin etkisini desteklemektedir. Hatta boş zaman güdüleri kadar, etkinliğe duyulan istek de önemlidir(Summers, 1983, s. 119 -A).

Raghep(1980)'in, boş zaman katılımının boş zaman tutumları, cinsiyet ve yaş gibi bazı belirleyicilerini araştırdığı bu çalışmanın bulguları, boş zaman doyumunu, boş zaman katılımı ve boş zaman tutumları arasındaki ilişkilerin anlamlı olmadığı biçimindeydi. Bulgular boş zaman tutumlarının, boş zaman katılımını belirlemede gelir, yaş, çalışma biçimi ya da medeni durum gibi değişkenlerden daha çok etkili olabileceğini göstermiş; bundan da öte, boş zaman

doymu, boş zaman tutumuna katkıda bulunan yegane değişken olarak belirlenmiştir.

Araştırmada boş zamanın altı kategorisi kullanılmıştır. Boş zaman doymu ile hobi arasında güçlü bir ilişki bulunmuş; ayrıca, boş zaman doymu ile kültür etkinlikleri, spor etkinlikleri, açık hava etkinlikleri, toplumsal etkinlikler ve kitle iletişim etkinlikleri arasında da ilişki bulunduğu görülmüştür.

Gençlerin ortaokuldan ne beklediğini cinsiyet ve toplumsal sınıf temelinde ele alan Poole(1983), statüko, kurallar ve disiplin, programlar, öğretmenler, bina ve araçlar ile danışmanlık değişkenleri incelenmektedir. Araştırma bulguları, kendilerini değerli bulma ve bağımlı olabilme konularında gençlerin gelişimsel gereksinimlerini karşılamada okulun başarılı olamadığı biçimindedir. Bazı öğrenciler, okuldan en çok spor ve boş zaman gereksinimleri için olanakların arttırılmasını beklemekteydiler. Öğrenciler, özellikle boş zaman olanaklarıyla okul ve boş zamanı değerlendirme arasında ilişki kurulmasına olan gereksinmeyi belirterek, okulu bir öğrenme ve boş zamanı değerlendirme merkezi olarak görme isteklerini dile getirdiler(Poole, 1983, ss.447-458).

Raub, Fletcher, Freeman ve Stagner'ın "psikolojik denge" kuramından etkilenen Shivers'a göre, boş zamanı değerlendirme, kişinin tüm dikkatini bir noktaya toplayabildiği gibi, beden ve akıl sağlığını da bütünleştirir. Son yıllarda, Spaulding de, boş zaman, boş zamanı değerlendirme ve oyun kuramlarını, toplumsal sistemlerin yapısı ve denge dina-

miğine dayandırarak geliştirmiştir. Yine Maslow'un "doruk yaşantılar"(peak experience) kavramı da, Shivers'ın tamamlayıcı deneyim kuramına oldukça benzer olup, Maslow'uh kendini gerçekleştirme(self actualization) kavramı da boş zamanı değerlendirme ve "doruk yaşantılar"(peak experience) kavramlarının açıklanmasına yardımcıdır. Bu ise, insanın etkinliğe ve gelişime yönelik eğilimini vurgulamaktadır (Colley,1968,ss.30-51).

Sneegas(1986), orta ve ileri yetişkinlikte, "toplumsal yeterlilik algısı"nın, boş zaman katılımı, boş zaman doyumu ve yaşam doyumu ile ilişkisini incelemektedir. Bulgular şöyledir;

1.Toplumsal yeterlilik algısı yaş ile ilgili değildir,

2.Toplumsal yeterlilik algısı boş zaman etkinliklerine katılım düzeyinde anlamlı bir etkidir.

3.Toplumsal yeterlik algısının farklı boş zaman etkinlikleriyle olan ilişkisi karmaşıktır.

4.Toplumsal yeterlilik algısı, yaşam doyumunun da etkisiyle boş zaman doyumunu etkilemektedir.

Bulgular, katılanların toplumsal yeterliliklerine olduğu kadar, etkinliklere olan toplumsal istemlerine de önem verilmesi gerektiğini göstermektedir(Sneegas,ss.248-258)

Beard ve Raghep(1980), boş zaman doyumu kavramını sınamak ve yorumlamak üzere geliştirilecek bir aracın ye-

terliliğini ve gelişimini tanımlamışlar ve boş zaman doyumu-
muna ilişkin çeşitli özellikleri kapsayan bir ölçek geliştirmişlerdir. Alfa geçerliliği 96 olan ve boş zaman doyumu-
munun altı unsurunun yer aldığı ölçekte boş zaman doyumu-
nun unsurları ve geçerlilikleri Psikoloji .86, Eğitim .90,
Toplumsal .88, Dinlenme .85, Fizyolojik .92 ve Estetik .86
olarak açığa çıkmıştır(Beard ve Raghep, 1980, ss.20-33).

Boş zaman davranışına ilişkin bir başka çalışma da Witt(1971) tarafından yapılmıştır. Witt, lise yaş grubu gençlerinin boş zaman etkinliğin tercihlerini analiz ederek bulgularını Bishop'un 1970'de aynı yerleşim birimlerinde, benzer verilerle bulduğu kalıplarla karşılaştırmıştır.

Bishop'un yetişkinin boş zaman davranışına ilişkin olarak analiz ettiği "etken-yönlendirici"(active-diversionary), "etki"(potency) ve "statü"(Status) ölçütlerini Witt, lise yaş grubu gençlerin boş zaman davranışına ilişkin ölçütleri saptamak üzere kullanmış ve yetişkinler ile genç gruplarının davranışlarını karşılaştırmıştır.

Bulgular, Bishop'un yetişkinin boş zaman kalıplarına ilişkin geliştirdiği "aktif-yönlendirici", "etki" ve "statü" ölçütleri, gençlik grubunda da yüksek geçerlilik gösterdiler. Yetişkin ve genç ölçütleri arasında benzerlik olmakla birlikte farklılık da dikkati çekecek düzeydedir. Yetişkinin "statü" etkeni, gencin "estetik-felsefi" etkeninin karşılığı; yetişkinin "etki" etkeni ise gençlik "doğa" etkeninin karşılığı olarak görülebilir. Gencin "ergen-top-

lumsal" etkeni ve yetişkinin "aktif-yönlendirici" etkenleri tam olarak denk olmamakla birlikte yetişkinin "aktif-yönlendirici" etkeni gençlik etkenleri olan "spor", "doğa" ve "ergen-toplumsal" etkenlerinin üçünün karışımı olarak görülebilir. Dolayısıyla "aktif-yönlendirici" etkeni ölçütleri, ilgiler ve davranışların geniş bir ortalamasını kapsayan genel bir etken gibi görülebilir.

Spor etkeninde erkekler, ergen-toplumsal etkeninde kadınlar yüksek puan almışlardır. Gençlik etkenlerinin ilginçliği ise boş zaman davranışlarında, arkadaşlık ilişkilerinin yüksek puan almış olmasındadır(Witt,1971,ss.213-220).

3.TOPLUMSALLAŞMA ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME

Toplumsallaşma süreci, bireyin kişilerarası ilişkiler yoluyla içinde bulunduğu toplumun rol beklentilerini, değerlerini ve tutumlarını öğrenme sürecidir(Baysal,1981, ss.48-49). Bir başka deyişle toplumsallaşma, bireyin biyolojik kökenli içgüdülerinin, toplumdaki geçerli değer yargıları ve davranış kalıpları içine yerleştirilmesini sağlayan bir toplumsal öğrenme ve uygulama sürecidir.

Toplumsallaşma süreci içinde genç, benliğini arar, bağımsızlık ve sorumluluk arasındaki dengeyi kurarak kişiliğini oluşturmaya çalışır.

"Toplumsallaşma süreci, bir toplumsal olgu olarak bireyin doğuştan itibaren toplum üyeliğini kazanmasında geçirdiği sürecin tümüne verilen addır. Birey, toplumsal yaşam içinde sadece kişiliğini geliştirmekle kalmamakta; toplumsal ilişkilerini yoğunlaştırarak ilgi kurduğu farklı alanlarda yaratıcılığını geliştirmektedir. Böylece, bireyin toplumla bütünleşmesi ve belirli işlevlerini yapması toplumsallaşmanın-toplum üyeliği kazanmanın gerçekleştirilmesini kolaylaştırmaktadır. Aksi halde toplumsallaşamamak durumu sözkonusudur ki bunun sonucunda "sapma" denilen birtakım davranış bozuklukları ortaya çıkar(Erkal,1982,ss.42-43).

Toplumsallaşma konusunda, "öğrenme ve davranış kuramı", yerleşik yapıyı ve toplum üyelerinin kişiliğini etkileyen ve kültürün etkilediği bir işleyiş olarak görülmek-

te; kişilik, kültürün hem sonucu hem nedeni olan bir ara değişken kabul edilmektedir(Aziz,1982,s.14; Güvenç,1985, s.321).

Freud, toplumsallaşma konusunda bireyin kişilik oluşumunu, duygusal-güdüsel bir süreç olarak ele almıştır. Bireydeki ahlak gelişimini, "altben"(id), "ben"(ego) ve "üstben"(superego" ilişkilerindeki denge kuramına bağlayan Freud, bireyin toplumsallaşmasında temel aldığı kalıtımsal özelliklerin yanısıra, çevresel etmenlerin etkisini de benimsemektedir. Piaget ve Kohlberg ise, ahlak gelişimini, kural, yasa ve daha yüksek ilkelerin öğrenilmesini içeren bilişsel bir yaklaşımla incelemişlerdir, diyen Aziz, Kağıtçıbaşı(1976) da toplumsallaşmayı, geniş anlamda, bireyin toplum içindeki rolü, kültür-kişilik ilişkisi; dar anlamda ise, "ahlak gelişmesi, ahlak toplumsallaşması olarak almaktadır demektedir (Aziz,1982,ss.12-21).

Toplumsallaşma, toplumsal yapıdan ve yaşam deneyimlerinden etkilenir. Birincil ve ikincil grupların gelişebilen etkileri, sınıfsal yapı ile bireysel özelliklerden doğan niteliklerin davranışa yönvermesi konuyu daha kapsamlı ve karmaşık hale sokar(Alkan-Ergil,1980,ss.1,5,7-8).

Toplumsallaşma, ilk psiko-toplumsal çevre olan ailede başlar, ailede ve çevrede gerçekleştirilir. Ailedeki toplumsallaşmanın en önemli belirleyicileri anne-baba davranışları olup, ruhsal özelliklerin büyük çoğunluğu aile içinde kazanılır. Kişiliğin gelişmesinde, kişilik yönelimle-

rinin ve savunma mekanizmalarının oluşmasında toplumsallaşmanın genel çerçevesini ve ortamını aile çizer, ikincil gruplar ise bu genel çerçevenin içini ayrıntılarıyla doldurur. İkincil gruplar çocuk ya da gencin, sokak gibi örgütlendirilmemiş çevresi olabileceği gibi, örgütlendirilmiş çevresi(yaygın eğitim ortamı) de olabilir. Yaygın eğitim ortamında insan ilişkileri ve etkileşim daha zengin ve yoğun olarak gerçekleşecektir. Davranış kültüre bağımlı bir görecelik taşıdığından, gençlerin uyumsuz olarak görülen bazı davranışlarının söndürülerek bu ortamda "yeniden koşullandırma" ile uyumlu davranışa dönüştürülmesi olasıdır (Gökçe,1971,s.18; Alkan-Ergil,1980,ss.54,88,110,112; Yörükoğlu,1983,ss.380, 394-395).

Toplumsal etkileşim, Ottaway'e göre, kişiler ve gruplar arasında buna katılanların davranışını değiştiren herhangi bir ilişkiye verilen isimdir. Toplumsal etkileşim yoluyla birey, üyesi olduğu grubun kültürünü kazanır. Toplumsallaşma bu anlamda, belirli bir toplumun davranış kalıplarını kişiliğine malederek o topluma ait bir birey durumuna geliş olayıdır(Tezcan,1987,s.133).

Çocuk ve gencin, oyun ve spor kurallarını yaşayarak öğrenmek yoluyla toplumsallaşmaya daha hazır hale geldiği ve toplumsal kuralları kolaylıkla kavrayabildiği görüşü araştırmalarla da desteklenmektedir.

Huizinga, yasa, kural, davranış ve ahlaki çevreleyen

biçimlerin temelini oyunun belirleyebileceğini belirtirken (Simpson,1974,s.109), Lunshen, Piaget ve Helenko, oyun ve sporun toplumsallaşmaya olan katkısını anlamak için içebakış metodunu kullanmışlardır(Tezcan,1983,ss.31-33).

Şerif, çocuğun, oyun esnasında içselleştirdiği kurallar aracılığıyla başkalarına bağlı davranıştan kendine bağlı ahlaka geçebildiğini vurgulamaktadır(1985,s.143).

Oyun ve sporun toplumsallaştırıcı etkisi, bireyi başkalarıyla ve toplumla barışık, onlara uyumlu ve dengeli bir yapıya ulaşmasını sağlayacak önkoşulları hazırlar(Fişek,1980, s.68).

Spor ve bedensel etkinlikler yoluyla kişinin nasıl toplumsallaştığını ya da toplumsallaşabileceğini irdeleyen bazı araştırma bulguları aşağıda özetlenmektedir.

Boş zaman toplumsallaşması, Elkin(1960)'in, "uygun kalıpların, değerlerin ve duyguların öğrenilmesi ile içselleştirilmesi" olarak tanımlanmasındanberi beceri, toplumsal kural ve tutumların öğrenilmesi ve hatta katılım için uygun deney olarak görülebilmektedir(Kelly,1977,s.122).

Kişinin, çocuk olarak katıldığı etkinlik düzeyinin, O'nun yetişkin olarak katıldığı etkinlik düzeyine katkısını irdeleyen araştırmasında Yoesting ve Burkhead(1972) aşağıdaki bulguları saptamıştır;

1.Etkinliklere çocukluktaki katılım düzeyi, kişinin yetişkinlikteki katılım düzeyini doğrudan etkilemektedir.

2.Çocuklukta yaşadığı yer, kişinin yetişkinlikteki etkinliğe katılma düzeyi üzerinde anlamlı bir etkiye sahip değildir.

3.Çocuklukta yaşanan yerin, kişinin açık hava boş zaman etkinliğine katılma düzeyi üzerinde etkisi yoktur.

4.Çocuklukta açık hava boş zaman etkinliğine katılmanın yetişkinlikteki etkinliğe katılım düzeyini belirlemede etkisi yoktur.

5.Kişinin çocuklukta katıldığı etkinlikler, yetişkinlikteki sürdürülemeyen etkinliklere değil, devam ettirilen etkinliklere daha çok benzemektedir.

Bir kişinin, çocuklukta katıldığı etkinlik düzeyinin, yetişkin olarak katıldığı etkinlik düzeyini doğrudan etkiliyor olduğu görülmektedir. Böylece çocuklukta toplumsallaşma ve etkinliklere aşına oluş, yetişkinin boş zaman davranışını belirleyici bir etkiye sahiptir. Her ne kadar çocuklukta etkinliklerden yola çıkılarak bu ilişki içinde, kişinin katılacağı yeni etkinlikler kestirilemezse de, gençlik deneyimlerinden yola çıkılarak, yetişkinin boş zaman davranışını bir ölçüde kestirmek olasıdır(ss.25-36).

Eski bir çalışmada, yetişkinlikte katılınan boş zaman etkinliklerinin bir kısmının çocuklukta başlayanlardan ve bir kısmının yetişkinlik yıllarında başlayanlardan(% 60' ın üzerinde aile ortamında) oluştuğuna ilişkin bulgunun, Kelly tarafından Orta Amerika'da test edildiği bir araştırmanın bulgularında da, yetişkinin boş zamanı değerlendirme

biçimi üzerinde,bireyin çocukluktaki ve aile ortamındaki toplumsallaşmasının etkisinin oldukça önemli olduğu görüldü. Kültürel etkinlikler dışında okul,yetişkinin boş zaman etkinliğine başlamasında pek önemli bir kurum olarak görülmezken,aile yaşamının,boş zaman meslek modeli ve boş zaman toplumsallaşması konusundaki etkisi güçlü biçimde açığa çıktı (Kelly,1977,ss.121-132).

Bucher benzer bir çalışmada,Kenyon ve McPherson (1973)'un sporda toplumsallaşmaya ilişkin olarak kullandığı modelini,toplumsal öğrenme kuramı temelinde ele alarak,kişisel tutumlar","toplumsallaşma etmenleri"ve "toplumsallaşma durumları" olarak anılan üç modelin unsurlarını 11-16 yaşındaki öğrenci gençler üzerinde sınamış. Genç kızların,bedensel etkinliklere katılımları aracılığıyla,toplumsallaşmalarının araştırıldığı bu çalışmada,ayrıca katılımı ilişkili kişisel değişkenlerin kestirilmesi de amaçlanmaktadır. Bunlara göre,toplumsallaşma modelinin farklı unsurları,diğerlerinden çok,özellikle etkinliklerin türleri için önemliydi. Okullararası ve okuluçi rakip takımlar için doyum arama,kendine güven,bağımsızlık ve kendini kanıtlama gibi bazı kişisel tutumlar oldukça önemli görülüyordu(Bucher, 1983; ss. 753-764)

Boş zamana yönelik toplumsallaşma sürecinin nasıl gerçekleştiğinin anlaşılabilmesi için Kelly,boş zamanın kiminle ve ne zaman öğrenildiği" temel sorusuna cevap bulmayı amaçlamaktadır. Bu araştırmada boş zaman etkinliklerinin

geniş bir dağılımı ve toplumsal görünümü, bir Batı toplumdaki yetişkinlerin görüşlerinden yararlanılarak geliştirilmiştir. Bulgulara göre; etkinlikler, çocuk yaşta boş zamanı değerlendirmeye başlayanlarla yetişkin yaşlarda başlayanlar arasında eşit olarak bölünmektedir. Etkinliklerin %63'ünün öğrenilmesinde aile bireylerinin etkisi temel oluşturmaktadır. Biçim ve toplumsal yönelime göre sınıflandırılan etkinlikler daha sonra aile yaşam sürecindeki dönemlerle de ilişkilendirilmiştir. Bulgular, boş zamana yönelik toplumsallaşmanın bir yaşamboyu süreci olduğunu göstermektedir (Kelly, 1973, ss.181-193)

Speitzer ve Snyder bir yaşamboyu etkinliği haline gelen bedensel etkinliğe yetişkini hazırlayan değişkenleri belirlemek için üç alt örneklem grubundan yararlanmıştır.

1. Tenisçiler grubu,
2. Atletler grubu,
3. Genel nüfustan alınmış bir örneklem grubu,

Bulgular aşağıdaki gibi açığa çıkmıştır;

1. Tenis oyuncularını, geçmişte ve halen bugün, bu spora eğilimlidirler. Böylece gençliğinde örgütlü sporlara görelilik katılmış kişiler, bugün de gazetelerin spor sayfalarını okumakta ve resmi olmayan sohbetlerde spor konusunu ele alarak büyük oranda spor dünyası ile ilgilenmektedirler.

2. Genel nüfustan alınan sonuçlar, tenis oyuncularını ve atletlerden farklı olarak, bedensel etkinliklerinde bir boş zaman etkinliği özelliği göstermektedirler.

3.Genel nüfus ve atlet örneklem guruplarında,tenis oyuncularına oranla daha az rekabet,gizli kalmış duyguların boşalımı ve sporun toplumsal ölçütlerini etkileme sözkonusu olmaktadır(Speitzer ve Snyder,1983)

Chik,antropolojik bir yaklaşımla yaptığı araştırmasında,kültür karşıtlığından yola çıkarak,kültür bileşiği ile boş zamanın kullanılabilirlik ilişkisine yönelik çok kuramsal modeli bularak değerlendirmektedir. Kültür,kültür bileşiği ve kültürel evrimin,boş zamanın,özgür ya da zorunlu olmayan zaman olarak görülmesi durumunda herbirisinden nasıl etkilendiği ya da onları nasıl etkilediğini tartıştığı bu çalışmada Chik,kültürel bileşik ve boş zamanın kullanılabilirliği arasındaki ilişkinin yapay bir model ile ileri sürülen modellerini çeşitli etkiler altında değerlendirerek,boş zaman konusunda,karşıt kültürlerle ilişkin araştırmalar ve kültür bileşiğine ilişkin metodolojiler ve kuramsal problemleri belirtmiştir(Chik,1986,ss.154-168).

Stover ve Garbin cinsiyet,yaş ve ses gibi bazı değişkenleri kullanarak,üniversite öğrencilerinin boş zaman davranışının kişisel ve durumsal açıklamalarını deneysel olarak test ettiği araştırmasından elde ettiği bulgular,bireysel,toplumsallaşma ve durumsal olmak üzere üç grupta yer almaktadır:

1.Bireysel denenceler,kişilerin boş zamanı değerlendirmeye ilişkin seçimlerinin kişilik özelliklerine bağlı olduğunu göstermektedir. Kişisel yetiştirme ve tutumlar,gevşeme

gereksinmesi ,gizli kalmış duygulara boşalım sağlama ve katılınan etkinliğin ücreti gibi durumları kapsamaktadır.

2.Toplumsallaşma denenceleri,özel boş zaman deneyimi-neilişkin toplumsallaşma deneyimlerininsonucudur. Çocukluk-taki erken toplumsallaşma,onların yetişkinlik dönemlerindeki boş zaman etkinliğine ilişkin davranışlarını etkilemektedir.

3.Durumsal denenceler ise,yaratıcı boş zaman etkinlik-lerinde durumun önemi(baş zaman alışkanlıkları ya da grup ü-yeliği gibi bireyin çevresi)üzerinde yoğunlaşır. Bu denence dolayısıyla

a.Baş zamanı değerlendirme olanakları

b.Toplumsal çevre olarak sınıflandırılır. Araştırma-nın bulguları,durumsal açıklamaları desteklemektedir. Oysa ki önceki araştırmalar,çok önemli farkla kişisel etkenini desteklemekteydi(Stover ve Garbin,1982,ss.91- 98)

Hammit (1984)'in yaptığı araştırma,yüksekokul öğren-cilerinin spor ya da bedensel etkinliklere katılmalarında tutum,geçmiş deneyim ve toplumsal grup etkilerinin gö-reli katkısını belirlemede bir girişimi oluşturmaktadır.

Katılma düzeyinde olumlu tutumlar ve bunların artış göstermesi,geçmiş katılma deneyimlerinin artan oranı,top-lumsal grubun artan etkisi ve katılmaya yönelik artan olum-lu tutumla birleştirilmiştir. Toplumsal grubun katılmaya olan etkisi katılmamaya olan etkisinden daha ağırlıktadır. Sonuç olarak,geçmiş deneyimlerin düzeyi,kişinin bedensel ya da sportif etkinliklere katılma düzeyini belirleyen te-mel etkenlerden birisidir(Hammit, 1984, s.452-A).

Boş zaman davranışını belirleyen etkenlere ilişkin bir araştırma da Godin tarafından yapılmıştır. Öğrencinin aile çevresinin yapısı, arkadaşlık değişkenleri ile kişisel yorumları ve antremana katılma amaçları arasındaki ilişkinin incelenmesinin amaçladığı araştırmada, dört okulun öğrencilerinden toplanan veriler Fisbein tarafından geliştirilen "psiko-sosyal model" ile karşılaştırılmıştır. Çalışmanın bulguları bu modeli tamamen desteklememiştir. Öğrencilerin erken yaşta başlayacakları bedensel çalışma deneyimleri onların aynı zamanda bu yolla toplumsallaşmalarının erken başlayabileceğini göstermiştir. (Godin, 1983, ss.451-A)

Gentry ve Doering, kadın-erkek cinsiyetinin boş zaman davranışıyla ilişkisine bakarken, kadın-erkek cinsiyetinin iki ölçeğini kullanmıştır. Ölçeklerden birincisi Gough tarafından 1952'de geliştirilmiş olan "California Psychological Inventory (CPI) Fe Scale" ve ikincisi Spence, Helmreich ve Stapp tarafından 1974'de geliştirilmiş olan The Personal Attributes Questionnaire PAQ" dır.

Bulgular Trucker'in denencesini destekleyecek biçimde, kadın-erkek cinsiyetine ilişkin olarak yapılmış olan sınıflamada televizyon izlemek, film ve dökümantasyona bakmak gibi boş zaman etkinlikleri de olası olarak yer almaktadır. Kadınların daha çok toplumsallaşma ve okumaya ağırlık vermelerine karşın erkeklerin spor, balık tutma ve bahçe işleriyle ilgili oldukları görülmektedir. Boş zamanlarında kadınlar daha çok spor izlemeyi ya da dinlemeyi tercih etmektedirler (Gentry ve Doering, 1979, ss.102-111)

Sillitoe,açık alanların kullanım biçimleri, açık hava etkinliklerine katılma sıklığı ve açık havada bedensel boş zaman etkinliklerine katılma kalıplarını incelediği bu çalışmada ayrıca oyun ve sporda doyurulmamış ve gizli kalmış duyguların bazı ölçütlerini belirlemeye çalışmaktadır. Araştırmının bulguları,deneklerin zamanlarının en büyük kısmını televizyon izlemekle geçirdiği görülmektedir. Erkekler için boş zamanı değerlendirmenin en yoğun biçimi genelde boş zaman etkinliğine katılmak ve bahçe işleriyle ilgilenmektir. Kadınlarda ise,yaratıcı işler ve hobi televizyon izlemekten önce gelmektedir. Açık hava etkinliklerinin tüm çeşitleri doğal olarak daha çok yaz aylarında ve hafta sonlarında yoğunlaşırken,televizyon izlemek ve bayanlarda yaratıcılık ve hobi çalışmaları kış aylarında ve hafta içinde yoğunlaşmaktadır. Bekar erkeklerde önceleri bedensel boş zaman etkinliği görülürken,evlilik ve baba olma ile bu etkinlik yerini TV izlemeye bırakmaktadır. Kadınlarda ise boş zamanı değerlendirme alışkanlığı evlilikle birlikte biçim değiştirmekte,çocuk olduktan sonra ise bedensel boş zamanı değerlendirme etkinliği yerini yaratıcılık,hobi ve televizyon izlemeye bırakmaktadır (Sillitoe,1969).

4.GRUP OLGUSU ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME

Temelinde teknolojik değişimin yattığı ve insanlar-
arası ilişkilerin değişmesi demek olan toplumsal değişmeyi
hem bir toplumsal olay hem de bir toplumsal olgu olarak gö-
ren Durkheim(1965)'a göre toplumsal olgunun belirleyici ne-
deni, bireysel bilinçte değil, ondan önce gelen toplumsal
olgularda aranmalıdır. Çünkü toplumsal bilinç bireysel bi-
linçten farklı ve onu etkileyen bir kavram olup, bireysel
bilinçlerin biribirinden yalıtılması yerine, biribirleriyle
etkileşimlerinin geliştirdiği yeni bir ruhsal yaşam, bire-
yin kendi ruhsal yaşamından çok farklıdır. Uygarlığın gelişt-
tirilmesi ve insanın yenilenmesi bu ortamda yeşeren ideal-
ler üzerinde geliştirilir(Kongar,1979,ss.111-112).

Fromm'a göre, geleneksel toplumun kısıtlamalarından
giderek uzaklaşan ve özgürleşen insanlar bu defa üyelerinin
herbirinin en önemli çıkarlarını korumakta işbirliği yapan
bir gruba "ait olma" duygusunu da yitirdiler(Homans,1979,ss.
333-334). Bu nedenle var olan kurumlar, insanların özdeşleş-
me gereksinmelerini gidermede yetersiz kaldığında, değişimi
desteklemek üzere insanları yeni etkinliklere yönlterek ve
yeni yapılar oluşturarak grup ruhu ile daha güçlendirmek o-
lasıdır(Bülbul,1984,s.5).

Geleneksel toplumluru özgü birincil gruplara bağlı-
lık ve sadakat duygusunun ... çağdaşlaşma süreci karşısın-
da zayıflaması, "uluslaşma siyaseti"nde de toplumsal hare-
ketliliği sağlayan ikincil gruplara önem vermeyi gerektirir.

İkincil gruplardan anlaşılacak olan, gencin örgün eğitimi dışında devam ettiği bir dernek, klüp ya da bir gençlik merkezi gibi örgün çevresi olabilir(Homans,1971,ss.228-229, 243; Alkan-Ergil,1980 ss.88-112, 147-148).

Bugünkü "pyschiatry"nin kanıtları, grup üyeliğinin bir insanı ayakta tuttuğunu, gruptan kopma durumunda kalan kişinin yeni bir grup bulamadığında ise, gerginlik içine düşerek davranış düzensizlikleri geliştirmeye başladığını göstermektedir(Homans,1971,ss.333-334).

Gencin ailesi dışında bir grubun üyesi olarak kendisine toplumsal yaşam içerisinde bir yer edinmesi, O'nun kişilik gelişimi ve toplumsal yaşamdaki başarısı için gereklidir. Simpson, yaşamboyunca aile içinde kalmanın kişiyi sürekli olarak ilkel hislere ve geleceğe dönük olmayan görevler yapmaya doğru iteceğini belirterek, kişinin aile grubu dışında en az bir grubun üyeliğini yapmasını zihin sağlığı açısından gerekli görür. Bu nedenle genç insanların, yaşları ilerledikçe yoğun ama dar ufuklu olan aile bağlarından kurtulup, yaşlılarıyla bazı gruplara üye olmaları gerekir (Simpson,1974,ss.52-53).

Bir grupla özdeşleşme, arkadaşları tarafından kabul edilme, düşünce, görüş ve duygularını paylaşma, bağımsız olma, güvenlik sağlama gibi gencin gereksinmelerini grup içi etkinliklerle giderme, ergenlik döneminde özellikle özellikle önem taşır(Ülkü,1976,ss.265-269). Ergenin gelişiminde, arkadaş grubu, benliğini bulma, geliştirme ya da bir

- Öz kimlik kazanma çabası çerçevesinde yardımcı olur

Arkadaş grupları, benzeyiş grubu olarak, rol beklentilerini belirleyen kişiler olarak, düşünce ve davranış modelleri olarak önemlerini sürdürürler(Alkan-Ergil,1983,s.73). Çünkü yetişkin olma yolundaki kişilik arayışları, ergeni, yetişkin beğenisinden çok arkadaş beğenisiyle yönetilir duruma getirmiştir. Bu dönemde gencin arkadaş gruplarıyla olan bağlarını güçlendirirken aile bağlarını gevşeterek özdeşleşebilecekleri yeni örnekler seçtikleri izlenir. Bu dönemde bir öğretmen, bir lider, bir sporcu onların benzemek istedikleri kişiler olabilir (Yörükoğlu,1983,ss.88-89).

Gerek meslek adamları gerek kuruluşlar, insanlarda davranış değişikliği öngörürken, boş zamanı değerlendirme etkinliklerini, genellikle "grup çalışması" biçiminde düzenlerler. Başka bir deyişle, boş zamanı değerlendirme etkinlikleri bir grup temelinde örgütlenilebilir. Bu anlamda, boş zamanı değerlendirmede, yöntem olarak grup çalışması kullanılabilir(Bucher ve Bucher,1974,ss.7-8).

Boş zamanı değerlendirme etkinliklerine katılma yoluyla gençlerin demokratik düzen içerisinde grup çalışmasına alıştırılması, demokratik ortamlarda kendi toplumsal ortamlarda kendi toplumsal düzenlerini kurmaları, dış dünyayı tanıyarak değişik koşullar altında yaşamayı öğrenmeleri fırsatı gençlere sağlanabilir.

Boş zamanı değerlendirme içinde grup çalışması, ki-

şilere, diğerlerine yardım etme, toplumsal tanıma, kendini açıklama ve katılımlarda kendini başarılı bulmayı öğrenmesi için fırsatlar sunar. Sorumluluk almak suretiyle grupta birlikte çaba göstermek, yeteneklerine güvenli, işbirliğine yatkın, girişimci, liderlik özellikleri ve diğer becerileri kazanabilme gibi olumlu kazanımlar sağlayan grup çalışması (Corbin,1970,s.67), boş zamanın değerlendirilmesinde, bazı toplumsal ve duygusal sorunların çözülmesinde de yararlanılan bir yöntemdir.

Toplumsal eğitim ve öğretimden geçen aynı yaş grupları, geçmişte olduğundan çok daha erken bir evrede biçimleniyor; ayrıca bu grupların kapsamı, ortaklaşa eğitim ve öğretim kuruluşlarını, toplumsal örgütleri, spor derneklerini, çeşitli kendiliğinden gelme yakın arkadaş gruplarını, toplumsal örgütleri, spor derneklerini ve mikro toplulukları da içine alacak biçimde, günümüzde çok geniş çerçeveli bir çeşitlilik kazanmıştır. Son yıllarda yapılan toplumsal eğitim ve öğretime ilişkin çalışmalar aynı yaş grubunun ve onu kapsadığı ergenler ve gençler üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Birey, toplumsal bir çevre içinde bulunurken kurallar onun bir parçası durumuna gelir. Grup üyelerinin birlikte yaptıkları etkinliklerde etkileşimin sıklığı grup normlarını oluşturur ki grup tarafından özümşenen bu kurallar nesnel bir gerçeklik kazanırlar. Bireyi, başkalarıyla ve toplumla olan ilişkilerinde tutarsız olmaktan kurtaran bu kurallar, etkileşimin azalması durumunda etkisini kaybederek anomie ya

da kuralsızlaşma denilen durum ortaya çıkar(Homans,1971, ss.199, 327-328; Şerif,1985,ss.102-103).

Yeni fikirlerin daima kişisel ilişkilerin sürekli olduğu küçük gruplardan çıktığına ve karşıt gruplarda beslendiğine inanan Mannheim(1965), demokratik olarak planlanmış bir toplumda, eğitimin kişiyi demokratik deneyim ortamında yoğurabilmesi için, toplumla bütünleşmenin araçları olarak toplum ya da gençlik merkezleri gibi, grupların eğitim yönünden etkileneceği birincil grupların yerini alacak biçimde oluşturulmasını önerir(Elburuz,1977,ss.250, 268).

Demokrasiye inananlar demokratik katılmanın grup denetiminde "otokratik denetim'den daha büyük bir "grup verimliliği" yarattığını, gruplarda "demokratik katılma" yolu ile biçimlendirilen kişiliklerin "otokratik denetim"e göre biçimlendirilen kişiliklerden daha olgun, nesnel karar vermede daha yeterlikli ve ilişkilerinde daha az saldırgan oldukları güvenle söylenebilir(Bülbul,1984,s.1).

5.KİŞİLİK GELİŞİM DÜZEYİ ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME

İnsanın yaşamında bağımlı çocukluktan, bağımsız ve sorumlu yetişkinliğe geçişte bir aşama olan gençlik psiko-biyolojik ve toplumsal-tarihsel oluşumlarla birlikte ergenin yaşamına çeşitli duygusal tedirginlikleri ve kaygıları da birlikte getirmektedir.

Erikson'a göre kişilik gelişiminde önemli bir aşama olan gençlik-delikanlılık(adolesant) ortalama 13-14 yaşlarından 20-21 yaşlarına kadar sürer. Bu dönemde gerek genital olgunlaşmanın getirdiği sorunlar gerek ileriye ait yetişkin rolünün belirsiz oluşu, onu kendi kimliğini bulma işine itecektir. Bu dönemin en büyük tehlikesi kimlik karışıklıdır. Gencin bu arayışı esnasında yaşıt grupları ve grup liderleri genç için büyük önem taşır. Gençler kendilerini birarada tutmak için grup liderleri ile çoğu kez aşırı özdeşleşirler; hatta bu her gencin kendi bireyselliğinin gözle görünür biçimde kaybına kadar gidebilir(Ekşi, 1982, ss. 39-41).

Gencin kişilik gelişimini etkileyen değişkenler açısından arkadaşlık ilişkileri, çalışılan ve öğrenim görülen çevrenin nitelik ve nicelik bakımından özellikleri ile boş zamanı değerlendirme başta gelir(Köknel, 1982, s.26).

Ruhsal ve toplumsal etmenlerin oluşturduğu bir bütün olarak kişiliğin yapısında Freud, ilköğrenim, benlik ve benlik arasında çatışma ve savunma mekanizmasının yer aldığı-

ğını, bu savunma mekanizmalarından yüceltme mekanizmasının (sublimation), eğitimin ve uygarlığın temelini oluşturduğunu belirtir(Enç, 1976, ss.31-40).

"Freud'un kişilik kuramının atletik ve bedensel harekete uygulanmasında ise, spora katılma ve oyun, genel olarak bireydeki engellenmeden(frustration) oluşan kaygının(anxiety) dışarıya çıkma yolu olarak görülmektedir. Bireyin çatışma sorunlarıyla karşılaştığı psiko-seksüel gelişim devresini temsil eden oyun bu çerçevede çatışmayı çözme yolu olarak görülmektedir. Zekasını, duygularını, fiziki kapasitesini oyun esnasında deneme olanağını bulan birey, onları denetlemeye ve mükemmelleştirmeye çalışır. Edilgen role itilmiş çocuğa ve gence, oyun ve spor, gerçeklerden uzaklaşarak fantazilerini kurma ve gerçekteki neslere yöneltme olanağını verir. Spor, ergenler için kabuledilebilir biçimlerde güçlü dürtülerin oluşturduğu gerginliği giderme yolları sağlar"

"Freud'un çatışma kuramına karşın, kişiliği, kendini gerçekleştirme olarak görenlere(Rogers, Maslow, Adler ve Allport) göre bireyin yaşamında etkili olan bir büyük güç(kuvvet faktör) vardır. Spor açısından özellikle bu görüşü en iyi temsil eden Maslow'a göre kişilik, sürekli doyum, engellenme ve bastırma düzeyindeki gereksinimler hiyerarşisinden oluşmaktadır"(Özoğlu,1976,ss.61-68).

Reich'a göre de kişilik, ben'in sürüp giden bir değişimi olarak, güdülerin gerekleriyle yoksunluklar arasındaki çatışmaya göre gelişir. Kişilik zırhı, bir yandan çocukluk çağındaki cinsel çatışmanın sonucudur; diğer yandan da onu çözme biçimidir. Cezalandırılma korkusuyla, cinsel

arzuların bastırılmasını gerçekleştiren zayıf ben, bireyin kişiliğini bastırılmış, pısrak kişiliğe dönüştürür. Böylece kişiliğin oluşumunun tutumbilimsel ereği, bastırılmış güdülerin baskısını azaltmak, ben'i güçlendirmektir(Reich,1983,ss.187-189).

Ergenlik döneminde bireyin benlik oluşumu boş zaman etkinliklerine katılma ile yakından ilgilidir. Boş zamanı değerlendirmenin temel amacı, bireye kişilik bütünlüğü kazandırmak, bu arada toplumun gelişmesine olumlu katkıda bulunmaktır(DPT,1983,ss.189-190). Boş zamanı değerlendirmek, yetişkin yaşamında kişinin kendisini keşfetmesi ve gerçekleştirmesi için fırsat olabilir(London ve Ewing, 1982,s 229- 247).

Colley, yetişkinlerin boş zaman deneyimleri ile benlik gelişimleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır.Bulguların büyük kısmı, benlik gelişim düzeyinin, boş zamanı değerlendirme deneyimlerinden etkilenmediği biçimindeydi. Bununla birlikte, deney öncesinde olumlu, canlı ve yaratıcı ruhsal olgunluktaki deneklerin, benlik gelişimi ve boş zamanı değerlendirme deneyimleri arasındaki anlamlı ilişki bunların boş zamanı değerlendirme deneyimlerinin yoğun olduğu biçimindedir. Oysa düşük benlik gelişiminde bu deneyimlerin oranı düşme eğilimi göstermektedir. Olumlu ve yeterli dinamik önkoşullar boş zamanı değerlendirme deneyimlerinde ileri uyum yapmaya katkısı olan etkenler olarak açığa çıkmıştır(Colley,1968,ss.30-51).

6.YETİŞKİNLER EĞİTİMİ ve BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME

Toplumsal bütünleştirmeyi sağlamada bir eğitim işlevine sahip olan boş zaman eğitimi, edilgin kitleleri etken, olumlu ve yaratıcı kılmak üzere kullanılmaktadır (Tezcan,1983,s.89).

"Boş zamanı değerlendirme çalışmalarının, bireysel ve ulusal yönlerden kazandıracağı değerler yanında, "kalkınmaya dönük" olma yolunda çevre, yöre, bölge ve yurt sorunlarıyla ilgilenme ve bunların çözümlenmesinde görevler, roller yüklenme gibi çok gerekli ve zorunlu sorumlulukları da vardır(Akyol,1974,s.5).

Bugün artık boş zamanı değerlendirme bir eğitim konusu olmuştur. Boş zaman eğitimi pek çok bakımdan yetişkin eğitimi ile benzeşmekte olup, aynı zamanda yetişkin eğitiminin bir alanı olarak görülmektedir. Bunu en güzel biçimde, Unesco'nun Uluslararası Yetişkinler Eğitimi Konferans dizilerinde ele alınıyor olmasıyla açıklayabiliriz. Bazı görüşlere göre ise benzeşmekle beraber boş zamanı değerlendirme eğitimi ile yetişkinler eğitimi birbirinden farklıdır.

Amaç, program, yöntem ve örgütlenme bakımlardan çok benzer olmakla beraber boş zamanı değerlendirme eğitimi ile yetişkinler eğitimi farklı şeylerdir. Mesleki amaçlara yöneltildiğinde "yetişkinler eğitimi", boş zaman esnasında anlayış ve doyumların geliştirilmesine ilişkin etkinlikler olarak düzenlendiğinde ise "boş zamanı değerlendirme" ola-

rak isimlendirilmektedir(Bucher ve Bucher, 1974, ss.6-8).

Boş zamanı değerlendirme ile yetişkinler eğitimi arasındaki farkedilmeyen ayırım, boş zamanı değerlendirme için daha fazla çabaya gereklilik olduğudur. Çünkü boş zamanı değerlendirme eğitiminin amacı, farklılaşmış değerleri ve becerileri olan toplumsal varlıklar yetiştirmektir. Bu aşamaya ise kişi çok kapsamlı deneyimlerden geçerek ulaşabilir(Corbin,1970,ss.1, 9, 11).

Knowles(1955)'a göre yetişkinler eğitimi, kişiyi daima doyuma götürecektir, yaratıcılığı ve yeteneği geliştirecek, bir anlamda boş zamanı değerlendirme olmak zorundayken, boş zamanı değerlendirme de, sürekli olarak kendini geliştirme ve herşeyden olabildiğince zevk alma anlamında yetişkinler eğitimi olmaya zorunludur(Prendergast, 1967, ss.527-533).

Boş zamanı değerlendirme eğitimi ile yetişkinler eğitimi demokrasi eğitimin benimsemeleri açısından da birbirine benzerler(Tezcan,1982,s.36).

Demokrasi öğretiminde kişilere bilgilerin aktarılmasından çok, demokrasinin ilkelerinin kavratılarak, onların kişiliklerinin özümlemiş bir parçası durumuna getirilmesi esas olduğundan, boş zaman etkinliklerine katılım yoluyla grup çalışması temelinde gençlerin demokratik düzen için yetiştirilmesi boş zaman eğitiminin sağlayacağı çok önemli bir katkı olacaktır.

London ve Wenkert, boş zaman etkinliklerinin bazı türlerinin yetişkin eğitiminden, boş zaman etkinliklerine katılma biçiminin ise yetişkin eğitime katılma biçiminden farklı yanlarını inceledikleri araştırmada, az eğitim görenler ve çok eğitim görenlerin katıldıkları etkinlik türleri ile boş zaman etkinlik türlerinin yetişkin eğitime katılmaya olan ilişkisine bakmaktadırlar.

Bulgulara göre, fazla eğitim görenler örgütlü boş zaman etkinliğine katılmada olduğu gibi, örgütlü olmayan boş zaman etkinliklerine katılmada da daha az eğitim görenlere oranla katılıma daha çok istekli bulunmuşlardır. Fazla eğitim görenler daha çok kültürel, toplumsal ve sportif etkinliklere yönelirken, az eğitim görenler daha çok aile ve ev çevresine ve edilgin sporlara yönelmektedirler. Geniş ve çeşitli boş zaman etkinliklerine katılanlar, yetişkin eğitime katılanlara benzeyen pek çok özellik gösterdiler.

Boş zaman etkinlik türlerine katılım ile yetişkin eğitime katılım arasında bulunan anlamlı ilişki başlıca şu konularda görülmektedir;

- 1.Biçimsel örgütlere üyelik ve katılım,
- 2.Boş zaman etkinliklerinin büyük bir kısmına az ölçüde katılım,
- 3.Aile, komşuluk ve iş durumu dışındaki toplumsal ilişkilerde bulunmak ve spora katılım sıklığı,

Bulgular, yetişkin eğitiminin, boş zaman etkinlik-

lerine katılımı etkilediği görüşü ile çakışmaktadır. Aksine, görece boş zaman türü de, yetişkin eğitime katılmanın bir engeli olarak ortaya çıkmaktadır(London ve Wenkert, 1969,ss.3-22).

Yetişkin çalışmalarına katılma nedenlerini daha iyi kavramak için Bergsten, yetişkinlerin gerçek yaşamlarını, en önemli çalışma rollerini ve boş zaman rollerini analiz ederek dokuz yıl ya da daha az sürede eğitim görmüş kişilerin yetişkin eğitime duydukları ilgiyi, beklenti/değerlilik kuramına göre ele almaktadır. Buna göre, iş ve boş zaman arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Yetişkin eğitimindeki ilgi ile iş doyumu arasında ters ilişki bulunduğu görülmüştür. Yetişkin eğitime ilişkin ancak işe ilişkin olmayan eğitim ilgilerinin de iş doyumu ile yansız bir ilişkisi olduğu görülmüştür. Bulgular, boş zaman yönelmek ve yaşamı zenginleştirmek için düzenlenen programların, potansiyel katılanların tutum ve değerlerine dayalı olma zorunluluğunu ortaya koymuştur(Bergsten,1980,ss.131-151).

London ve Ewing, yetişkin gruplarının yaşam deneyimlerini etkileyen toplumsal güçler ve tarihsel olayların önemini vurgulamak ve bunların yetişkin eğitimindeki yansımalarını bu anlamda tartışmak amacıyla yaptıkları araştırma bulguları, eğitilecek kişilerin toplumsal, tarihsel, ekonomik ve kültürel durumlarının eğitimçilerce daha iyi bilinmesinin onları eğitim deneyimlerinde daha başarılı kılacağını ortaya koymuştur(London ve Ewing,1982,ss.229-247).

7.ÖRGÜTLÜ BOŞ ZAMANI DEĞERLENDİRME ve GENÇLİK MERKEZLERİ

Örgütlü boş zamanı değerlendirmenin tarihi boyunca iki felsefe geçerli olmuştur. Birincisi boş zamanı değerlendirmeyi amaç olarak görmüş ve eğlendirme hoş vakit geçirmeyi benimsemiştir. İkincisi ise, sadece eğlendirici fırsatlar yaratmaya değil, aynı zamanda değerleri ve tutumları kapsayan, istendik bazı toplumsal amaçlara ulaşmayı planlayan bir teknik olarak da kullanılabileceği anlayışını taşır. Bu iki anlayış birbirini bütünler(Sessoms, ve Kraus ,1971 ,ss.434-437).

Örgütlü boş zamanı değerlendirme, hızlı toplumsal/ kültürel değişim içindeki toplumlarda, özellikle bundan çok etkilenen gençlerin, okuldışındaki kişilik gelişimlerini ve toplumla bütünleşmelerini sağlayabilir. Aksi halde çocukluktan yetişkinliğe geçerken genç kendine uygun rolleri oynayamamaktan ve yetişkin dünyasında yerini alamamaktan dolayı, sapmış davranışlar gösterebilmekte ve birtakım kuraldışı grupların üyesi olarak toplumun dışına düşebilmektedir(Skovholt,1986,ss.38-46).

Toplumların gelişmişlik düzeyi ekonomik kalkınma kadar toplumsal kalkınmanın da ölçüsüne bağlı olup, toplum kesimlerine sunulan eğitim ve refah hizmetlerinin ölçüsü o toplumun gelişmişlik düzeyini gösterir. Tüm insanları ilgilendirmekle birlikte boş zamanı değerlendirme özellikle gençlik açısından önem taşır.

Okul-iş ve ev yaşantısının, gençler üzerinde moral açısından, çeşitli zorlamaları ve tekdüzeliği nedeniyle yaratacağı gizli yorgunluğu gidermek ve gençlerin dinamizmini arttırmak toplum yaşamına önemli katkılar sağlayacaktır(Erkan,1975,ss.1, 6, 10). Çünkü boş zaman etkinliklerine zihinsel olmayan katılım, başarıyı belirleyen zihinsel olmayan etkenler arasındadır(Varış,1968,ss.127-135; Özgüven,1976,s.24; Tezcan,1977,s.88).

Gençlerin boş zamanlarını örgütlü olarak değerlendirme girişimleri bu konuda birtakım örgütsel girişimleri uygulamaya sokmayı gerektirmiştir. Bu örgütler için Morgan,

"Eğlence gereksinimleri giderilirken, gençlik örgütleri aracılığıyla biçimsel düzeyde genç insanların boş zamanlarında bedensel gelişimini, kişilik özelliklerini ve çeşitli yeteneklerini de geliştirebilecekleri koşulları kız-erkek genç kuşaklar için sağlamaktadırlar. Her ne kadar farklı yöntemlere de sahip olsalar, gerçek olan şudur ki gençlik örgütlerinin amaçları, gençlerin kendi yaşam kurallarını oluşturmalarına olabildiğince fırsat vermek ve bir yetişkinin gözetiminde neyi yapabilecekleri ve neyi yapamayacaklarının kararını verme ve kendilerini disipline etme alışkanlık ve anlayışını kazandırmaktadır. Gençlik örgütleri, farklı biçimdeki problemlerle ilgili olmakla birlikte disiplin zorunluluğuna çok önem verdiler. Ancak onların kullandıkları yöntemler biçim ve içerik olarak eğitim temelindeki bir okuldan açıkça farklıdır"

demektedir(Morgan,1948,ss.22-23).

Üzerinde çalıştığı ham maddenin insan oluşu nedeniyle, birey boyutu kurum boyutundan daha duyarlı, biçimsel olmayan yanı biçimsel yanından daha ağır, etki alanı yetki alanından daha geniş olan gençlik örgütlerinin, davranış bilimleri ve insan ilişkileri ağırlıkta olan bir toplumsal sistem olarak kurulması ve çalışması gereklidir(Bursalıoğlu,1979,s.50).

Gençlerin boş zamanının değerlendirilmesi için gerçekleştirilmiş en etkili ve kalıcı hizmet veren kurumlar Gençlik Merkezleridir.

"Gençlik Merkezleri, yardım faaliyetlerinde yol gösterme, açıklama ve destekleme biçiminde gelişecek liderlik sürecinde, toplumun ve gencin kendi kendini yönetme hakkı olduğunu temel almaktadır. Uygulama programları gençlerin istek ve gereksinimleri üzerinde odaklaşırken merkez, gereksinim duyulan yeni hizmet programlarına cevap verebilecek gelişmeyi gösterebilmelidir(Cılga,1986, s.31).

Gençlerin yetişkinlerle aralarında ortaya çıkan iletişim engeli diğer spor etkinliklerinden çok boş zamanı değerlendirmekte ortaya çıkmaktadır. Çünkü genç grupları için boş zamanı değerlendirme programları küçük yaştakiler için olduğu kadar basit değildir. Gençlik Merkezleri'nde, gençler için hazırlanacak boş zamanı değerlendirme programlarının aşağıdaki şu noktaları gözönünde bulundurması, programların etkililiğini arttırırken gençlerin bu konudaki gerek-

sinimlerini gidermede başarılı olunacaktır.

1.Katılanların bireysel gereksinimleri dikkate alınmalıdır,

2.Programlar, toplumun değer ve beklentilerini dikkate almalıdır,

3.Programlar dengeli ve çeşitli olmalıdır,

4.Programlar, grubun büyük kısmının beklentilerini değişik zaman dilimleri açısından da dikkate almalıdır.

5.Başarılı programlar için uzman liderlik ve yeterli parasal planlama esastır(Bucher ve Bucher,1974,ss.140, 155-156).

Gençlik Merkezleri konusunda Katz ve Muraskin, New York'un en eski ve büyük Yahudi Merkezleri'nden birisi olan YMHA'yı, kişiyi ya da genci toplumsallaştırmada ve yeni bir toplum yaratmadaki önemini araştırmaktadırlar. YMHA'yı Yahudilik ya da dini açıdan daha çok toplumsal ve kültürel konulara ağırlık verildiği görüşünden yola çıkılan araştırmada Amerikan toplumunun 1890-1950 yılları arasında toplumsallaşması ve kültürlenmesinde dinin, bizzat Amerikan kural ve değerlerini yaygınlaştırma(kültürleme) aracı olarak kullanımını sorgulamayı da amaçlanmaktadır.

1874'de ilk kurulduğunda gençlerin kültürel gelişimini amaçlayan YMHA, 1920'lerde "gençlerin akıl, moral, ruhsal ve kültürel koşullarının iyileştirilerek Yahudiliğin geliştirilmesi amaçlanıyordu. 1934-1935'de ise, YMHA'nın, gençlik programları açısından kültürel bir merkez olması amaçlanmaya başlandı(Katz ve Muraskin,1976,ss.226-234).

8.GENÇLİK LİDERLİĞİ

Önceleri gençlik hizmet programlarında profesyonel liderlere güvenilirken, yeni gençlik örgütlerinde giderek gönüllülük ve gençlerin kendilerini etkinliklere yönlendirmesi anlayışı önem kazanmıştır. Batı toplumlarında ayrı bir meslek haline gelmiş olan boş zamanı değerlendirme liderliği, Gençlik Merkezleri'nde hizmet sundukları kişiler genç olduğu için "Gençlik Liderliği" olarak adlandırılmaktadır.

Boş zamanı değerlendirme liderleri, kişileri yeni etkinliklere katılmaya, ilgilerini geliştirmeye ve etkinliklerden zevk almaya yönlendirerek onların yaşamını çok yönlü yapmak ve yapısalılaştırmak üzere eğitilmişlerdir. Boş zamanı değerlendirme liderleri, bireyin ve toplumun keşfedilmemiş en iyi ilgilerini geliştirmek için program hazırlamak kişileri tanıyarak onlara, amaçlarına ulaşmalarında yardım etmekle görevlidirler. Boş zamanı değerlendirme etkinlikleri aracılığıyla ilgileri açığa çıkartmak ve kişilerde davranış değişikliğini tamamen örgütlenmiş ve grup ortamında geliştirmek için yaratıcı liderliğe gereksinim vardır. Çünkü grup çalışmaları, kişinin, grup içinde kendi görüşünü de koruyarak, kişilerarası karşılıklı etkileşimi toplumsal gelişime doğru yöneltir(Corbin,1970,ss.24-25, 67; Bucher ve Bucher,1974,ss.6-8, 189).

Gençlik lideri, genç topluluğunun üyelerini sadece bir araya gelmişlikten kurtararak, karşılıklı toplumsal ilişkilerin oluşturulduğu ve geliştirildiği, üyelerinin çe-

şitli rolleri deneyebildiği bir grup haline gelmesine ve bir grup halinde kalmasına yardım eden kişidir(Simpson, 1974,ss.52-53).

Grup eylemi içinde demokrasinin işlemesi, kişinin kendisini ve diğerleriyle olan rolünü tanımasını gerektirir. Bu, grupla çalışma ortamında liderin,açıklamalarıyla özü sağlarken, grup üyelerinin toplumsal tanımaya ve kendilerini başarılı bulmaya çalışmalarına fırsatlar hazırlamasıyla olasıdır(Corbin,1970,s.67). Bu nedenle, demokratik bir gençlik lideri, bir yönetici olarak, fikirlerin üreticisi olduğu kadar onları eşgüdümleyen bir kişi de olmak zorundadır.

Gençlik liderleri, gençler için, onların duygusal ve moral durumlarının iyileşip gelişebileceği olumlu ve kalıcı yaşantılar sağlayacak programlar geliştirirken, bu programların gençlerin başkaldırma duygularına fırsat veren, dengeli olarak bütünleştirilmiş yaratıcı etkinlikler olarak düzenlenmesine dikkat etmelidirler(Bucher ve Bucher, 1974,ss.16, 155-156).

Gençlik liderinin özellikleri aşağıdaki gibi olmalıdır;

- 1.Kabul edici ve destekleyici olma yoluyla,
- 2.Olumlu olmaya ağırlık verme yoluyla,
- 3.Yasalara uygun tüm girişimleri kabul etme ve inceleme yoluyla,
- 4.İpuçlarını destekleme ve kabul yoluyla

5.Gençlerin yaratıcı ve bağımsız olmalarına izin verme yoluyla,

6.Gençlerin fikir alışverişlerini, ortaya çıkan değişik fikir ve açıklamaları çözümlemelerini destekleme yoluyla(Clark,1984,s.342) gençleri desteklemelidir.

Gençlik liderliği konusunda Mohammed'in yaptığı araştırmada, Irak'ta Gençlik Merkezleri'nde "denetleyicilik" olarak bilinen liderlik özellikleri ile beklenen liderlik özelliklerini belirlemeye çalışmaktadır. Bu görüşler, iki ayrı örneklem grubundan alınarak saptanmıştır. Bu gruplar;

- 1.Yöneticiler ve üniversite öğretim kadrosu,
- 2.Liderlerin bizzat kendileri,

Bulgular aşağıdaki gibi açığa çıkmaktadır;

1.Mevcut lider davranışı özellikleri ile beklenen lider davranışı özellikleri arasında önemli farklılıklar açığa çıkmıştır.

2.Liderlerin mevcut ve beklenen davranış özelliklerine ilişkin olarak iki denek grubunun görüşleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

3.Mevcut liderlik davranışına ilişkin deneklerin görüşleri, deneklerin cinsiyeti açısından anlamlı olarak farklılaşmaktadır.

4.En önemli lider davranışı olarak "özgürlük hoşgörüsü" ve "bütünleştirme" davranışı açığa çıkmıştır.

Bu bulgular ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

1.Lider rolleri ile kullandıkları teknikler yeniden gözden geçirilmelidir,

2.Araştırma sonucunda bulunan oniki liderlik davranışı bundan böyle esas alınmalıdır,

3.Liderlik rolü, örgütün yapısı ile personelin gereksinimleri arasında dengeli olmalıdır,

4.Katılımcı liderlik tipi, örgüt amaçlarının başa-rılması ve grup etkililiğinin her ikisi için de önemli bir yaklaşım olarak kullanılabilir(Mohammed,1983,s.137).

Al-Douri'de yaptığı çalışmada aşağıdaki şu sorulara cevap aramıştır;

1.Iraklı aileler aşağıdaki konuları nasıl algılamaktadırlar ;

a.Örgütte, gençlik lideri ile gençler arasındaki ilişki nasıldır?

b.Örgüt ve okul arasındaki ilişki nasıldır?

c.Gençlerin örgütle ilişkileri nasıldır?

d.Yıllık programlar, etkinlikler ve genel amaçlar nasıldır?

2.Birinci soruya dayalı olarak verilen cevaplar arasında ailelerin eğitim düzeyleri, yaşları ve gelir düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmakta mıdır?

Bulgular, ailelerin görüşlerinin, eğitimleri açısından farklılaştığı biçimindedir(Al-Douri,1983,s.1675-A).

9. TÜRKİYE'DE YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR

Gençlerin, boş zamanı değerlendirmelerine ilişkin Türkiye'de yapılmış araştırmalardan bazıları aşağıda özetle yer almaktadır.

Türkiye'de konuyailişkin ilk bilimsel çalışma Abadan(1961) tarafından, üniversite gençliğinin boş zaman etkinliklerine katılımının bireysel ve toplumsal düzeydeki dağılımını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Üniversite gençlerinin katıldıkları etkinliklerin aktif, pasif ve amaçsız olarak sınıflandırıldığı bu çalışmanın bulguları, Türk Üniversite Gençleri'nin boş zamanlarını büyük ölçüde pasif ya da yumuşak denilebilecek etkinliklerle değerlendirdikleri biçiminde açığa çıkmıştır. Bir başka bulgu, boş zaman etkinliklerine yönelişte ekonomik etkenden başka toplumsal davranış ve tutumların da etkisi olduğu görülmektedir. Türk Üniversite Gençlerinin katıldıkları etkinlikler ile katılmak istedikleri etkinlikler arasında anlamlı farklılıklar olmayışı da önemli bir başka bulgudur. Gençlerin, maddi ve manevi bakımdan en büyük gereksinimleri, boş zamanlarını daha olumlu değerlendirebilecekleri "Gençlik Lokalleri" açılmasıdır.

Varış(1968), ergenin gelişmesinde, etkin olan ve birbirleriyle dayanışan bio-fizyolojik, psikolojik ve sosyo-kültürel etkinliğe sistematik olarak ağırlık verdiği bu çalışmasında, bulgular A.B.D.'deki benzer çalışma

sonuçlarıyla karşılaştırılmaktadır.

Bulgular, ergenin duygularını etkileyen güdülerin farklılığının, Türkiye ve A.B.D.'deki gençlerin ideallerinin farklı oluşundan kaynaklandığını göstermektedir.

Gökçe(1971), bir çalışmada gecekondularda yaşayan 14-20 yaşları arasındaki genç nüfusun sosyo-ekonomik durumlarını ve sorunlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Özellikle hanereisi kişilerin sözkonusu konulardaki tutum, inanç, görüş ve sorunlarını yansıtmasının beklenildiği bu araştırmanın boş zamanı değerlendirme açısından en önemli bulgusu Gençlik Merkezleri'nin özellikle çocuk ve gençler açısından yararlı olacağı biçiminde görüş belirtilmiş olmasıdır.

Gökçe(1984) bir başka çalışmada ise ortaöğrenim ikinci aşama öğrencileri üzerinde bir durum saptaması çalışmasını gerçekleştirmiştir. Araştırma genel, mesleki, imam-hatip, anadolu ve özel liselerden alınan bir grup lise öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Bulgular gençler için oyun ve spor olanaklarının gerek okul ortamında gerekse toplumun diğer kesimlerinde çok sınırlı olduğu biçimindedir. Bununla birlikte eğlence, spor ve benzeri olanakların, imam-hatip liselerinden başlayıp, mesleki genel ve özel liselere doğru, sosyo-ekonomik düzeye koşut olarak artış gösterdiği diğer bir bulgudur.

Gökmen, Açıkalin, Koyuncu ve Saydar(1985), yüksek-öğrenim gençliğinin boş zaman etkinlikleriyle kendini gerçekleştirme düzeyleri ve genel nitelikleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktadırlar.

Bulgular üniversite öğrencilerinin katıldığı boş zaman etkinliklerinin türü, öğrencinin doğal, toplumsal ve öğrenim geçmişi ile yaşamının değişkenlerine göre farklılaşmaktadır. Gençler, boş zamanlarında katıldıkları etkinlikleri çoğunlukla "grupla" katılabilecekleri etkinliklerden seçmektedirler. Boş zaman etkinliklerine katılma nedenlerini belirlemede üniversite öğrencilerinin genel nitelikleri önemli bir değişken olarak görülmektedir. Yükseköğrenim gençliğinin kendini gerçekleştirme düzeyi, kendi iradesi dışında oluşan, varolan çinsiyeti, bitirdiği okulun ve ailenin bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır.

Ünver, Tolan, Bulut ve Dağdaş(1986)'ın yaptıkları çalışmada, gençlik sorunlarının odak noktalarını birbirleri ile ilişkileri içerisinde bir bütün olarak ele almakta, bunların toplumsal yapı ile eklemleşmesini ortaya koymakta, sorun oluşturan konulardaki neden ve sonuçlar tahmin edilmektedir.

Gençliğin yanlış ve yetersiz bir toplumsallaşma bunalımı yaşamakta olduğu, toplumsallaşmanın dört temel evresi olan aile, yakın çevre, okul ve iş, toplum ve kitle iletişimi çerçevesinde dört ara değişkende incelenmektedir. Bu ara değişkenler;

- 1.Psikofizyolojik ve cinsel gelişim,
- 2.Kişilik yapısı,
- 3.Ekonomik durum,
- 4.Boş zamanı değerlendirme,

Bulgular, gençlerin boş zamanını spor, arkadaşlarla oyun ve sohbet, sanatsal-kültürel etkinlikler ve TV izleme gibi etkinliklerle değerlendirdiklerini göstermektedir. Gencin boş zamanını nasıl değerlendirdiğinde cinsiyeti, öğrenim düzeyi, kır ya da kentte yaşıyor olması etkilidir. Erkekler spor yapmaya, kızlar ise dinleme ve TV izlemeye daha çok zaman ayırmaktadır. Gencin öğrenim düzeyi yükseldikçe, boş zamanlarda okuma ve kültür etkinliklerinin önemi artmaktadır. Kırdaki ise en çok rastlanan boş zaman etkinliği arkadaşlarla oynama-sohbet etme biçiminde olmakta, büyük kentlerde spor daha çok önem kazanmaktadır.

Gençlerin boş zamanı değerlendirmede devletten beklediği katkılar gencin ve hanereisinin öğrenim düzeyi, gencin öğrenci olup olmadığı ve toplam hane gelirine göre ele alınmıştır. Kırdaki yaşayanlar, öğrenci olmayanlar ve gelir düzeyi düşük olanlar devletten beceri ve meslek kazandırıcı kursların açılmasını istemekte, diğerleri sportif organizasyon ya da sanatsal ve kültürel organizasyonlara yönelmektedir.

Gencin yaşadığı çevre, cinsiyeti, öğrenim düzeyi, öğrenci olup olmadığı, çalışıp çalışmadığı, hane geliri gibi etkenler, gençlerin özdeşleştiği tipler ve olaylar kar-

şısında tavır alışları etkilidir.

Ergil(1986), Ankara'daki Gençlik Merkezleri'ne üye gençlerin bu Merkezleri nasıl algıladığını, Merkezlerin gençlerin gereksinimlerini nasıl giderdiğini ve gençlerin Merkezlerden daha neler beklediğini incelemiştir. Bulgular;

1.Ankara'da bulunan Gençlik Merkezleri, çoğunlukla yakın çevre gençlerinin ilgisini çekmektedirler.

2.Merkezlere devam eden gençlerin yarısından fazlası erkek olup, gelen gençler çoğunlukla ortaöğrenim gençliği-Okuldışı gençlik yeterince ilgi göstermemektedirler.

3.Merkezler tüm sosyal tabakalardaki gençlerin ilgisini çekmekle birlikte genelde varlıklarını duyurma konusunda yetersizdirler. Gençler kendi aralarındaki iletişim ile birbirlerini özendirilmektedirler.

4.Gençlerin çoğunluğu etkinliklere katılmak ve boş zamanlarını değerlendirmek için bu Merkezlere geldiklerini bildirmişlerdir.

5.Gençler programları genellikle yeterli bulmakla birlikte, programların yapımına uzman kişilerin müdahalesi gerekmektedir.

6.Gençlerin çoğu binaların, Merkezin amaçlarına uygun olmadığını belirtmişlerdir.

7.Üye gençler, üye olmamış tüm gençlere Merkezlere gelmelerini tavsiye etmektedirler.

BÖLÜM 111

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın evreni, bilgi toplama aracının geliştirilmesi ve uygulanması ile verilerin analizi ve yorumlanması konu edilmektedir.

Evren

Bu araştırmanın çalışma evrenini Ankara İli Çankaya ve Yenimahalle Merkez İlçeleri'nde bulunan

1.Çankaya Gençlik Merkezi

2.Yenimahalle Gençlik Merkezi'ne devam eden üye gençler oluşturmaktadır.

1987-1988 yılı itibariyle bu Merkezler'e üye sayısı Çankaya Gençlik Merkezi'ne 1970 ve Yenimahalle Gençlik Merkezi'ne 1508 olmak üzere toplam 3478 kişidir. Yetkililerden alınan bilgiler, devam eden üye sayısının kayıtların çok altında olduğu yolunda olduğundan, araştırma için bir örneklem grubu alınması yerine, araştırmanın yapılacağı 15 günlük süre boyunca Gençlik Merkezleri'ne gelen tüm üye gençlerin kapsanması uygun bulunmuştur.

Mayıs 1988 ayının son iki haftası süresince her iki Gençlik Merkezi'nde hafta içinde ve hafta sonlarında olmak üzere gelen tüm gençlere ulaşılmaya çalışıldı. Gençlerin Merkezler'e gelmesi özellikle bu günlerde yoğunlaşıyordu.

Ancak dönem sonuna yaklaşılmaması ve havaların ısınması nedeniyle gelen üye sayısında kısmi bir azalma olduğu yine yetkililerce belirtilmekteydi. Bu nedenle her iki GM'nde onbeş günlük süre boyunca gelen toplam öğrenci sayısı 225'de kaldı. Anketler bu 225 kişilik gruba uygulandı. Hatalı cevaplandığı görülen 15 bilgi toplama aracı da dışta tutulduğunda, değerlendirme için toplam 210 kişilik bir üye grubu araştırmanın örneklemini oluşturdu.

Bilgi Toplama Aracının Geliştirilmesi

Bilgi toplama aracı geliştirilirken şu aşamalar izlenmiştir:

1.Konu ile ilgili literatür gözden geçirildi;

Elde edilen bilgilerden ve araştırmacının, Gençlik Merkezi'nde ve Gençlik Lideri Yetiştirme Kursları'nda aldığı görevler nedeniyle edindiği kişisel deneyimlerinden yararlanılarak, bilgi toplama aracının ilk taslağı araştırmacı tarafından geliştirildi.

2.Gençlerin, GM'ne üye olma ve etkinliklere katılma esnasında Merkezde karşılaştığı sorunlarını ve beklentilerini belirlemek üzere bilgi toplama aracında hem kapalı hem de açık uçlu sorulara yer verildi. Hazırlanan taslak bilgi toplama aracı ön deneme amacıyla Gençlik Merkezleri'nde toplam 80 gence uygulandı. Bu grubun, çeşitlilik gösterecek biçimde oluşturulmasına dikkat edildi; araçta yer verilen soruların özellikle cinsiyet, yaş, uğraşı durumu ve eğitim düzeyleri açısından farklılaşan gençler tarafın-

dan anlaşılır olması sağlanmaya çalışıldı.

3.Gençlerden alınan tepkiler ve uyarılar ışığında yeniden gözden geçirilerek geliştirilen taslak bilgi toplama aracı, ikinci kez her iki GM'nden toplam 60 kişilik başka bir gruba uygulandı.

4.Yeterli sayıdaki uzman kişilerin görüşleri de alınarak araca son biçimi verildi. Bilgi toplama aracında 30 adet soruya yer verildi. Sorular Çoktan Seçmeli ve Evet-Hayır biçiminde düzenlendi.

Bilgi Toplama Aracının Uygulanması

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Hizmetleri ve Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı'ndan bilgi toplama aracının uygulanabilmesi için gereken izin alındı ve aracın uygulanması Mayıs 1988 ayının son iki haftası boyunca araştırmacı tarafından sürdürüldü. Her iki Merkez'e hemen hergün gidilerek tüm gençlere ulaşılmaya çalışıldı. Güvenilir bilgi toplamak amacıyla gençlere uygulama öncesinde gerekli açıklamalar yapıldı. Uygulanan anketlerin deneklerden kontrol edilerek alınmasına dikkat edildi.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Bilgi toplama aracı yoluyla elde edilen veriler, önce veri toplama kağıtlarına araştırmacı tarafından işlenerek kontrol edildi, daha sonra Hacettepe Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi'ndeki bilgisayara aktarıldı. Bilgisayardan alınan dökümler, verilerin doğruluğu açısından denetlendi.

Araştırmanın amacına ve bilgi toplama aracındaki soru maddelerinin biçimine en uygun görüldüğü için cevapların analizinde yüzde ve frekans dağılımları ve dağılımlararası farkların anlamlılık sınamasında kay-kare(χ^2) tekniği kullanıldı.

Kay-kare tekniğinin uygulama koşuluna uygun olarak, genelde gözeneklerde 5'den küçük frekans gözlenmesi durumunda anlamlılık sınaması sonuçları değerlendirmeye alınmadı, ancak araştırmanın amacı bakımından önemli bazı tablolarda Cochran(1954)'ın belirlediği ilkeye uygun olarak, sd:1 olduğunda, yani k:2 ise ve beklenen frekansların yüzde 20'den fazlası 5'den küçük ya da beklenen frekanslardan herhangi birisi 1'den küçük olduğunda χ^2 tek örneklem testinin uygulanmasına gidilmedi(Siegel,1977,ss.51, 121-122).

Anlamlılık düzeyi olarak .05 esas alınmakla birlikte dağılımın .01 ve .001 düzeylerindeki anlamlılık olması durumları da belirtildi.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, Ankara İl Merkezi'ndeki Çankaya ve Yenimahalle Gençlik Merkezleri'ne devam eden üye gençler üzerinde yapılan alan araştırmasından elde edilen bulgular sunulmaktadır. Bu bulgular;

- 1.Bireysel özellikler,
- 2.Katıldıkları ve katılmak istedikleri etkinlikler,
- 3.Katılma amaçları ile bu amaçların gerçekleşme durumları,
- 4.Katılmanın sağladığı olumlu değişimler,
- 5.Kişisel sorunları olduğunda gençlerin kime gidecekleri,
- 6."Kişisel Danışmanlık Birimi"nden gençlerin beklentileri,
- 7.Gençlik Lideri tutum ve yaklaşımları,
- 8.Personel ile ilişkilerinde karşılaştıkları sorunlar,
- 9.Gençlerin yetkililerle görüşmek istedikleri konular,

olmak üzere dokuz alt bölümde gruplandırılmıştır.

Bulguların sunuluşunda, bilgi toplama aracındaki sıra bütünüyle izlenmemiş olup, her alt bölümde, bilgi toplama aracının hangi soru ve cevaplarının yer aldığı, bölüm başlıkları altında belirtilmiştir.

Bilgi toplama aracında, birden fazla işaretleme yapılması istenilen sorulara verilen cevaplar, toplam cevap sayısı

larına göre değil, her bir seçenek bağımsız bir soru gibi kabul edilerek hesaplanmış ve bu durum tablo altlarında belirtilmiştir.

Verilerin frekans ve yüzde dağılımları, varsa anlamlılık sınaması sonuçları tablolar halinde gösterilmiştir.

1.GENÇLERİN BİREYSEL ÖZELLİKLERİ

Bu alt bölümde, Gençlik Merkezleri'ndeki "boş zamanı değerlendirme etkinlikleri"ne üye gençlerin cinsiyet, yaş, uğraşı durumu, öğrenim düzeyi, babanın(aile reisinin) öğrenim düzeyi, babanın(aile reisinin) mesleği, ortalama gelir düzeyi, yaşamın en uzun geçtiği yer ve Gençlik Merkezi'ne üyelik süresine ilişkin bulgular, bilgi toplama aracındaki 1-9 numaralar arasındaki sorulara verilen cevaplardan elde edilerek düzenlenmiştir.

Cinsiyet

Tablo 1'de görüldüğü gibi, evreni oluşturan 210 üye gençten % 34,76'sı kız ve % 65,24'ü erkektir. GM'nde boş zaman etkinliklerine katılan kızların oranı erkeklere göre daha azdır. Bu dağılım, kızların, toplumun diğer etkinlik alanlarında olduğu gibi, Gençlik Merkezleri'nin etkinliklerine katılmada da geri kaldıklarını göstermektedir.

TABLO I

CİNSİYETE GÖRE ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI

Cinsiyet	f	%
Kız	73	34.76
Erkek	137	65.24
Toplam	210	100.00

Yaş

Tablo 2'de görüldüğü gibi, 12-17 yaş grubundaki gençler, grubun tamamının % 76.67'sini ve 18-24 yaş grubundaki gençler ise % 23.33'ünü oluşturmaktadırlar. GM'deki üye gençlerin dörtte üçünden fazlasının 12-17 yaş grubunda yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu yaş grubundaki gençlerin gidebilecekleri yerlerin sınırlı olması, ortaöğretim kurumlarında kantin-kafeterya türü yerlerin bulunmaması ile oyun-yaratıcılık türü etkinliklerin bu yaş grubundaki gençler için daha çekici olabilmesi bu konuda söylenebilecek başlıca nedenler olabilir.

TABLO 2

YAŞA GÖRE ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI

Yaş	f	%
12-17	161	76.67
18-24	49	23.33
Toplam	210	100.00

Uğraşısı

Tablo 3'de görüldüğü gibi üye gençlerin % 85.71'i "öğrenci", % 8.58'i "öğrenci-çalışan" ve sadece % 5.71'i "çalışan-işsiz" gençlik kesiminden gelmektedir. Üye gençlerin % 5.71 gibi çok sınırlı bir kesiminin çalışan gençlerden oluşması, bu kesimin boş zamanının yeterince olması olabileceği gibi, bu gençlerin merkezlerin çalışmalarından haberli olmamaları ya da merkezlerin bu gençlik kesimi için çekici olabilecek etkinlikleri düzenleyememiş olması gibi nedenlere bağlanabilir. Bu durum, Gençlik Merkezleri'nin etkinliklerine katılmada çalışan ya da işsiz gençlik aleyhine bir eşitsizlik bulunduğu anlamına gelmektedir.

TABLO 3

UĞRAŞI DURUMUNA GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI

Uğraşısı	f	%
Öğrenci	180	85.71
Öğrenci-çalışan	18	8.58
Çalışan-işsiz	12	5.71
Toplam	210	100.00

Öğrenim Durumu

Tablo 4'de görüldüğü gibi üye gençlerin yarı yakını % 47.14 ile lise grubundadır. Bunu % 27.62 ile ortaokul ve

% 18.57 ile yükseköğrenim grubu izlemektedir. İlkokul mezunlarının oranı ise % 6.67'dir. Lise ve ortaokul grubu toplam olarak GM'ndeki üyelerin dörtte üçünü oluşturmaktadır.

TABLO 4

ÖĞRENİM DURUMLARINA GÖRE ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI

Öğrenim Durumları	f	%
İlkokul mezunu	14	6.67
Ortaokul öğrencisi ya da mezunu	58	27.62
Lise öğrencisi ya da mezunu	99	47.14
Yükseköğrenim öğrencisi ya da mezunu	39	18.57
Toplam	210	100.00

Babanın Öğrenim Durumu

Tablo 5'de görüldüğü gibi gençlerin üçte birini % 33.81 ile babası yükseköğrenim mezunu olanlar oluşturmaktadır. Babası ilkokul ya da altında eğitim görmüş olanlar % 30, lise ya da dengi okul mezunu olanlar % 24.76 ve ortaokul ya da dengi mezunu olanlar % 11.43 ile bunu izlemektedir. Bu dağılıma göre babalarının eğitim düzeyi yükseldikçe, gençlerin Gençlik Merkezleri'nin etkinliklerine katılma oranlarının yükseldiği söylenebilir.

TABLO 5

BABANIN ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI

Babanın Öğrenim Durumu	f	%
İlkokul mezunu ya da değil	63	30.00
Orta ya da dengi okul mezunu	24	11.43
Lise ya da dengi okul mezunu	52	24.76
Yükseköğrenim mezunu	71	33.81
Toplam	210	100.00

Ailenin Gelir Düzeyi

GM'ndeki üye gençlerin % 54.76'sı ailelerinin gelir düzeyini "iyi" olarak değerlendirmektedirler. Bunu % 33.81 ile "orta" ve % 11.43 ile "çok iyi" diyenler izlemektedir. "kötü" ve "çok kötü" diyen üye genç yoktur(Tablo 6).

TABLO 6

GELİR DÜZEYİNE GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI

Gelir Düzeyi	f	%
Çok iyi	24	11.43
İyi	115	54.76
Orta	71	33.81
Kötü	—	—
Çok kötü	—	—
Toplam	210	100.00

Yaşamın En Uzun Geçtiği Yer

Gençlerin "yaşamlarının en uzun geçtiği yer" % 85.71'le "Büyük Kent", % 11.43'le "Kent"(İl) ve % 2.86'yla "Köy ya da İlçe"dir(Tablo 7). Yeterli bilgi bulunmama ile birlikte, bu durum Gençlik Merkezleri'nin, yakın geçmişte büyük kente göçen gençlere ulaşamadığı anlamına gelebilir.

TABLO 7

YAŞAMIN EN UZUN GEÇTİĞİ YER AÇISINDAN ÜYE GENÇLERİN DAĞILIMI

Yerleşim Birimi	f	%
Köy ya da İlçe	6	2.86
Kent(il)	24	11.43
Büyük Kent	180	85.71
Toplam	210	100.00

Üyelik Süresi

Üyelik süresine göre gençlerin dağılımı Tablo 8'de görülmektedir. Üyelik süresi 2 yıldan az olan gençler tüm grubun % 68.57'sini ve üyelik süresi 2 yıldan fazla olanlar % 31.43'ünü oluşturmaktadırlar.

TABLO 8

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE GENÇLERİN DAĞILIMI

Üyelik Süresi	f	%
6 ay ya da daha az	49	23.33
7 ay-1 yıl arası	51	24.29
1 yıl-2 yıl arası	44	20.95
2 yıl-3 yıl arası	27	12.86
3 yıl-5 yıl arası	12	5.71
5 yıl ya da daha fazla	27	12.86
Toplam	210	100.00

Gençlik Merkezi'nde üye gençlerin çoğunluğunun üyelik süresi 2 yıldan az olan grupta toplanması, yaşları ilerleyen gençlerin, çeşitli nedenlerle GM'nden ayrılmalarının ya da GM'nin kendi tanıtımlarını ancak son yıllarda yapabilmiş olmasının sonucu olabilir.

2.GENÇLİK MERKEZLERİ'NİN ÇALIŞMALARINI GENÇLERİN İLK KEZ NEREDEN DUYDUKLARI

Gençlerin, GM'nin çalışmalarını ilk kez % 61.91 ile arkadaşlarından en yoğun olarak duyduklarını görmekteyiz. Bunu % 15.71 ile ailesinden, % 12.38 ile öğretmenlerinden duymuş olmaları izlemektedir. TRT tarafından haberdar edilme ise sadece % 1.43'tür(Tablo 9).

Gençlerin arkadaşlarından, ailelerinden ve öğretmenlerinden duymuş olmalarını rastlantısal haberdar olma ve TRT'nin duyuruları aracılığıyla haberdar edilmeyi de "amaçlı haberdar etme" olarak kabul edecek olursak, TRT'nin bu konuda yeterince kullanılmamış olduğunu söyleyebiliriz.

TABLO 9

GENÇLERİN GENÇLİK MERKEZLERİ'NİN ÇALIŞMALARINI İLK KEZ NEREDEN DUYDUKLARI

Duyma Kaynakları	f	%
Ailesinden	33	15.71
Öğretmenlerinden	26	12.38
Amirlerinden	2	.95
Arkadaşlarından	130	61.91
TV ve Radyodan	3	1.43
Basından	1	.48
Başka(kaynağı belirsiz)	15	7.14
Toplam	210	100.00

3.GENÇLERİN KATILDIKLARI ve KATILMAK İSTEDİKLERİ

ETKİNLİKLER

Gençlerin, Gençlik Merkezi'nde;

A.Katıldıkları etkinlikler,

B.Katılmak istedikleri ve düzenlenmesini bekledikleri etkinlikler,

C.İzlemek istedikleri ve düzenlenmesini bekledikleri toplumsal içerikli etkinlikleri saptamak amacıyla bilgi toplama aracındaki 11., 13., ve 14.

sorulara verilen cevaplar ile gencin seçilmiş bireysel özellikleri(cinsiyet, yaş ve üyelik süresi) arasındaki bağımlılıklar bu alt bölümde sunulmaktadır.

A.Katıldıkları Etkinlikler

TABLO 10
GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER

Etkinlikler	f	%		f	%
1.İzcilik	96	45.71	11.Fotoğrafçılık	5	2.38
2.Halk Oyunları	50	23.81	12.Tiyatro	5	2.38
3.Basketbol	34	16.19	13.Halk Müziği	3	1.45
4.Masa Tenisi	34	16.19	14.Fütlut	3	1.45
5.Satranç	19	9.05	15.Elsanatlari	2	.95
6.Model Uçak	15	7.14	16.Resim	1	.47
7.Voleybol	10	4.76	17.Mandolin	1	.47
8.Gitar	9	4.28	18.Orkestra	1	.47
9.Daktilo	8	3.81	19.Saz	1	.47
10.İngilizce	8	3.81			

※ Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdeler N:210 üzerinden alınmıştır.

Tablo 10'da etkinlikler gençlerin en yoğun katıldıklarından en az katıldıklarına doğru olmak üzere sıralanmıştır. En yoğun katıldıkları ilk on etkinlik için ise bağımlılık araştırılmıştır.

Gençlerin en yoğun katıldıkları etkinlik % 47.57'le İzcilik olmuştur. Bunu sırasıyla % 23.81'le Halk Oyunları, % 16.19'la Basketbol ve Masa Tenisi aynı sırada izlemektedir. Gençlerin diğer etkinliklere katılma oranları % 9.05'le .47 arasında değişmektedir.

GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER ile CİNSİYET, YAŞ ve ÜYELİK SÜRESİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIK

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Halk Oyunları" arasında .001, "Basketbol" ile .01, "Masa Tenisi" ile .01 düzeylerinde anlamlı bağımlılıklar bulunmuştur. Cinsiyet ile diğer etkinlikler arasında ise anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır. "Model Uçak" etkinliği ile arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık açığa çıkmaktadır(Tablo 11).

Bulgulara göre, "Halk Oyunları"na katılım, kızlarda % 39.73'le erkeklerden(% 15.33) daha fazladır. "Basketbol"ve "Masa Tenisi" etkinliklerinde ise katılım, erkeklerde (% 22.63) kızlardan(% 4.11) daha fazladır. "Satranç" etkinliğine kızlarda katılımın hiç olmaması, "Model Uçak"da ise sadece bir kişinin bulunması katılımda cinsiyetlerarası dağılımın dengeli olmadığını göstermektedir.

TABLO 11
CİNSİYETE GÖRE GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER

ETKİNLİKLER		Cinsiyet						χ^2	P
		Kız		Erkek		Toplam			
		f	%	f	%	f	%		
1									
İZCİLİK	1	34	46.58	62	45.26	96	45.71	.00	P>.05
	2	39	53.42	75	54.74	114	54.29		
2									
HALK OYUNLARI	1	29	39.73	21	15.33	50	23.81	14.31	P<.001
	2	44	60.27	116	84.67	160	76.19		
3									
BASKETBOL	1	3	4.11	31	22.63	34	16.19	10.70	P<.01
	2	70	95.89	106	77.37	176	83.81		
4									
MASA TENİSİ	1	3	4.11	31	22.63	34	16.19	10.70	P<.01
	2	70	95.89	106	77.37	176	83.81		
5									
SATRANÇ	1	--	--	19	13.87	19	13.87	--	--
	2	73	100.00	118	86.13	191	86.13		
6									
MODEL UÇAK	1	1	1.37	14	10.22	15	7.14	4.36	P<.05
	2	72	98.63	123	89.78	195	92.86		
7									
VOLEYBOL	1	4	5.48	6	4.38	10	4.76	.00	P>.05
	2	69	94.52	131	95.62	200	95.24		
8									
GİTAR	1	3	4.11	6	4.38	9	4.29	.07	P>.05
	2	70	95.89	131	95.62	201	95.71		
9									
DAKTİLO	1	5	6.85	3	2.19	8	3.81	1.69	P>.05
	2	68	93.15	134	97.81	202	96.19		
10									
İNGİLİZCE	1	2	2.74	6	4.38	8	3.81	.04	P>.05
	2	71	97.26	131	95.62	202	96.19		

1 :Katılanlar
2 :Katılmayanlar

Sd:1

Yaş

Yaş ile "İzcilik" etkinliği arasında .01 ve "Daktilo" etkinliği arasında .05 düzeyinde anlamlı bağımlılıklar görülmektedir. Yaş ile "Model Uçak" etkinliği arasında da anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık açığa çıkmakta olup, yaş ile diğer etkinlikler arasında anlamlılıklar bulunmamaktadır (Tablo 12).

İzcilik etkinliğine katılım, 12-17 yaş grubu gençlerde (% 51.55) 18-24 yaş grubu gençlerden (% 26.53) daha yoğundur. Küçük yaş grubundaki gençlerin İzcilik etkinliğine ilgi göstermesi, bu çalışmanın, disipline etmeye yönelik biçimsel yöntemler kullanması ve toplumsallaştırıcı özelliğinin görece olarak ağırlıkta olması gibi nedenlerden kaynaklanıyor olabilir. Bu tür etkinliklere küçük yaş grubundakilerin daha çok ilgi göstermesi ayrıca araştırma sonuçlarıyla da desteklenmektedir.

Daktilo etkinliğine katılımın, 18-24 yaş grubundaki gençlerde (% 10.20) 12-17 yaş grubundaki gençlere (% 1.85) oranla fazla olması, bu etkinliğin daha çok mesleğe hazırlayan niteliğinden kaynaklanıyor olabilir.

Model Uçak etkinliğine katılmaya daha çok 18-24 yaş grubundaki gençlerin ilgi göstermesi, bu çalışmanın gelişmiş el becerisi ve soyutlama yeteneğine dayalı uzun bir deneyimi gerektirmesine bağlanabilir.

TABLO 12
YAŞA GÖRE GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER

ETKİNLİKLER	12-17		Yaş 18-24		Toplam		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%		
1. İZCİLİK	1	83	51.55	13	26.53	96	45.71	8.49 P<.01
	2	78	48.45	36	73.47	114	54.29	
2. HALK OYUNLARI	1	36	22.36	14	28.57	50	23.81	.49 P>.05
	2	125	77.64	35	71.43	160	76.19	
3. BASKETBOL	1	23	14.29	11	22.45	34	16.19	1.29 P>.05
	2	138	85.71	38	77.55	176	83.81	
4. MASA TENİSİ	1	23	14.29	11	22.45	34	16.19	1.29 P>.05
	2	138	85.71	38	77.55	176	83.81	
5. SATRANÇ	1	12	7.45	7	14.29	19	9.05	1.38 P>.05
	2	149	92.55	42	85.71	191	90.95	
6. MODEL UÇAK	1	8	4.97	7	14.29	15	7.14	3.61 P>.05
	2	153	95.03	42	85.71	195	92.86	
7. VOLEYBOL	1	7	4.35	3	6.12	10	4.76	.01 P>.05
	2	154	95.65	46	93.88	200	95.24	
8. GİTAR	1	8	4.97	1	2.04	9	4.29	.23 P>.05
	2	153	95.03	48	97.96	201	95.71	
9. DAKTİLO	1	3	1.86	5	10.20	8	3.81	5.03 P<.05
	2	158	98.14	44	89.80	202	96.19	
10. İNGİLİZCE	1	7	4.35	1	2.04	8	3.81	.09 P>.05
	2	154	95.65	48	97.96	202	96.19	

1:Katılanlar

2:Katılmayanlar

sd:1

TABLO 13

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE GENÇLERİN KATILDIKLARI ETKİNLİKLER

Üyelik Süresi									
ETKİNLİKLER		0-2 yıl		2 yıl		Toplam		x ²	P
		f	%	f	%	f	%		
1	İZCİLİK	1	65	45,14	31	46.97	96	45.71	.01
		2	79	54.86	35	53.03	114	54.28	P>.05
2	HALK OYUNLARI	1	33	22.92	17	25.76	50	23.76	.01
		2	111	77.08	49	74.24	160	76.19	P>.05
3	BASKETBOL	1	22	15.28	12	18.18	34	16.19	.11
		2	122	84.72	54	81.82	176	83.31	P>.05
4	MASA TENİSİ	1	23	15.97	11	16.67	34	16.19	.01
		2	121	84.03	55	83.33	176	83.81	P>.05
5	SATRANÇ	1	12	8.33	7	10.61	19	9.05	.08
		2	132	91.67	59	89.39	191	90.95	P>.05
6	MODEL UÇAK	1	6	4.17	9	13.64	15	7.14	4.77
		2	138	95.83	57	86.36	195	92.86	P<.05
7	VOLEYBOL	1	9	6.25	1	1.52	10	4.76	1.31
		2	135	93.75	65	98.48	200	95.24	P>.05
8	GİTAR	1	9	6.25			9	4.29	-
		2	135	93.75	66	100.00	201	95.71	-
9	DAKTİLO	1	6	4.17	2	33.33	8	3.81	.15
		2	138	95.83	64	96.96	202	96.19	P>.05
10	İNGİLİZCE	1	4	1.68	1	1.52	5	2.38	.31
		2	140	97.22	65	98.48	205	97.62	P>.05

1:Katılan
2:Katılmayan

Sd.1

Üyelik Süresi

Üyelik süresi ile "Model Uçak" etkinliği arasında anlamlı bir bağımlılık olup, bu etkinliğe katılım, üyelik süresi 2 yıldan fazla olan gençlerde(% 13.64) üyelik süresi 2 yıldan az olan gençlere(% 4.17) göre daha fazladır (Tablo 13).

B.Katılmak İstedikleri Etkinlikler

Gençlerin, GM'nde düzenlenmesini en fazla istedikleri etkinlik "Bilgisayar Programcılığı"dır(% 62.38). Bunu "Paten, Yüzme, Golf"(% 48.10), "Bilgisayar Oyunları"(%43.33) ve "Dağcılık, Tekwando"(% 42.86) etkinlikleri izlemektedir (Tablo 14). "Bilgisayar Programcılığı", "Paten, Yüzme, Golf"

TABLO 14

GENÇLERİN KATILMAK İSTEDİKLERİ ETKİNLİKLER

<u>Etkinlikler</u>	<u>f</u>	<u>%</u>
1.Bilgisayar Programcılığı	131	62.38
2.Paten,Yüzme,Golf	101	48.10
3.Bilgisayar Oyunları	91	43.33
4.Dağcılık,Tekwando	90	42.86
5.Sosyal Danslar	63	30.00
6.Binaîçi Oyun ve Sporlar	37	17.62
7.Amatör Radyoculuk	25	11.91
8.Resim ve Boyama	23	10.95
9.Koro ve Drama Grupları	23	10.95
10.Takı ve Metal İşleri	19	9.05

ve "Bilgisayar Oyunları"nın ilk sıralarda yer alması, gençlerin, toplumsal ve teknik gelişmeleri yakından izlemek istediklerini göstermektedir. Diğerleri % 30 ve 9.05 arasında değişen oranlarda bu sırayı izlemektedir.

GENÇLERİN KATILMAK İSTEDİKLERİ ETKİNLİKLER ile CİNSİYET, YAŞ ve ÜYELİK SÜRESİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIK

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Paten, Yüzme, Golf", "Binaici Oyun ve Sporlar", "Takı ve Metal İşleri" arasında anlamlı bağımlılıklar bulunmuş olup, cinsiyet ile diğer etkinlikler arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır (Tablo 15).

Cinsiyet ile "Paten, Yüzme, Golf" etkinliğine olan istem arasında görülen .001 düzeyindeki bağımlılık, kızların (% 65.75) bu etkinliklere erkeklerden (% 38.69) daha fazla ilgi göstermesi biçiminde gelişmektedir.

Cinsiyet ile "Binaici Oyun ve Sporlar" arasındaki anlamlı bağımlılık, erkeklerin (% 21.90) bu etkinliklere kızlardan (% 9.59) daha fazla istek duymaları biçimindedir. Erkeklerin, sportif etkinliklere daha çok ilgi göstermesi ve fırsat yaratılmasını beklemesi, bu konuda yapılan araştırmaların sonuçlarıyla da desteklenmektedir. Araştırma bulguları, erkeklerin spora, kadınların okumak, TV izlemek ya da hobi nitelikli etkinliklere yöneldiğini göstermektedir.

Cinsiyet ile "Takı ve Metal İşleri" etkinliğine olan

istem arasındaki .01 düzeyinde bağımlılık, bu etkinliklere kızların(% 17.91) erkeklerden(% 4.38) daha fazla ilgi göstermesi biçiminde gelişmektedir. Bu durum da literatürdeki araştırma sonuçlarıyla tutarlıdır.

Yaş

Yaş ile GM'nde düzenlenmesi beklenen etkinliklerden hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamadığı Tablo 16'da görülmektedir.

Üyelik Süresi

Üyelik süresi ile "Paten, Yüzme, Golf" etkinliğine olan istem arasında anlamlı bağımlılık bulunmuştur. Sözkonusu etkinliklere üyelik süresi 2 yıldan az olan gençlerin (% 53.47), üyelik süresi 2 yıldan fazla olan gençlere (% 36.36) göre daha fazla istem belirttikleri görülmektedir. Bu durum üyelik süresi uzun olan gençlerin, bu konuda GM'nin olanaksızlığını daha iyi biliyor olmalarına bağlı olabilir(Tablo 17).

C.Katılmak İstedikleri Toplumsal İçerikli Etkinlikler

"Gencin Psikososyal Gelişimi ve Sorunları" konusu, gençlerin, düzenlenmesini en fazla istedikleri(% 51.43) toplumsal içerikli etkinliktir. Bunu, "İnsan İlişkileri" (% 35.24), İlk Yardım(% 22.86) ve "Boş Zamanı Değerlendirme"

TABLO 15

CİNSİYETE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN ETKİNLİKLER

ETKİNLİKLER		C i n s i y e t						χ^2	P
		Kız		Erkek		Toplam			
		f	%	f	%	f	%		
1 BİLGİSAYAR PROGRAMCILIĞI	1	40	54.79	91	66.42	131	65.38	2.27	P>.05
	2	33	45.21	46	33.58	79	37.62		
2 PATEN YÜZME GOLF	1	48	65.75	53	38.69	101	48.10	12.91	P<.001
	2	25	34.25	84	61.32	109	51.90		
3 BİLGİSAYAR OYUNLARI	1	36	49.32	55	40.15	91	43.33	1.27	P>.05
	2	37	50.68	82	59.85	119	56.66		
4 DAĞCILIK TEKWANDO	1	30	41.10	60	43.80	90	42.86	.05	P>.05
	2	43	58.90	77	56.20	120	57.14		
5 SOSYAL ve YARATICI DANSLAR	1	28	38.36	35	25.55	63	30.00	3.13	P>.05
	2	45	61.64	102	74.45	147	70.00		
6 BİNAİÇİ OYUN ve SPORLAR	1	7	9.59	30	21.90	37	17.62	4.15	P<.05
	2	66	90.41	107	78.10	173	82.38		
7 AMATÖR RADYOCULUK	1	8	10.96	17	12.41	25	11.90	.00	P>.05
	2	65	89.04	120	87.59	185	88.10		
8 RESİM ve BOYAMA	1	12	16.44	11	6.36	23	10.95	2.64	P>.05
	2	61	83.56	126	93.64	187	89.05		
9 KORO ve DRAMA GRUPLARI	1	10	13.70	13	9.49	23	10.95	.48	P>.05
	2	63	86.30	124	90.51	187	89.05		
10 TAKI ve METAL İŞLERİ	1	13	17.81	6	4.38	19	9.05	8.86	P<.01
	2	60	82.19	131	95.62	191	90.95		

1: Katılan

2: Katılmayan

Sd = 1

TABLO 16
YAŞA GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN ETKİNLİKLER

ETKİNLİKLER		f ^{12-17%}	f ^{18-24%}	f ^{Toplam%}	χ^2	P
1 BİLGİSAYAR PROGRAMCI- LIĞI	1 102 63.35	29 59.18	131 62.38	.12	P> .05	
	2 59 36.65	20 40.82	79 37.62			
2 FİTEN YÜZME GOLF	1 76 42.20	25 51.02	101 48.10	.09	P> .05	
	2 85 52.80	24 48.98	109 51.90			
3 BİLGİSAYAR OYUNLARI	1 73 45.34	18 36.73	91 43.33	.80	P> .05	
	2 88 54.66	31 63.27	119 56.67			
4 DAĞCILAK TEKWANDO	1 71 44.10	19 38.78	90 42.86	.24	P> .05	
	2 90 55.90	30 61.22	120 57.14			
5 SOSYAL ve YARATICI DANSLAR	1 48 29.81	15 30.61	63 30.00	.00	P> .05	
	2 113 70.19	34 69.39	147 70.00			
6 BİNAİÇİ OYUN ve SPORLAR	1 27 16.77	10 20.41	37 17.62	.13	P> .05	
	2 134 83.23	39 79.59	173 82.38			
7 AMATÖR RADIO- CULUK	1 22 13.66	3 6.12	25 11.90	1.38	P> .05	
	2 130 86.34	46 93.88	185 88.10			
8 RESİM ve BOYAMA	1 17 10.56	6 12.24	23 10.95	.00	P> .05	
	2 144 89.44	43 87.56	187 89.05			
9 KORO ve DRAMA GRUPLARI	1 18 11.18	5 10.20	23 10.95	.00	P> .05	
	2 143 88.82	44 89.80	187 84.05			
10 TAKİ ve METAL İŞLERİ	1 16 9.94	3 6.12	19 9.09	.28	P> .05	
	2 145 90.06	46 93.88	191 90.95			

1:Katılan
2:Katılmayan

Sd:1

TABLO 17

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN ETKİNLİKLER

ETKİNLİKLER		Üyelik Süresi				Toplam		χ^2	P
		0-2 yıl		2 yıl					
		f	%	f	%	f	%		
¹ BİLGİSAYAR PROGRAMCI-LIĞI	1	86	59.72	45	68.18	131	62.38	1.04	P>.05
	2	58	40.28	21	31.81	79	37.62		
² PATEN YÜZME GOLF	1	77	53.47	24	36.36	101	40.09	4.64	P<.05
	2	67	46.53	42	63.64	109	51.90		
³ BİLGİSAYAR OYUNLARI	1	64	44.44	27	40.91	91	43.33	.11	P>.05
	2	80	55.55	39	59.09	119	56.67		
⁴ DAĞCILIK TEKWANDO	1	66	45.83	24	36.36	90	42.86	1.29	P>.05
	2	78	54.17	42	63.64	120	57.14		
⁵ SOSYAL ve YARATICI DANSLAR	1	45	31.25	18	27.27	63	30.00	.18	P>.05
	2	99	68.75	48	72.73	147	70.00		
⁶ BİNAİÇİ OYUN ve SPORLAR	1	23	15.97	14	21.21	37	17.62	.53	P>.05
	2	121	84.03	52	78.79	137	82.38		
⁷ AMATÖR RADYOCULUK	1	16	11.11	9	13.64	25	11.90	.09	P>.05
	2	128	88.89	57	86.36	185	88.09		
⁸ RESİM ve BOYAMA	1	18	12.50	5	7.57	23	10.95	.68	P>.05
	2	126	87.50	61	92.42	187	89.05		
⁹ KORO ve DRAMA GRUPLARI	1	19	44.18	4	6.06	23	10.95	.69	P>.05
	2	25	56.82	62	93.94	187	89.05		
¹⁰ TAKİ ve ME-TAL İŞLERİ	1	17	11.80	2	3.03	19	9.05	4.23	P<.05
	2	127	88.19	64	96.96	191	90.95		

1:Katılan

Sd:1

2:Katılmayan

(% 22.38)'le izlemektedir. Diğer etkinliklere olan istem % 15.71 ile % 5.24 arasında değişmektedir(Tablo 18).

TABLO 18

KATILMAK İSTEDİKLERİ TOPLUMSAL İÇERİKLİ ETKİNLİKLER

Etkinlikler	f	%
1.Gencin Psikososyal Gelişimi-Sorunları	108	51.43
2.İnsan İlişkileri	74	35.24
3.İlkyardım	48	22.86
4.Boş Zamanları Değerlendirme	47	22.38
5.Grupla Çalışma Teknikleri	33	15.71
6.Aile Planlaması	23	10.95
7.Genel Sağlık	13	6.19
8.Beslenme	11	5.24

GENÇLERİN KATILMAK İSTEDİKLERİ TOPLUMSAL İÇERİKLİ ETKİNLİKLER ile CİNSİYET, YAŞ ve ÜYELİK SÜRESİ

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Boş Zamanı Değerlendirme"ye olan istem arasında .01 düzeyinde beliren anlamlı bağımlılık, erkeklerin (% 28.47) kızlara göre daha fazla istek belirtmeleriyle ilişkilidir(Tablo 19). Cinsiyet ile İlkyardım'a olan istem arasında da, anlamlılık düzeyine varan bağımlılık, erkeklerin kızlardan daha yoğun istem belirtmesi biçiminde olmuştur.

TABLO 19

CİNSİYETE GÖRE" DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN TOPLUMSAL
İÇERİKLİ ETKİNLİKLER"

Toplumsal İçerikli Etkinlikler		C i n s i y e t							
		Kız		Erkek		Toplam		χ^2	P
		f	%	f	%	f	%		
1.Gencin Psiko- sosyal Gelişi- mi ve Sorunları	1	43	58.90	65	47.44	108	51.43	2.06	$P>.05$
	2	30	41.10	72	52.56	102	48.57		
2.İnsan İlişkileri	1	30	41.10	44	32.12	74	35.25	1.31	$P>.05$
	2	43	58.90	93	67.88	136	64.76		
3.İlkyardım	1	11	15.07	37	27.00	48	22.86	3.20	$P>.05$
	2	62	84.93	100	73.00	162	77.14		
4.Boş Zamanları Değerlendirme	1	8	10.96	39	28.47	47	22.38	7.42	$P<.01$
	2	65	89.04	98	71.53	163	77.62		
5 Grupla Çalışma Teknikleri	1	9	12.33	24	17.52	33	15.71	.61	$P>.05$
	2	64	87.67	113	82.48	177	84.29		
6.Aile Planlaması	1	6	8.22	17	12.41	23	10.96	.48	$P>.05$
	2	67	91.78	120	87.59	187	89.04		
7.Genel Sağlık	1	5	6.85	8	5.84	13	6.19	.00	$P>.05$
	2	68	93.15	129	94.16	197	93.81		
8.Beslenme	1	5	6.85	6	4.38	11	5.24	.19	$P>.05$
	2	68	93.15	131	95.62	199	94.76		

1:Katılanlar

sd:1

2:Katılmayanlar

Yaş

Yaş ile "İnsan İlişkileri"ne olan istem arasında .01 düzeyinde görülen anlamlı bağımlılık, 18-24 yaş grubundaki gençlerin(% 53.06), 12-17 yaş grubundaki gençlere (% 29.81) göre daha yoğun istem belirtmeleri biçiminde belirmektedir(Tablo 20). Buna dayalı olarak, ileri yaş grubundaki gençlerin, toplumsal ilişkilerin önemini daha iyi kavramış olmaları biçiminde bir sonuca gidilebilir. Yaş ile diğer toplumsal içerikli etkinliklere olan istem arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

Üyelik Süresi

Üyelik süresi ile "Grupla Çalışma Teknikleri"ne olan istem arasında görülen anlamlı bağımlılık, üyelik süresi 2 yıldan fazla olan gençlerin(% 25.76) üyelik süresi 2 yıldan az olan gençlere göre daha fazla istem belirtmiş olmalarındandır(Tablo 21). Bu durum, eski üyelerin, boş zamanı değerlendirmedi, grupla çalışmanın önemini kavrayamadıkları için bu konuya ilgi gösterdikleri biçiminde yorumlanabilir.

TABLO 20
YAŞA GÖRE "DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN TOPLUMSAL
İÇERİKLİ ETKİNLİKLER"

Toplumsal İçerikli Etkinlikler		Y A Ş				Toplam		χ^2 P
		f	12-17 %	f	18-24 %	f	%	
1. Gencin Psikososyal Gelişimi ve Sorunları	1	82	50.93	26	53.06	108	51.43	.00
	2	79	49.07	23	46.94	102	48.57	P>.05
2. İnsan İlişkileri	1	48	29.81	26	53.06	74	35.24	7.90
	2	113	70.19	23	46.94	136	64.76	P<.01
3. İlk Yardım	1	38	23.60	10	20.41	48	22.86	.07
	2	123	76.40	39	79.59	162	77.14	P>.05
4. Boş Zamanları Değerlendirme	1	35	21.74	12	24.49	47	22.38	.04
	2	126	78.26	37	75.51	163	77.62	P>.05
5. Grupla Çalışma Teknikleri	1	24	14.91	9	18.37	33	15.71	.12
	2	137	85.09	40	81.63	177	84.29	P>.05
6. Aile Planlaması	1	8	4.97	3	6.12	11	5.24	.00
	2	153	95.03	46	93.88	199	94.76	P>.05
7. Genel Sağlık	1	7	4.54	6	12.24	13	6.19	2.78
	2	154	95.65	43	87.75	197	93.80	P>.05
8. Beslenme	1	8	4.97	3	6.12	11	5.24	.00
	2	153	95.03	46	93.88	199	94.76	P>.05

1: Katılan
2: Katılmayan

Sd:1

TABLO 21

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE DÜZENLENMESİ BEKLENİLEN
TOPLUMSAL İÇERİKLİ ETKİNLİKLER

TOPLUMSAL İÇERİKLİ ETKİNLİKLER	Üyelik Süresi							
		f ^{0-2 Yıl}	%	f ^{2 yıl}	%	f ^{Toplam}	%	χ^2 P
¹ GENCİN PSİKOSOSYAL GELİŞİMİ ve SORUNLARI	1	76	52.78	32	48.48	108	51.43	.18
	2	68	47.22	34	51.51	102	48.57	P>.05
² İNSAN İLİŞKİLERİ	1	47	32.64	27	40.91	74	35.24	1.102
	2	97	67.36	39	59.09	136	64.76	P>.05
³ İLK YARDIM	1	32	22.22	16	24.24	48	22.86	.2
	2	112	77.78	50	75.76	162	77.14	P>.05
⁴ BOŞ ZAMANLARI DEĞERLENDİRME	1	32	22.22	15	27.73	47	22.38	.01
	2	112	77.78	51	77.27	163	77.62	P>.05
⁵ GRUPLA ÇALIŞMA TEKNİKLERİ	1	16	11.11	17	25.76	33	15.71	6.27
	2	128	88.89	49	74.24	177	84.28	P<.05
⁶ AİLE PLANLAMASI	1	17	11.80	6	9.09	23	10.95	.12
	2	127	88.19	60	90.91	127	89.05	P>.05
⁷ GENEL SAĞLIK	1	9	6.25	4	6.07	13	6.19	.07
	2	135	93.75	62	93.93	197	93.81	P>.05
⁸ BESLENME	1	8	5.56	3	4.54	11	5.24	.00
	2	136	94.44	63	95.46	199	94.76	P>.05

Sd:1

1:Katılan

2:Katılmayan

4.KATILMA AMAÇLARI ve GERÇEKLEŞME DURUMLARI

Gençlerin, Gençlik Merkezi'ne;

A.Üye olma ya da etkinliklere katılma amaçları,

B.En önemli üye olma ya da katılma amaçları,

C.Üye olma ya da etkinliklere katılma amaçlarının
gerçekleşme durumları,

D.Üye olma ya da katılma amaçlarının en önemli
gerçekleşme durumları,

konularında bilgi toplama aracındaki 15., 16., 23., ve 24. sorulara verilen cevapların dağılımı ile cinsiyet,yaş, gencin öğrenim durumu, babanın(aile reisinin) öğrenim durumu ve ailenin gelir düzeyi gibi gencin seçilmiş bireysel özelliklerinden bazıları arasında görülen bağımlılıklara ilişkin tablolar bu alt bölümde sunulmaktadır.

A.Üye Olma ya da Katılma Amaçları

Tablo 22'de görüldüğü gibi gençlerin yarıdan fazlası (% 57.14), "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" amacıyla GM'ne geldiklerini belirtmişlerdir. Bunu "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek"(% 48.10), "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" (% 42.38)'le izlemektedir. Birinci ve üçüncü amaçlar, Toplumsal etkinin, en önemli bir boş zamanı değerlendirme etkinliği olduğunu gösteren yabancı araştırma sonuçlarıyla desteklenmektedir.

TABLO 22
KATILMADAKİ EN ÖNEMLİ AMAÇLAR

En Önemli Amaçlar	f	%
1.Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	120	57.14
2.Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek Dinlenmek	101	48.10
3.Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişki- ler Kurabilmek	89	42.38
4.Zeka,Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	63	30.00
5.Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	52	24.76
6.Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	50	23.81
7.Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	50	23.81
8.Kültürü(sanatı,müziği,edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	35	16.67

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdeler
N:210 üzerinden alınmıştır.

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" amacı arasında .05 ve "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" amacı arasında ise .01 düzeyinde anlamlı bağımlılıklar bulunmaktadır. Cinsiyet ile diğer amaçlar arasında anlamlı bağımlılıklar görülememiştir.

"Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurmak" amacı, erkeklerde % 36.50, kızlarda % 53.42; "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" amacı , kızlarda % 12.33, erkeklerde % 31.39'dur. Birinci sonuç, kadınların erkeklerle oranla daha kapalı bir çevrede kalmaları ve dışarıya açılma gereksinmesini daha çok duymaları; ikinci sonuç kadınların spor yapma alışkanlığını yeterince kazanamamaları ile ilişkili olabilir. Her iki sonuç da yabancı ve yerli araştırma sonuçlarıyla desteklenmektedir.

Yaş

Tablo 24'de görüldüğü gibi, yaş ile katılma amaçlarının hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar görülmemiştir.

Gencin Öğrenim Düzeyi

Tablo 25'de görüldüğü gibi, gencin öğrenim düzeyi ile "Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak" amacı arasında anlamlı bağımlılıklar görülememiştir. Bu bağımlılık, eğitim düzeyinin yükselişine koşut olarak artmaktadır. İlkokul düzeyinde % 14.28 olan oran, yüksekokul düzeyinde % 41.02'ye kadar yükselmektedir. Yüksekokul düzeyinde bu amacın daha önemli görülmesi ilginç bir bulgudur.

TABLO 23

CİNSİYETE GÖRE KATILMA AMAÇLARI

AMAÇLAR	C İ N S İ Y E T						Toplam		χ^2	P
	f	Kız	%	f	Erkek	%	f	%		
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1 2	45 28	61.64 38.36	75 62	54.74 45.26	57.14 42.86	120 90	57.14 42.86	.66	P > .05
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	1 2	35 38	47.95 52.05	66 71	48.18 51.82	48.10 51.90	101 109	48.10 51.90	.01	P > .05
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	1 2	39 34	53.42 46.58	50 87	36.50 63.50	42.38 57.62	89 121	42.38 57.62	4.91	P < .05
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1 2	20 53	27.40 72.60	43 94	31.39 68.61	30.00 70.00	63 147	30.00 70.00	.19	P > .05
5. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1 2	9 64	12.33 87.67	43 94	31.39 68.91	24.76 75.24	52 158	24.76 75.24	8.28	P < .01
6. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1 2	21 52	28.77 71.23	29 109	21.17 78.83	23.81 76.19	50 160	23.81 76.19	1.12	P > .05
7. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1 2	16 57	21.92 78.08	34 103	24.82 75.18	23.81 76.19	50 160	23.81 76.19	.08	P > .05
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	1 2	17 56	23.29 76.71	18 119	13.14 86.86	16.67 83.33	35 175	16.67 83.33	2.83	P > .05

1. Katılan
2. Katılmayan

TABLO 24

YAŞA GÖRE KATILMA AMAÇLARI

AMAÇLAR	Y A Ş				18-24		Toplam		χ^2	P
	12,17		%	f	f	%	f	%		
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1	95	59.00	25	51.02	120	57.14	.67	P>	.05
	2	66	41.00	24	48.98	90	42.86			
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	1	88	50.31	20	40.82	101	48.10	1.00	P>	.05
	2	80	49.69	29	59.18	109	51.90			
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Top- lumsal İlişkiler Kurabilmek	1	65	40.37	24	48.98	89	42.38	.81	P>	.05
	2	96	59.63	25	51.02	121	57.62			
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	49	30.43	14	28.57	63	30.00	.00	P>	.05
	2	112	69.57	35	71.43	147	70.00			
5. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1	38	23.61	14	28.57	52	24.76	.26	P>	.05
	2	123	74.39	35	71.43	158	75.24			
6. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	37	22.98	13	26.53	50	23.81	.10	P>	.05
	2	124	77.02	36	73.47	160	76.19			
7. Günlük İşlerin Sıkıcılığının Kurtulmak, Rahatlamak	1	34	21.11	16	32.65	50	23.81	2.15	P>	.05
	2	127	78.89	33	67.35	160	76.19			
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebi- yatı, tiyatroyu) Tanımak	1	27	16.77	8	16.33	35	16.67	.02	P>	.05
	2	134	83.23	41	83.67	173	83.33			

1-Katılan

2-Katılmayan

TABLO 25

ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARI

AMAÇLAR	Öğrenim Düzeyleri											
	İlkokul		Ortaokul		Lise		Yüksekokul		Toplam		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak Birşeyler Yapmak	1	7	50.00	36	62.07	58	58.59	19	48.72	120	57.14	2.08
	2	7	50.00	22	37.93	41	41.41	20	51.28	90	42.86	P>.05
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	1	8	57.14	32	55.17	45	45.45	16	41.03	101	48.10	2.68
	2	6	42.86	26	44.83	54	54.55	23	58.97	109	51.90	P>.05
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	1	3	21.43	19	32.76	48	48.48	19	48.72	89	42.38	6.86
	2	11	78.57	39	67.24	51	51.51	20	51.28	121	57.62	P>.05
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	7	50.00	17	29.31	30	30.30	9	23.08	63	30.00	3.57
	2	7	50.00	41	70.69	69	69.70	30	76.92	147	70.00	P>.05
5. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1	5	35.71	14	24.14	22	22.22	11	28.20	52	24.76	1.50
	2	9	64.28	44	75.86	77	77.78	28	71.79	158	75.24	P>.05
6. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	1	1.14	12	20.69	30	30.30	7	17.95	50	23.81	5.49
	2	13	92.86	46	79.31	69	69.70	32	82.05	160	76.19	P>.05
7. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	2	14.28	11	18.96	21	21.21	16	41.02	50	23.81	8.19
	2	12	85.71	47	81.03	78	78.79	23	58.97	160	76.19	P<.05
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	1	2	14.28	9	15.52	18	18.18	6	15.38	35	16.67	.32
	2	12	85.71	49	48.48	81	81.82	33	84.61	175	83.33	P>.05

1- Katılan

2- Katılmayan

Sd:3

Babanın Öğrenim Düzeyi

Tablo 26'da, babanın öğrenim düzeyi ile katılma amaçlarından sadece "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişki Kurabilmek" arasında anlamlı bağımlılık olup, diğer amaçlarla arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır. Bununla birlikte "Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek" amacı ile de arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık geliştiği gözlenmektedir.

"Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" amacı, babası ilköğretim mezunu gençlerde en yüksek düzeyde olup % 60.32, yükseköğretim mezunu olanlarda % 46.48'le orta ve ortaöğretim mezunu olanlarda % 39.47'le en düşük düzeyde görülmektedir.

Gelir Düzeyi

Gelir düzeyi ile gençlerin, GM'nde etkinliklere katılma amaçlarından hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır (Tablo 27).

B.En Önemli Katılma Amacı

En önemli katılma amacı % 30.48'le "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" olup, bunu % 24.29'la "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" ve % 17.71'le "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek" amaçları izlemektedir. İlk ikisi, toplumsal i-

TABLO 26

BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATIİMA AMAÇLARI

AMAÇ	B A B A N I N Ö Ğ R E N İ M İ										Toplam f	%	Toplam f	%	χ^2	P
	ilköğrt. f	Ortaöğrt. f	Ortaöğrt. %	Yükseköğrt. f	Yükseköğrt. %	Ortaöğrt. f	Ortaöğrt. %	Yükseköğrt. f	Yükseköğrt. %	Ortaöğrt. f						
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1	40	63.49	42	55.26	38	53.52	120	57.14	1.53	P > .05					
	2	23	36.51	34	44.74	33	46.48	90	42.86							
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	1	27	42.86	35	46.05	27	38.03	89	42.38	.98	P > .05					
	2	36	57.14	41	53.95	44	61.97	121	57.62							
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Top- lumsal İlişkiler Kurabilmek	1	38	60.32	30	39.47	33	46.48	101	48.09	6.11	P < .05					
	2	25	39.68	46	60.53	38	53.52	109	51.90							
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	18	28.57	22	28.95	10	14.08	50	23.81	5.59	P > .05					
	2	45	71.43	54	71.05	61	85.91	160	76.19							
5. Spor Yapmak ve Vücudun Bişimini Korumak	1	17	26.98	18	23.68	17	23.94	52	24.76	.24	P > .05					
	2	46	73.01	58	76.31	54	76.06	158	75.24							
6. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	23	36.51	20	26.31	20	28.17	63	30.00	1.88	P > .05					
	2	40	63.49	50	73.68	51	71.83	147	70.00							
7. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	12	19.05	18	23.68	20	28.17	50	23.81	1.53	P > .05					
	2	51	80.95	58	76.31	51	71.83	160	76.19							
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebi- yatı, tiyatroyu) Tanımak	1	11	17.46	15	19.74	9	12.68	45	21.43	1.36	P > .05					
	2	52	82.54	61	80.26	62	87.32	175	83.33							

1. Katılan

2. Katılmayan

TABLO 27

GELİR DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARI

G e l i r D ü z e y l e r i											
		f	Çok iyi %	f	İyi %	f	Orta %	f	Toplam %	χ^2	P
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1	16	66.67	63	54.78	41	57.75	120	57.14	1.16	P>.05
	2	8	33.33	52	45.22	30	50.70	90	42.86		
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	1	11	45.83	58	50.43	32	45.07	101	48.09	.56	P>.05
	2	13	54.17	57	49.56	39	54.93	109	51.90		
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	1	10	41.67	45	39.13	34	47.89	89	42.38	1.38	P>.05
	2	14	58.33	70	60.87	37	52.11	121	57.62		
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	4	16.67	35	30.43	24	33.80	63	30.00	2.53	P>.05
	2	20	83.33	80	69.57	47	66.20	147	70.00		
5. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1	10	41.67	27	23.48	15	21.13	52	24.76	4.29	P>.05
	2	14	58.33	88	76.52	56	78.87	158	75.24		
6. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	6	25.00	27	23.48	17	23.94	40	19.05	.03	P>.05
	2	18	75.00	88	76.52	54	76.06	158	75.24		
7. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	4	16.67	29	25.22	17	23.94	50	23.81	.80	P>.05
	2	20	83.33	86	74.78	54	77.14	160	76.19		
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	1	10	41.67	47	40.87	34	47.89	89	42.38	1.38	P>.05
	2	14	58.33	70	60.87	37	52.11	121	57.62		

1-Katılan

2-Katılmayan

lişkiler kurmaya ve toplumsallaşmaya yönelik amaçlar olup, daha önce de belirtildiği gibi araştırma sonuçlarıyla da tutarlıdır. Gençlerin boş zamanını değerlendirme amacını benimsemiş olmaları da onların bu konuya bilinçli yaklaşıtları anlamına gelebilir. Diğer amaçların benimsenme düzeyleri ise % 9.05 ile % 2.86 arasında değişmektedir.

TABLO 28
EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI

En Önemli Katılma Amacı	f	%
1.Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	64	30.48
2.Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	51	24.29
3.Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek- Dinlenmek	33	17.71
4.Hoşgörölü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	19	9.05
5.Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	13	6.19
6.Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	13	6.19
7.Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	10	4.76
8.Kültürü(sanatı,müziği,edebiyatı,tiyatroyu) Tanımak	6	2.86

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdelere N:210 üzerinden alınmıştır.

TABLO 29
CİNSİYETE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI

Enönemli Katılma Amacı	C i n s i y e t				
	f	Kız%	f	Erkek%	f
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak VE Birşeyler Yapmak	16	21.92	48	35.03	64
2. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	2	2.74	12	8.76	14
3. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	5	6.85	8	5.84	13
4. Hoşgörölü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik- Geliştirebilmek	8	10.96	11	8.03	19
5. Günlük yaşantılarının Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	5	6.85	5	3.65	10
6. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	3	4.11	3	2.19	6
7. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	25	34.24	26	18.98	51
8. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	9	12.33	24	17.52	33
Toplam	73	100.00	137	100.00	210
					100.00

GENÇLERİN EN ÖNEMLİ KATILMA AMAÇLARIYLA CİNSİYET-YAŞ, ÖĞRENİM DÜZEYİ, AİLENİN GELİR DÜZEYİ ve BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

"Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 35.03 oranla erkeklerde ve "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" % 34.24 oranla kızlarda görülen en önemli iki amaçtır(Tablo 29).

Yaş

Tablo 30'da görüldüğü gibi, "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 32.31'le 12-17 yaş grubunda ve "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" % 24.84'le yine 12-17 yaş grubunda görülen en önemli iki amaçtır. "Boş Zamanı Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek" ise % 18.37'le 18-24 yaş grubunda yüksek olan en önemli üçüncü amaçtır.

Gencin Öğrenim Düzeyi

Tablo 31'de görüldüğü gibi, "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" ve "Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak"(% 28,57)'le ilkokul düzeyinde, en önemli iki amaçtır. "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 34.49'la ortaokul, % 29.30'la lise ve % 28.21'le

yüksekokul düzeyinde giderek azalan oranlarda en önemli amaç olmak durumunu korumaktadır. "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" % 21.43'le ilkokul, "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" % 20.69'la ortaokul, % 28.28'le lise ve % 23.08'le yüksekokul düzeyinde en önemli ikinci amaç olma durumunu korumaktadır.

TABLO 30

YAŞA GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI

En Önemli Katılma Amacı	Y a ş		Y a ş		Toplam	
	f 12-17	%	f 18-24	%	f	%
1.Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	52	32.31	13	26.53	65	30.95
2.Spor Yapmak Vücudun Biçimini Korumak	10	6.21	3	6.12	13	6.19
3.Zeka,Bilgi-Becerileri Kullanmak Geliştirmek	12	7.45	1	2.04	13	6.19
4.Hoşgörülü,Dengeli Bağışsız Kişilik Geliştirebilmek	12	7.45	7	14.29	19	9.05
5.Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak	7	4.35	3	6.12	10	4.76
6.Kültürü(sanatı,müziği, edebiyatı vb.)Tanınmak	4	4.48	2	4.08	6	2.86
7.Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	40	24.84	11	22.45	51	24.29
8.Boş Zamanı İyi Değerlendirmek,Eğlenmek-	24	14.91	9	18.37	33	15.71
Toplam	73	100.00	137	100.00	210	100.00

TABLO 31

ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI

EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	Öğrenim Düzeyleri						
	f İlkokul %	f Ortaokul %	f Lise %	f Yüksekokul %	f Toplam %		
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	4 28.57	20 34.49	29 29.30	11 28.21	64 30.47		
2. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	3 21.43	2 3.45	7 7.07	1 2.56	13 6.19		
3. Zeka Bilgi ve Beceriler kullanmak, Geliştirebilmek	4 28.57	3 5.17	6 6.06	-	13 6.19		
4. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	-	5 8.62	9 9.09	5 12.82	19 9.05		
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	-	2 3.45	4 4.04	4 10.26	10 4.76		
6. Kültürü (sanatı, müziği, edebi- yatı, tiyatroyu) Tanımak	-	1 1.72	4 4.04	1 2.56	6 2.86		
7. Yeni İnsanlar Tanıyarak Top- lumsal İlişkiler Kurabilmek	2 14.29	12 20.69	28 28.28	9 23.08	51 24.29		
8. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek ve Dinlemek	1 7.14	13 22.41	12 12.12	8 20.51	34 16.19		

Gelir Düzeyi.

"Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 41.66'la "çok iyi", % 28.71'le "iyi" ve % 29.58'le "orta" gelir düzeyinde; "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" % 29.17'le "çok iyi", % 21.72'le "iyi" ve % 26.76'le "orta" gelir düzeyinde en önemli ilk iki amacı oluştururken, "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" % 20.83'le "çok iyi" ve "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek" % 19.13'le "iyi", % 15.49'la "orta" gelir düzeylerinde üçüncü derecede önemli katılma amaçlarını oluşturmaktadır(Tablo 32).

Babanın Öğrenim Düzeyi

Tablo 33'de görüldüğü gibi, "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 32.81'le ilköğretim ve %32.39'la yükseköğretim; "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" ise % 28'le ortaöğretim düzeylerinde en önemli iki amacı oluşturmaktadırlar. "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek" amacı ise, tüm öğretim düzeylerinde, yaklaşık oranlarda olmak üzere, üçüncü sırada görülmektedir.

TABLO 32

GELİR DÜZEYİNE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI

EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	Gelir Düzeyi							
	f	Çok iyi %	f	İyi %	f	Orta %	f	Toplam %
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	10	41.66	33	28.71	21.	29.58	64	30.48
2. Spor Yapmak ve Vucudun Biçimini Korumak	5	20.83	6	5.22	2	2.82	13	6.20
3. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	4.17	7	6.09	5	7.05	13	6.20
4. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	4.17	14	12.17	4	5.64	19	9.05
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	-	-	6	5.22	4	5.64	10	4.76
6. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı tiyatroyu) Tanımak	-	-	2	1.74	5	7.05	7	3.34
7. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplum-sal İlişkiler Kurabilmek	7	29.17	25	21.72	19	26.76	51	24.29
8. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	-	-	22	19.13	11	15.49	33	15.70
Toplam	24	100.00	115	100.00	95	100.00	210	100.00

TABİO 33

BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI

EN ÖNEMLİ KATILMA AMACI	f	İlköğrt %	f	Ortaöğrt %	f	Yükseköğrt %	f	Toplam %
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	21	32.81	20	26.67	23	32.39	64	30.48
2. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	5	7.81	4	5.33	4	5.63	13	6.19
3. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	4	6.25	6	8.00	3	4.23	13	6.19
4. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirmek	6	9.38	9	12.00	4	5.63	19	9.05
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	3	4.69	2	2.67	5	7.04	10	4.76
6. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı tiyatroyu) Tanımak	1	1.56	2	2.67	3	4.23	6	2.86
7. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplum-sal İlişkiler Kurabilmek	14	21.88	21	28.00	17	23.95	52	24.76
8. Boş zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	10	15.62	11	14.66	12	16.90	33	15.71
Toplam	64	100.00	75	100.00	71	100.00	210	100.00

C.Katılma Amaçlarının Gerçekleşme Durumları

Tablo 34'de görüldüğü gibi, katılma amaçları ile bunların gerçekleşme durumları karşılaştırıldığında, ilk dört amacın aynı sırayı izlediği, "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" amacının ise beşinci sıradan altıncı sıraya düştüğü görülmektedir. Bu sonuç, Gençlik Merkezleri'nin, gençlerin spor yapma amaçlarını gerçekleştirmeleri açısından çok uygun bir konumda olmadığını göstermektedir, denilebilir. "Kültürü Tanımak" amacının, katılmada ve gerçekleşmede en son sırada görülmesi, gençlerin, Merkezler'den kültürlenmeye ilişkin fazla beklentisi olmadığı ve aynı zamanda da, bu konuda beklediklerinden fazlasını bulamadıkları biçiminde yorumlanabilir.

TABLO 34

AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DURUMU

Amaçlar	f	%
1.Arkadaşlarla Birlikte Olmak,Birşeyler Yapmak	131	62.38
2.Boş Zamanı İyi Değerlendirmek,Eğlenmek Dinlenmek	96	45.71
3.Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	86	40.95
4.Zeka Bilgi Becerileri Kullanmak Geliştirmek	58	27.62
5.Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak	53	25.24
6.Spor Yapmak Vücudun Biçimini Korumak	50	23.81
7.Hoşgörülü Dengeli Bağımsız Kişilik Geliştirmek	48	22.86
8.Kültürü(sanatı,müziği,edebiyatı vb.) Tanımak	42	20.00

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdelere N:210 üzerinden alınmıştır.

TABLO: 35

CİNSİYETİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞME DURUMLARI

AMAÇ	C İ N S İ Y E T								Toplam f	x ²	P
	Kız		Erkek				%				
	f	%	f	%	f	%					
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak	1	49	67.12	82	59.85	131	62.38	.78	P>.05		
Birşeyler Yapmak	2	24	32.88	55	40.15	79	37.62				
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	1	31	42.47	65	47.45	96	45.71	.29	P>.05		
	2	42	57.53	72	52.55	114	54.29				
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Top- lumsal İlişkiler Kurabilmek	1	33	45.21	53	38.69	86	40.95	.58	P>.05		
	2	40	54.79	84	61.31	124	59.05				
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	15	20.55	43	31.39	58	27.62	2.28	P>.05		
	2	58	79.45	94	68.61	152	72.38				
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	22	30.14	31	22.63	53	25.24	1.05	P>.05		
	2	51	69.86	106	77.37	157	74.76				
6. Spor Yapmak ve Vücudun Biçiminin Korunak	7	9.59	42	30.88	49	23.44	10.84	P<.001			
	2	66	90.41	94	69.12	160	76.56				
7. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	21	28.77	27	19.71	48	22.86	1.73	P>.05		
	2	52	71.23	110	80.29	162	77.14				
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebi- yatı, tiyatroyu) Tanınmak	1	20	27.40	22	16.06	42	20.00	3.15	P>.05		
	2	53	72.60	115	83.94	168	80.00				

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd: 1

GENÇLERİN KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞME DURUMLARI
ile CİNSİYET, YAŞ, GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİ, BABANIN ÖĞRENİM
DÜZEYİ ve GELİR DÜZEYİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Tablo 35'de cinsiyet ile "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" katılma amacının gerçekleştiği kanısı arasında .001 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık görülmekte olup, diğerleriyle arasında anlamlı bağımlılıklar görülememiştir. Bununla birlikte, cinsiyet ile "Kültürü Tanımak" katılma amacı arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık belirlemektedir.

"Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" katılma amacının gerçekleştiği kanısı, erkeklerde(% 30.88) kızlara(% 9.59) oranla daha yoğundur. Bu sonuç, Tablo 11'de, Cinsiyetlerine göre gençlerin katıldıkları etkinliklere dağılım sonuçlarıyla da tutarlı görülmektedir. Bu tabloda, Basketbol ve Masa Tenisi sportif etkinliklerine katılım, erkeklerde kızlara oranla daha yoğundur. Tablo 11 ve 36'daki benzer sonuçlar, gençlerin katıldıkları ile katılmayı amaçlarının tutarlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu benzerlik beklentiye uygun gelişmektedir.

Yaş

Tablo 36'da görüldüğü gibi, yaş ile "Kültürü Tanımak" katılma amacının gerçekleştiği kanısı arasında .01 düzeyinde

TABLO 36

YAŞA GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞME DURUMU

AMAÇ	Y a ş				Toplam		χ^2	P
	12-17		18-24		f	%		
	f	%	f	%				
1. Ankadaylarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1 102	63.35	29 59.18	62.38	131	.12	P > .05	
	2 59	36.65	20 40.82	37.62	79			
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	1 72	44.72	24 48.98	45.71	96	.12	P > .05	
	2 89	55.28	25 51.02	54.29	114			
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	1 65	40.37	21 42.86	40.95	86	.02	P > .05	
	2 96	59.63	28 57.14	59.05	124			
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1 4	25.47	17 34.69	27.62	58	1.17	P > .05	
	2 120	74.53	32 65.31	72.38	152			
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1 33	20.63	16 32.65	23.44	49	2.39	P > .05	
	2 127	79.37	33 67.35	76.56	160			
6. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1 35	21.74	18 36.73	25.24	53	3.71	P > .05	
	2 126	78.26	31 63.27	74.76	157			
7. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1 33	20.50	15 30.61	22.86	48	1.64	P > .05	
	2 128	79.50	34 69.39	77.14	162			
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	1 25	15.53	17 34.69	20.00	42	7.46	P < .01	
	2 136	84.47	32 65.31	80.00	168			

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd: 1

anlamalı bir bağımlılık bulunmaktadır. 18-24 yaş grubunda (% 34.69) gerçekleşme kanısı 12-17 yaş grubundaki gençlerden(% 15.53) daha yoğundur.

Yaş ile diğer katılma amaçlarının gerçekleşme durumları arasında anlamlı bağımlılıklar görülmemekle birlikte, "Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak" amacıyla arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık geliştiği izlenmektedir. Bu konudaki kanı ileri yaş grubunda daha yoğun görülmektedir.

Gencin Öğrenim Düzeyi

Tablo 37'de görüldüğü gibi, gencin öğrenim düzeyi ile "Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak" amacının gerçekleşme durumu arasında .01 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık görülmektedir. İlkokul(% 28.57) düzeyinden ortaokul(% 22.41) ve lise(% 18.18) düzeyine doğru giderek azalan oran, yüksekokul(% 46.15) düzeyinde aniden artmaktadır. Bu sonuç, Gençlik Merkezleri'nin yüksekokul öğrencisi ya da mezunu olan gençler için yaşamı daha çekiçi hale getirdiğini düşündürmektedir. Katılma amaçlarının(Tablo 24) sonuçlarıyla gerçekleşme durumları arasında görülen benzerlik beklentiye uygundur.

Babanın Öğrenim Düzeyi

Gençlerin, GM'nde en fazla gerçekleştirdikleri kanısında oldukları amaçları ile babanın öğrenim düzeyi arasın-

TABLO 37

GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞME DURUMLARI

AMAÇ	G e n c i n Ö ğ r e n i m D ü z e y i										Toplam		χ^2	P
	İlköğrt.		Ortaokul.		Lise		Yüksekok.		f	%				
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak Birşeyler Yapmak	1	9	64.29	39	67.24	60	60.61	23	58.97	131	62.38		.93	
	2	5	35.71	19	32.76	39	39.39	16	41.03	79	37.62		P>.05	
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	1	8	57.14	28	48.28	40	40.40	20	51.28	96	45.71	2.50		
	2	6	42.86	30	51.72	59	59.60	19	48.72	114	54.29	P>.05		
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Top- lumsal İlişkiler Kurabilmek	1	5	35.71	23	39.66	40	40.40	18	46.15	86	40.95	.64		
	2	9	64.29	35	60.34	59	59.60	21	53.85	124	59.05	P>.05		
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	7	50.00	13	22.41	27	27.27	11	28.21	58	27.62	4.30		
	2	7	50.00	45	77.59	72	72.73	28	71.79	152	72.38	P>.05		
5. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1	6	42.86	12	20.69	19	19.39	12	30.77	49	23.44	5.24		
	2	8	57.14	46	79.31	79	80.61	27	69.23	160	76.56	P>.05		
6. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	4	28.57	13	22.41	18	18.18	18	46.15	53	25.24	11.98		
	2	10	71.43	45	77.59	81	81.82	21	53.85	157	74.76	P<.01		
7. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	1	7.14	14	24.13	21	21.21	12	30.77	48	22.86	3.55		
	2	13	92.86	44	75.86	78	78.79	27	69.23	162	77.14	P>.05		
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebi- yatı, tiyatroyu) Tanımak	1	2	14.29	9	15.52	20	20.20	11	28.21	42	20.00	2.65		
	2	12	85.71	49	84.48	79	79.80	28	71.79	168	80.00	P>.05		

Sd: 3

1-Katılan

2-Katılmayan

TABLO 38

BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILMA AMACININ GERÇEKLEŞME DURUMU

AMAÇ	B a b a n ı n Ö ğ r e t i m D ü z e y i									
	İlköğrt.	Ortaöğrt.	Yükseköğ.	Toplam	f	%	f	%	f	%
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1 2	41 22	65.08 34.92	50 26	65.79 34.21	40 31	56.34 43.66	131 79	62.38 37.62	1.68 P>.05
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	1 2	33 30	52.38 47.62	37 39	48.68 51.31	26 45	36.62 63.38	96 114	45.71 54.28	3.76 P>.05
3. Yeni İnsanlarla Tanıyarak Toplum- sal İlişkiler Kurabilmek	1 2	27 36	42.86 57.14	33 43	43.42 56.58	26 45	36.62 63.38	86 124	40.95 59.05	.84 P>.05
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1 2	18 45	28.57 71.43	20 56	26.31 73.68	20 20	50.00 50.00	58 121	32.40 67.60	.10 P>.05
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak ve Rahatlamak	1 2	15 48	23.81 76.19	18 58	23.68 76.31	15 56	21.13 78.87	48 162	22.86 77.14	.18 P>.05
6. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1 2	12 51	19.05 80.95	19 56	25.33 74.67	18 53	25.35 74.65	49 160	23.44 76.55	.97 P>.05
7. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1 2	19 44	30.16 69.84	17 59	22.37 77.63	17 54	23.94 76.06	53 157	25.24 74.76	1.20 P>.05
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatro) Tanımak	1 2	15 48	23.81 76.19	15 61	19.74 80.26	12 59	16.90 83.10	42 168	20.00 80.00	1.00 P>.05

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:2

TABLO 39
GELİR DURUMUNA GÖRE KATILMA AMAÇLARININ GERÇEKLEŞME DURUMU

AMAÇ	G e l i r D ü z e y i										Toplam f	Orta f	Orta %	Toplam f	Orta %	x ²	P
	f	%	Çok iyi f	%	İyi f	%	Orta f	%									
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak, Birşeyler Yapmak	1	15	62.50	70	60.87	46	64.79	131	62.38	.29	P>.05						
	2	9	37.50	45	39.13	25	35.21	79	37.62								
2. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	1	11	45.83	54	46.96	31	43.66	96	45.71	.19	P>.05						
	2	13	54.17	61	53.04	40	56.34	114	54.28								
3. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplum- sal İlişkiler Kurabilmek	1	11	45.83	44	38.26	31	43.66	86	40.95	.80	P>.05						
	2	13	54.17	71	61.74	40	56.34	124	59.05								
4. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	1	3	12.50	34	29.57	21	29.57	58	27.62	3.09	P>.05						
	2	21	87.50	81	70.43	50	71.43	152	72.38								
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	7	29.17	28	24.35	13	18.31	48	22.86	1.52	P>.05						
	2	17	71.29	87	75.65	58	81.69	162	77.14								
6. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	1	8	33.33	32	28.07	9	12.68	49	23.44	7.25	P<.05						
	2	16	66.67	82	71.93	62	87.32	160	76.55								
7. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	1	4	16.67	27	23.48	22	30.99	53	25.24	2.36	P>.05						
	2	20	83.33	88	76.52	49	69.01	157	74.76								
8. Kültürü (sanatı, müziği, edebi- yatı, tiyatroyu) Tanımak	1	3	12.50	23	20.00	16	22.54	42	20.00	1.99	P>.05						
	2	21	87.50	92	80.00	55	77.46	168	80.00								

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd: 2

da anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 38).

Gelir Düzeyi

Tablo 39'da, gelir düzeyi ile "Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak" katılma amacının gerçekleşmesi kanısı arasında anlamlı bir bağımlılık görülmekte olup, bu kanı, artan gelir durumuna koşut bir gelişim ortaya koymaktadır. Oranlar "orta" gelir düzeyinde % 12.68, "iyi" gelir düzeyinde % 28.07 iken "çok iyi" gelir düzeyinde % 33.33'e çıkmaktadır.

Gelir durumu ile diğer katılma amaçlarının gerçekleşme durumu arasında anlamlı bağımlılıklar görülmemektedir.

D.En Önemli Katılma Amaçlarının Gerçekleşme Durumları

Tablo 40'da görüldüğü gibi, "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" katılma amacı % 34.76'la ilk sırayı almaktadır. "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek" amacı % 20.47'le ve "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" amacı % 19.05'le ikinci ve üçüncü sıradaki amaçlardır.

TABLO 40

GERÇEKLEŞEN EN ÖNEMLİ KATILMA AMAÇLARI

Amaçlar	f	%
1.Arkadaşlarla Birlikte Olmak Birşeyler Yapmak	73	34.76
2.Boş Zamanı Değerlendirmek Eğlenmek Dinlenmek	43	20.47
3.Yeni İnsanlar Tanımak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	40	19.05
4.Zeka Bilgi Becerileri Kullanmak Geliştirmek	13	6.05
5.Hoşgörülü Dengeli Bağımsız Kişilik Geliştirmek	12	5.71
6.Spor Yapmak Vücudun Biçimini Korumak	11	5.24
7.Kültürü(sanatı,müziği,edebiyatı vb.)Tanımak	10	4.76
8.Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak	8	3.81
Toplam	210	100.00

Cinsiyet

"Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" amacına sahip kızların oranı(% 39.72) erkeklerden(%32.55) daha çoktur. "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek"amacına sahip olan kızların(% 27.40) oranı da erkeklerin(% 14.71) oranından daha fazladır. "Boş zamanı iyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek" amacı ise, erkeklerde(% 25) kızlardan(% 10.96) daha yoğun olarak belirlemektedir (Tablo 41).

TABLO 41
CİNSİYETE GÖRE EN ÖNEMLİ AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DURUMU

En Önemli Amaçlar	K i z		E r k e k		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	29	39.72	44	32.35	73	34.93
2. Spor yapmak ve vücudun Biçimini Korumak	--	-----	11	8.09	11	5.26
3. Zeka, bilgi ve beceri kazanmak Geliştirmek	1	1.37	12	8.82	13	6.22
4. Hoşgörülü, dengeli ve Bağımsız bir kişilik Geliştirebilmek	5	6.85	7	5.15	12	5.74
5. Günlük işlerin sıkıcılığından kurtulmak Rahatlamak	6	8.22	2	1.47	8	3.83
6. Kültürü (sanatı, müziği, Edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	4	5.48	6	4.41	10	4.78
7. Yeni insanları tanıyacak Toplumsal ilişkiler kurabilmek	20	27.40	20	14.71	40	19.14
8. Boş zamanı iyi değerlendirmek eğlenmek ve Dinlenmek	8	10.96	34	25.00	42	20.10
Toplam	73	100.00	136	100.00	209	100.00

Yaş

Tablo 42'de görüldüğü gibi, "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 37.25'le 12-17 yaş grubunda, "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek" % 20.83'le 18-24 yaş grubunda ilk sırada yer alan gerçekleşme durumları olmuştur. "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" % 19.88'le 12-17 yaş grubunda; "Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek" % 10.42'le 18-24 yaş grubunda ikinci sırada yer alan gerçekleşen amaçlardır. "Boş Zamanın Değerlendirilmesi" ile "Zekanın geliştirilmesi, bilgi beceri kazanılması" ise 18-24 yaş grubunda gerçekleşen iki amaçtır. İleri yaş grubundaki gençlerin toplumsallaşmalarına yönelik amaçlardan çok, etkinliklerden daha somut yararlar beklemeleri gibi bir durum söz konusu olabilir.

Gelir Düzeyi

Tablo 43'de görüldüğü gibi, "Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak" % 37.40'la "iyi", % 32.86'la "orta" ve % 29.15'le de "çok iyi" gelir düzeylerinde ilksırada yer almaktadır. Bunu "Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek" % 25.71'le "orta", "Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek" % 21.42'le yine "orta" gelir düzeyinde ve "Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek" % 16.67 oranla "çok iyi" gelir düzeyinde gerçekleşen en önemli amaçlardır.

TABLO 42

YAŞA GÖRE EN ÖNEMLİ AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DURUMU

A M A Ç L A R	Y a ş			Toplam		
	f	12-17%	f	18-24%	f	%
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	60	37.25	13	27.08	73	34.93
2. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	9	5.59	2	4.17	11	5.26
3. Zeka, Bilgi ve Becerileri Kullanmak, Geliştirebilmek	8	4.97	5	10.42	13	6.22
4. Hoşgörülü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	9	5.59	3	6.25	12	5.74
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	5	3.11	3	6.25	8	3.83
6. Kültür (sanat, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak	6	3.73	4	8.33	10	4.78
7. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	32	19.88	8	16.67	40	19.14
8. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek, Eğlenmek-Dinlenmek	32	19.88	10	20.83	42	20.10
Toplam	161	100.00	48	100.00	209	100.00

TABLO 43

GELİR DÜZEYİNE GÖRE KATILIMDA GERÇEKLEŞEN EN ÖNEMLİ AMAÇLAR

AMAÇLAR	Gelir Düzeyi							
	f	Çok İyi %	f	İyi %	f	Orta %	f	Toplam %
1. Arkadaşlarla Birlikte Olmak ve Birşeyler Yapmak	7	29.15	43	37.40	23	32.86	73	34.76
2. Spor Yapmak ve Vücudun Biçimini Korumak	3	12.50	7	6.07	1	1.45	11	5.23
3. Zeka, Bilgi ve Beceriler Kullanmak, Geliştirebilmek	1	4.17	9	7.83	3	4.29	13	6.19
4. Hıggörörlü, Dengeli ve Bağımsız Bir Kişilik Geliştirebilmek	4	16.67	8	6.96	-	-	12	5.71
5. Günlük İşlerin Sıkıcılığından Kurtulmak, Rahatlamak	1	4.17	3	2.61	4	5.71	8	3.81
6. Kültürü (Sanatı, müziğı, edebiyatı tiyatroyu) Tanımak	1	4.17	3	2.61	6	8.57	10	4.76
7. Yeni İnsanlar Tanıyarak Toplumsal İlişkiler Kurabilmek	3	12.50	19	16.52	18	25.71	41	19.52
8. Boş Zamanı İyi Değerlendirmek Eğlenmek-Dinlenmek	4	16.67	23	20.00	15	21.42	42	20.00
Toplam	24	100.00	115	100.00	70	100.00	210	100.00

5.KATILMANIN GENÇLERDE SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER

Gençlik Merkezi'ne üye olmak ve etkinliklere katılmakla gençlerin yaşamlarında kazandıkları olumlu değişimleri irdelemek üzere bilgi toplama aracında yerverilen 27. soruya verilen cevaplar aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 44'de görüldüğü gibi, "Arkadaşlarımla İlişkilerim İyileşti" diyen gençler, tüm grubun yarısından fazlasını(% 52.38) oluşturmaktadır. Gencin arkadaş çevresiyle etkileşimine olumlu katkıda bulunma işlevi ile Gençlik Merkezleri'nin çok önemli bir toplumsallaştırma görevi yaptığı söylenebilir. Bu olumlu değişimi, "Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım"(% 46.19) ve "Edindiğim Oyun-İş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım"(% 36.62) diyenler izlemektedir. Bu durum, üyelerin, GM'ndeki etkinliklere katılmanın, birey olarak değişimlerine çeşitli yönlerden olumlu katkıda bulunduğu görüşünde olduklarını göstermektedir.

TABLO 44

KATILMANIN GENÇLERDE SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER

Olumlu Değişimler	f	%
1.Arkadaşlarımla İlişkilerim İyileşti	110	52.38
2.Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başl.	97	46.19
3.Edindiğim Oyun-İş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım	79	36.62
4.Okuldaki İlişkilerim-Derslerim İyileş.	50	23.81
5.Aileiçi İlişkilerim İyileşti	45	21.43
6.Amirlerimle İlişkilerim İyileşti	30	14.29

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş,yüzdelere N:210 üzerinden alınmıştır.

**KATILMANIN GENÇLERDE SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER-
LE CİNSİYET, YAŞ, GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİ, BABANIN ÖĞRENİM
DÜZEYİ, GELİR DÜZEYİ ve ÜYELİK SÜRESİ ARASINDAKİ BAĞIMLI-
LILIKLAR**

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım" kanısı arasında görülen anlamlı bağımlılık, bu kanının kızlarda(% 56.16) erkeklerden(% 40.44) daha yoğun olarak açığa çıkması biçimindedir(Tablo 45).Cinsiyet ile diğer olumlu değişiklikler arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

Yaş

Yaş ile katılmanın sağladığı olumlu değişimlerden hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır (Tablo 46).

Gencin Öğrenim Durumu

Tablo 47'de görüldüğü gibi, öğrenim durumu ile "Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım" kanısı arasında .01 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık görülmekte olup, bu kanı, en yüksek düzeyde lise(% 53.54) ve ortaokul(% 53.45) düzeyinde ve en düşük olarak da ilkokul(% 14.29) düzeyinde oluşmaktadır. Bu durum, büyük kısmını öğrencilerin oluşturduğu bu grupta, ortaöğretim düzeyindeki gençlerde "rol edinme"

TABLO 45

CİNSİYETE GÖRE KATILIMANIN SAĞIADIĞI OLUMU DEĞİŞİMLER

OLUMU DEĞİŞİMLER	Kız		Erkek		Toplam	χ^2	P
	f	%	f	%	f		
1. Arkadaşlarımla ilişkilerim iyileşti	1 38	52.05	72	52.55	110	52.38	.00
	2 35	47.95	65	47.45	110	47.62	P > .05
2. Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım	1 41	56.16	55	40.44	96	45.93	4.11
	2 32	43.84	81	59.56	113	54.07	P < .05
3. Edindiğim Oyun-iş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım	1 25	34.25	54	39.42	79	37.62	.34
	2 48	65.75	83	60.58	131	62.38	P > .05
4. Okuldaki ilişkilerim iyileşti Derslerimde Başarılarım Arttı	1 15	20.55	35	25.55	50	23.81	.40
	2 58	79.45	102	74.45	160	76.19	P > .05
5. Aileiği ilişkilerim iyileşti	1 14	19.18	31	22.63	45	21.43	.16
	2 59	80.82	106	77.37	165	78.57	P > .05
6. Amirlerimle ilişkilerim iyileşti	1 8	10.96	22	16.06	30	14.29	.63
	2 65	89.04	115	83.94	180	85.71	P > .05

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:3

TABLO 46
YAŞA GÖRE KATILMANIN SAĞIADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER

OLUMLU DEĞİŞİMLER	12-17		18-24		Toplam		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%		
1. Arkadaşlarımla ilişkilerim iyileşti	1 81	50.31	29	59.18	110	52.38	.85	P> .05
	2 80	49.69	20	40.82	100	47.62		
2. Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım	1 79	49.07	17	34.69	96	45.93	2.25	P> .05
	2 82	50.93	31	65.31	113	54.07		
3. Edindiğim Oyun-İş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım	1 57	35.40	22	44.90	79	37.62	1.06	P> .05
	2 104	64.60	27	55.10	131	62.38		
4. Okuldaki ilişkilerim iyileşti	1 42	26.09	8	16.33	50	23.81	1.47	P> .05
	2 119	73.91	41	83.67	160	76.19		
5. Aileiçi ilişkilerim iyileşti	1 36	22.36	9	18.37	45	21.43	.15	P> .05
	2 125	77.64	40	81.63	165	78.57		
6. Amirlerimle ilişkilerim iyileşti	1 23	14.29	7	14.29	30	14.29	.05	P> .05
	2 138	85.71	42	85.71	180	85.71		

Sd: 1

1- Katılan
2- Katılmayan

TABLO 47

ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE KATILIMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER

OLUMLU DEĞİŞİMLER	Öğrenim Durumu				Yüksek.				Toplam		χ^2	P
	İlkokul	Ortaok.	Lise	Toplam	f	%	f	%	f	%		
1. Arkadaşlarıyla ilişkilerim iyileşti	1 8 2 6	57.14 42.86	39 28	51.72 48.28	49 50	49.49 50.51	23 16	58.97 41.03	110 100	52.38 47.62	1.14 P>.05	
2. Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım	1 2 2 12	14.29 85.71	31 27	53.45 46.55	53 46	53.54 46.46	10 28	26.32 73.68	96 113	45.93 54.07	15.15 P<.01	
3. Edindiğim Oyun-İş Becerilerimle Yaşamımı Cüzelleştirmeye Başladım.	1 6 2 8	42.86 51.14	25 33	43.10 56.90	28 71	28.28 71.72	20 19	51.28 48.72	79 131	37.62 62.38	7.68 P>.05	
4. Okuldaki ilişkilerim iyileşti Derslerimde Başarılarım Arttı	1 2 2 12	14.29 85.71	18 40	31.03 68.97	22 77	22.22 77.78	8 31	20.51 79.49	50 160	2.38 97.62	2.74 P>.05	
5. Aileiği ilişkilerim iyileşti	1 3 2 11	21.43 78.57	14 44	24.14 75.86	18 81	18.18 81.82	10 29	25.64 74.36	45 165	21.43 78.57	1.28 P>.05	
6. Amirlerimle ilişkilerim iyileşti	1 2 2 12	14.29 85.71	6 52	10.34 89.66	17 82	17.17 82.83	5 34	12.82 87.18	30 180	14.29 85.71	1.47 P>.05	

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:3

ve "bağımsız kişilik geliştirme" eğiliminin yoğunlaşması olarak açıklanabilir. Öğrenim durumu ile diğer olumlu değişiklik seçenekleri arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

Babanın Öğrenim Düzeyi

Tablo 48'de görüldüğü gibi, gencin babasının öğrenim düzeyi ile gencin "Okuldaki İlişkilerim İyileşti, Derslerimde Başarım Arttı" kanısı arasında anlamlı bir bağımlılık bulunmaktadır. Babanın öğrenim düzeyi ortaöğrenim olduğunda, bu kanı % 34.21'le en yüksek düzeydedir. Bunu yükseköğretim düzeyinde % 29.09'la, ilköğretim düzeyinde % 12.70'le daha düşük kanılar izlemektedir. Diğer olumlu değişiklik seçenekleri ile arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

Gelir Düzeyi

Tablo 49'da görüldüğü gibi, gelir düzeyi ile "Arkadaşlarımla İlişkilerim İyileşti" kanısı arasında görülen anlamlı bağımlılık, bu kanının, düşen gelir düzeyinin aksine artması biçiminde gelişmektedir. "Çok iyi" gelir düzeyinde % 37.50, "iyi" gelir düzeyinde % 48.69 ve "orta" gelir düzeyinde % 65.22 düzeyine yükselen kanı, düşük gelir düzeyindeki gençlerin GM'nin katkılarını daha önemli görmelerinin ya da kendi koşulları çerçevesinde bu Merkezler'in olumlu katkısını bizzat yaşamalarının sonucudur, diyebiliriz.

BABANIN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE KATILIMININ SAĞLADIĞI

OLUMLU DEĞİŞİMLER

OLUMLU DEĞİŞİMLER	B a b a n ı n Ö ğ r e n i m i									
	İlköğr. f	%	Ortaöğr. f	%	Yükseköğr. f	%	Toplam f	%	χ^2	P
1. Ankaadaşlarım ile ilişkilerim iyileşti	1 2	33 47.62	41 35	52.38 46.05	36 35	50.70 49.30	110 100	52.38 47.62	.15	P > .05
2. Görevimi Daha İyi Kavramaya Başladım	1 2	29 53.97	35 40	46.03 53.97	32 39	45.07 54.93	96 113	45.93 54.07	0.04	P > .05
3. Edindiğim Oyun-İş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım	1 2	25 38	39.68 60.32	28 48	36.84 63.16	26 45	36.62 63.38	79 131	.16	P > .05
4. Okuldaki İlişkilerim İyileşti Derslerimde Başarımla Arttı	1 2	8 55	12.70 87.30	26 50	34.21 65.79	16 55	29.09 77.46	50 160	8.88	P < .05
5. Aile içi İlişkilerim İyileşti	1 2	14 49	22.22 77.78	15 61	19.74 80.26	16 55	22.53 77.46	45 165	.20	P > .05
6. Amirlerimle İlişkilerim İyileşti	1 2	6 57	9.52 90.48	15 61	19.74 80.26	9 62	12.68 87.32	30 180	3.16	P > .05

1-Katılan

2-Katılmayan

sd:2

Gelir düzeyi ile "Amirlerimle İlişkilerim İyileşti" kanısı arasında görülen anlamlı bağımlılık, yükselen gelir düzeyine koşut olarak artmaktadır. Gelir durumu ile diğer olumlu değişiklik seçenekleri arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

Üyelik Süresi

"Okuldaki İlişkilerim İyileşti, Derslerimde Başarım Arttı" ile üyelik süresi arasında görülen anlamlı bağımlılık, üyelik süresi az olan genç grubunda daha yüksek oranda kanaat belirmesi biçiminde olmaktadır. Üyelik süresi 2 yıldan fazla olanların % 56'sı bu kanıda iken, bu oran üyelik süresi 2 yıldan az olanlarda % 72.50'dir. Tablo 50'de görüldüğü gibi, üyelik süresi ile diğer olumlu değişimler arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

TABLO 49

GELİR DURUMUNA GÖRE

KATILIMANIN SAĞLADIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER

OLUMLU DEĞİŞİMLER	Çok iyi		iyi		Orta		Toplam		χ^2	P
	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Arkadaşlarımla ilişkilerim iyileşti	1 9	37.50	56	48.69	45	65.22	110	52.38	6.20	P < .05
	2 15	62.50	59	51.30	26	37.68	100	47.62		
2. Görevlerimi Daha İyi Kavramaya Başladım	1 13	54.17	50	43.86	33	46.48	96	45.93	.86	P > .05
	2 11	45.83	64	56.14	38	53.52	113	54.07		
3. Edindiğim Oyun-iş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım	1 6	25.00	41	35.65	32	45.07	75	37.62	3.50	P > .05
	2 18	75.00	74	64.35	39	54.93	131	62.38		
4. Okuldaki ilişkilerim iyileşti	1 3	12.50	34	29.57	13	18.31	50	23.81	4.97	P > .05
Derslerimde Başarım Arttı	2 21	87.50	81	70.43	58	81.69	160	76.19		
5. Aile içi ilişkilerim iyileşti	1 3	12.50	28	24.35	14	19.72	45	21.43	1.84	P > .05
	2 21	87.50	87	75.65	57	80.28	165	78.57		
6. Amirlerimle ilişkilerim iyileşti	1 7	29.17	18	15.65	5	7.04	30	14.28	7.56	P < .05
	2 17	70.83	97	84.34	66	92.96	180	85.71		

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:2

TABLO 50

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE KATILIMININ SAĞLADIĞI OLUMUN DEĞİŞİMLERİ

OLUMLU DEĞİŞİMLER	Ü y e l i k S ü r e s i						Toplam f	x ²	P
	0-2 yıl		2 yıl		%				
	f	%	f	%					
1. Arkadaşlarla İlişkilerim İyileşti	1	73	73.00	71	64.54	144	68.57	1.37	P>.05
	2	27	27.00	39	35.45	66	31.43		
2. Görevimi Daha İyi Kavramaya Başladım	1	78	69.03	65	67.71	143	68.42	.00	P>.05
	2	35	30.97	31	32.29	66	31.58		
3. Edindiğim Oyun-İş Becerilerimle Yaşamımı Güzelleştirmeye Başladım	1	96	73.28	48	60.76	144	68.57	3.03	P>.05
	2	35	26.72	31	39.24	66	31.43		
4. Okuldaki İlişkilerim İyileşti Derslerimde Başarılarım Arttı	1	116	72.50	28	56.00	144	68.57	4.08	P<.05
	2	44	27.50	22	44.00	66	31.43		
5. Aile içi İlişkilerim İyileşti	1	116	70.30	28	62.22	144	68.57	.73	P>.05
	2	49	29.70	17	37.78	66	31.43		
6. Amirlerimle İlişkilerim İyileşti	1	128	71.11	16	53.33	144	68.57	2.99	P>.05
	2	52	28.89	14	46.67	66	31.43		

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:1

6.GENÇLERİN GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILMA NEDENLERİ

Bu alt bölümde, gençlerin, GM'nden arkadaşlarının ayrılma nedenlerine ilişkin görüşlerini belirlemek üzere düzenlenen bilgi toplama aracındaki 18. soruya verdikleri cevaplar sunulmaktadır.

Tablo 51'de görüldüğü gibi, "Ayrılanların Kişisel ve Ailevi Sorunlarının Oluşu"(% 37.14), arkadaşlarının GM'nden ayrılışına gösterdikleri en önemli nedeni oluşturmaktadır. Bunu, "GM'ndeki Arkadaşlık Ortamlarına Uyumsuzlukları"(% 30.95) ve "Bina ve Çalışma Yerlerinin Yetersiz Bulunması"(% 20.95) izlemektedir. Diğer nedenlerin oranları ise % 19.05 ve % 6.19 arasında değişmektedir.

TABLO 51.

GENÇLERİN GM'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ

Nedenler	f	%
1.Ayrılanların Kişisel ve Ailevi Sorunları	78	37.14
2.GM'ndeki Arkadaşlık Ortamlarına Uyumsuzlukları	65	30.95
3.Bina ve Çalışma Yerlerinin Yetersiz Bulunması	44	20.95
4.Etkinliklerin Sayı ve Nitelikçe Yetersizliği	40	19.05
5.Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	39	18.57
6.Diğer İlgilerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	13	6.19

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdeler N:210 üzerinden alınmıştır.

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Ayrılanların Kişisel ve Ailevi Sorun-

larının Oluşu" arasında anlamlı bağımlılık olup, arkadaşlarının ayrılış nedenlerine ilişkin olarak bu kanıyı kızların (% 34.25) erkeklerden(% 29.20) daha fazlası taşımaktadır. Cinsiyet ile diğer ayrılma nedenlerinden hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 52).

Yaş

Yaş ile "Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları" ve "Diğer Görevlilerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları" arasında .001 düzeyinde anlamlı bağımlılıklar görülmektedir. Liderlerin "Olumsuz ve İlgisiz" tutumlarına ilişkin kanı, 18-24 yaş grubunda(% 36.73) 12-17 yaş grubundakilerden(% 13.04) daha fazladır. "Diğer Görevlilerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları" 18-24 yaş grubunda(% 18.37), 12-17 yaş grubundakilerden(% 2.48) daha fazladır. Böylece, her iki nedene ilişkin kanılar, ileri yaş gruplarında oldukça artmaktadır. İleri yaş grubundaki gençler, arkadaşlarının GM'nden ayrılış nedenleri olarak Gençlik Lideri ve diğer görevlilerin, kendilerine olumsuz yaklaşımlarını görmektedirler. Yaş ile diğer ayrılma nedenleri arasında anlamlı bağımlılıklar görülmemiştir(Tablo 53).

Gencin Öğrenim Düzeyi

Öğrenim durumu ile "Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları" arasında .01 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık görülmektedir. Öğrenim düzeyi ile "Diğer Görevlilerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları" arasında ise anlamlılık düzeyine

TABLO 52

CİNSİYETE GÖRE ARKADAŞLARININ GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ

Nedenler	C i n s i y e t						Toplam	f	%	Erkek	f	%	2	P
	f	Kız	f	Kız	f	Erkek								
1. Ayrılanların Kişisel ve Ailevi Sorunları	1	35	47.95	43	31.39	78	37.14	4.90	P<.05					
	2	38	52.05	94	68.61	132	62.86							
2. GM'indeki Arkadaşlık Ortamlarına Uyum Yapamayışları	1	25	34.25	40	29.20	65	30.95	.35	P>.05					
	2	48	65.75	97	70.80	145	69.05							
3. Bina ve Çalışma Yerlerini Yetersiz Bulmuş Olmaları	1	12	16.44	32	23.36	44	20.96	.99	P>.05					
	2	61	83.56	105	76.64	166	79.04							
4. Etkinlikleri Sayı ve Nitelikçe Yetersiz Bulmuş Olmaları	1	12	16.44	28	20.44	40	19.05	.26	P>.05					
	2	61	83.56	109	79.56	170	80.95							
5. Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	1	14	19.18	25	18.25	39	18.57	.00	P>.05					
	2	59	80.82	112	81.75	171	81.43							
6. Diğer Görevlilerin Olumsuz ve İlgisiz	1	5	6.85	8	5.84	13	6.19	.00	P>.05					
	2	68	93.15	129	94.16	197	93.81							

Sd:1

1. Katılan
2. Katılmayan

TABLO 53

YAŞA GÖRE ARKADAŞLARININ GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ

Nedenler	Yaş						Toplam	χ ²	P
	12-17		18-24						
	f	%	f	%	f	%			
1. Ayrılanların Kişisel ve Ailevi Sorunları	1	65	40.37	13	26.53	78	37.14	2.51	P>.05
	2	96	59.63	36	73.47	132	62.86		
2. GM'ndeki Arkadaşlık Ortamlarına Uyum Yapamayışları	1	48	29.81	17	34.69	65	30.95	.22	P>.05
	2	113	70.19	32	65.31	145	69.05		
3. Bina ve Çalışma Yerlerini Yetersiz Bulmuş Olmaları	1	29	18.01	15	30.61	44	20.95	2.88	P>.05
	2	132	81.99	34	69.39	166	79.05		
4. Etkinlikleri Sayı ve Nitelikçe Yetersiz Bulmuş Olmaları	1	30	18.63	10	20.41	40	19.05	.00	P>.05
	2	131	81.37	39	79.59	170	80.95		
5. Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	1	21	13.04	18	36.73	39	18.57	12.42	P<.05
	2	140	86.96	31	63.27	171	81.43		
6. Diğer Görevlilerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	1	4	2.48	9	18.37	13	6.19	13.69	P<.001
	2	157	97.52	40	81.63	197	93.81		

1. Katılan

2. Katılmayan

Sd:1

yaklaşan bir bağımlılık gelişmektedir. Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları"na ilişkin kanı, yükseköğrenim düzeyinde(% 38.46) en yüksektir. Bunu ortaokul(% 18.96), ilkököl(% 14.28) ve lise(% 11.11) izlemektedir. Bu nedene ilişkin kanı, öğrenim düzeyine koşut olarak artış göstermiştir. Diğer görevlilere ilişkin kanı da buna benzer bir gelişim göstermektedir. Öğrenim düzeyi ile diğer ayrılma nedenleri arasında anlamlı bağımlılıklar görülememiştir(Tablo 54).

Ülkemizde "Gençlik Liderliği" daha çok ortaöğretim düzeyinde, İzcilik vb. etkinlikler yoluyla başlamıştır. Yükseköğretim gençliği ile ilgili liderlik deneyimimiz yeterli düzeyde gelişmemiş olabilir.

TABLO 54

ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE ARKADAŞLARININ GENÇLİK MERKEZİ'NDEN AYRILIŞ NEDENLERİ

Nedenler	Öğrenim Durumu										Toplam	χ^2	P
	f	İlk.Ok %	Orta.Ok %	f	Lise %	f	Yüksekok %	f					
1. Ayrılanların Kişisel Ailevi Sorunlarının Varlığı	1 5	35.71	21 36.21	41	41.41	11	28.20	78	37.14	2.14	P>.05		
	2 9	64.28	37 63.79	58	58.58	28	71.79	132	62.86				
2. GM'indeki Arkadaşlık Ortamlarına Uyum Yapamayışları	1 3	21.43	15 25.86	35	35.35	12	30.77	65	30.95	2.19	P>.05		
	2 11	78.57	43 74.14	64	64.64	27	69.23	145	69.05				
3. Bina ve Çalışma Yerlerini Yetersiz Bulmuş Olmaları	1 1	7.14	13 22.41	19	19.19	11	28.20	44	20.95	3.11	P>.05		
	2 13	92.86	45 77.59	80	80.80	28	71.79	166	79.05				
4. Etkinlikleri Sayıca ve Nitelikçe Yetersiz Bulmuş Olmaları	1 2	14.28	10 17.24	16	16.16	12	30.77	40	19.05	4.33	P>.05		
	2 12	85.71	48 82.76	83	83.83	27	69.23	170	80.95				
5. Liderlerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	1 2	14.28	11 18.96	11	11.11	15	38.46	39	18.57	14.02	P<.05		
	2 12	85.71	47 81.03	88	88.89	24	61.54	171	81.43				
6. Diğer Görevlilerin Olumsuz ve İlgisiz Tutumları	1 1	7.14	3 5.17	3	3.03	6	15.38	13	6.19	7.50	P>.05		
	2 13	92.86	55 94.82	96	96.97	33	84.61	197	93.81				

Sd:3

1:Katılanlar

2:Katılmayanlar

7.KİŞİSEL SORUNLARI OLDUĞUNDA KİME GİDECEKLERİ ile KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİNDEN BEKLENTİLERİ

Kişisel sorunları olduğunda, gençlerin kime başvuracaklarına ilişkin 25. ve "Kişisel Danışmanlık Birimi"nden beklentilerine ilişkin 28. sorulara verilen cevaplar bu altbölümde sunulmaktadır.

A.Kişisel Sorunları Olduğunda Gençlerin Kime Başvuracakları.

Kişisel sorunları olduğunda gençler öncelikle gençlik liderlerine(% 26.19) gideceklerini belirtmişlerdir. Bunu aynı oranlarda "Dışarıdaki Arkadaşlarıma(% 20.47) ve "Aileme ya da Akrabalarıma"(% 20.47) izlemektedir. GM'ndeki Arkadaşlarıma" diyen gençlerin oranı % 11.91 düzeyindedir. Diğer seçeneklerin oranı % 8.95 ve % 1.91 arasında değişmektedir(Tablo 55).

Gençler, sorunları olduğunda öncelikle liderlerine gideceklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç, 8. altbölümde yer alan(Tablo 63'deki) Lider Tutumları'na ilişkin gençlerin yaptığı değerlendirmeyeyle tamamen tutarlıdır. Ancak 6. altbölümde yeralan, gençlerin GM'nden ayrılmalarını olumsuz ve ilgisiz lider davranışına bağlayan %18.57'lik kanı (Tablo 50) ile çelişmektedir.

Bir başka önemli sonuç, dışarıdaki arkadaşlık ilişkilerinin, gençlerin GM'ndeki arkadaşlık ilişkilerinden daha güçlü olduğu biçimindedir. Gençlerin, GM'ne gelişlerinin en önemli nedenleri olarak, onların toplumsal ilişkiler

kurmak ve geliştirmek gereksinmesinin yeterince giderilemediği dūřünülebilir. Bu yorum, 10. Bölümde yeralan, gençlerin GM'nde bekledikleri İyileştirmelerden "Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi ve Kız-Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması"(% 50.95)(Tablo 83) İsteği ile de desteklenmektedir.

Gençlerin, sorunları olduğunda GM'ndeki Sosyal Hizmet Uzmanı'na başvuracaklarına ilişkin daha az görüş belirtmeleri, her iki GM'nde de Sosyal Hizmet Uzmanlarının göreve yeni başlamış(iki ay önceki bir tarihte) olmasının bir sonucu olabilir.

Gidilebilecek kişilere ilişkin olan açıkuçlu soruya gençler % 4.29 oranında "hiç kimseye" cevabını vermişlerdir.

TABLO 55

KİşİSEL SORUNLARI OLDUĞUNDA GENÇLERİN KİME GİDECEKLERİ

Gidecekleri Kişiler	f	%
1.Gençlik Liderlerinin Herhangibirisine	55	26.19
2.Dışarıdaki Arkadaşlarına	43	20.47
3.Aile ya da Akrabalarına	43	20.47
4.GM'ndeki Arkadaşlarına	25	11.91
5.GM'ndeki Sosyal Hizmet Uzmanına	17	8.95
6.Gençlik Merkezi Yöneticisine	14	6.67
7.Hiçkimseye	9	4.29
8.Öğretmenlerine ya da varsa Amirine	4	1.91

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdeler N:210 üzerinden alınmıştır.

KİŞİSEL SORUNLARINDA GENÇLERİN KİME BAŞVURACAĞI
ile CİNSİYET ve YAŞ ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Gençlerin cinsiyetleri ile "Kişisel Sorunlarında Kime Başvuracakları" arasında anlamlı bir bağımlılık bulunamamıştır(Tablo 56).

TABLO 56

CİNSİYETE GÖRE "KİŞİSEL SORUNLARINDA KİME BAŞVURACAKLARI"

Gidecekleri Kişiler	C İ N S İ Y E T					
	f Kız	%	f Erkek	%	f Toplam	%
1.GM Yöneticisine	2	2.74	12	8.76	14	6.67
2.Gençlik Liderlerine	23	31.50	32	23.35	55	26.18
3.Öğretmene-Amire	2	2.74	2	1.46	4	1.90
4.Sosyal Hizmet Uzmanına	10	13.70	7	5.11	17	8.10
5.GM'ndeki Arkadaşlarına	5	6.85	20	14.60	25	11.90
6.Dışarıdaki Arkadaşları	15	20.55	28	20.44	43	20.48
7.Aileye-Akrabalara	14	19.18	29	21.17	43	20.48
8.Hiçkimseye	2	2.74	7	5.11	9	4.29
Toplam	73	100.00	137	100.00	210	100.00

$$\chi^2 : 11.66 \quad sd:7 \quad P > .05$$

Yaş

Gençlerin yaşları ile "Kişisel Sorunlarında Kime Başvuracakları" arasında anlamlı bağımlılık bulunamamıştır(Tablo 57).

TABLO 57

YAŞA GÖRE "KİŞİSEL SORUNLARINDA KİME BAŞVURACAKLARI

Gidecekleri Kişiler	Y A Ş					
	f	12-17 %	f	18-24 %	f	Toplam %
1.GM Yöneticisine	8	4.97	6	12.24	14	6.67
2.Gençlik Liderlerine	46	28.57	9	18.37	55	26.18
3.Öğretmene-Amire	2	1.24	2	4.08	4	1.90
4.Sosyal Hizmet Uzmanına	12	7.45	5	10.20	17	8.10
5.GM'ndeki Arkadaşlarına	17	10.56	8	16.33	25	11.90
6.Dışarıdaki Arkadaşlarına	36	22.36	7	14.29	43	20.48
7.Aileye-Akrabalara	35	21.74	8	16.33	43	20.48
8.Hiçkimseye	5	3.11	4	8.16	9	4.29
Toplam	161	100.00	49	100.00	210	100.00

$$\chi^2: 11.44 \quad sd:7 \quad P > .05$$

B."Kişisel Danışmanlık Birimi"nden Gençlerin Beklentileri

TABLO 58

"KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİNDEN" GENÇLERİN BEKLENTİLERİ

Beklentiler	f	%
1.Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımasında Gence Yardım Edilmesi	98	46.67
2.Bireysel ve Grup Arkadaşlıkları Kurmasında Gence Yardım Edilmesi	68	32.38
3.Okul, İş ve Ailevi Sorunlarında Gence Yol Gösterilmesi	65	30.95
4.GM'nde İyi İlişkiler Kurarak Buradan Yararlanmasında Gence Yardım Edilmesi	57	27.14
5.İlgi ve Yeteneklerini Tanımasında Uygun Etkinliği seçmesinde Gence Yardım Edilmesi	16	7.62

* Birden fazla seçenek işaretlenmiş olup yüzdelere N:210 üzerinden alınmıştır.

Gençlerin, GM'ndeki "Kişisel Danışmanlık Birimi"nden neler bekledikleri Tablo 58'de görülmektedir.

GENÇLERİN KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİNDEN BEKLENTİLERİ ile CİNSİYET, YAŞ, GELİR DÜZEYİ ve ÜYELİK SÜRESİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ile gençlerin "Kişisel Danışmanlık Birimi"nden beklentileri arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 59).

Yaş

Yaş ile gençlerin "Kişisel Danışmanlık Birimi"nden beklentilerinden sadece "İlgi ve Yeteneklerini Tanımasında ve Uygun Etkinliği Seçmesinde Gence Yardımcı Olunması" arasında .01 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık bulunmaktadır. Bu konuda gence yardımcı olunması beklentisi 18-24 yaş grubundaki gençlerde artış göstermektedir. 12-17 yaş grubundaki gençlerde bu beklenti % 4.35 oranında iken, 18-24 yaş grubundaki gençlerde % 18.37'ye kadar yükselmektedir (Tablo 60).

Gelir Düzeyi

Gelir düzeyi ile "Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımasında Gence Yardım Edilmesi" ve "Bireysel ve Grup Arkadaş-

TABLO 59

CİNSİYETE GÖRE "KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ"NDEN BEKLENENLER

BEKLENTİLER	C i n s i y e t i						
	Kız		Erkek		Toplam		χ^2
	f	%	f	%	f	%	
1. Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımlamasında	1	37	50.68	61	44.53	98	46.67
	2	36	49.32	76	55.47	112	53.33
2. Bireysel ve Grup Arkadaşlıkları Kurmasında	1	27	36.99	41	29.93	68	32.38
	2	46	63.01	96	70.07	142	67.62
3. Okul, İş ve Ailevi Sorunlarında	1	26	35.62	39	28.47	65	30.95
	2	47	64.38	98	71.53	145	69.05
4. GM' den En İyi Biçimde Yararlanmasında	1	20	27.40	37	27.00	57	27.14
	2	53	72.60	100	73.00	153	72.86
5. İlgi ve Yeteneklerini Tanımlamasında, Uygun Etkinliği Seçmesinde	1	5	6.85	11	8.03	16	7.62
	2	68	93.15	126	91.97	194	92.38

Sd:1

1-Katılan

2-Katılmayan

TABLO 60

YAŞA GÖRE "KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ"NDEN BEKLENİLENLER

BEKLENTİLER	Y A Ş						Toplam	χ^2	P
	12-17		18-24		f				
	f	%	f	%	f	%			
1.Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımasında	1	71	44.10	27	55.10	98	46.67	1.41	P>.05
	2	90	55.90	22	44.90	112	53.33		
2.Bireysel ve Grup Arkadaşlıkları Kurmasında	1	49	30.43	19	38.78	68	32.38	.84	P>.05
	2	112	69.57	30	61.22	142	67.62		
3.Okul,İş ve Ailevi Sorunlarında	1	51	31.68	14	28.57	65	30.95	.05	P>.05
	2	110	68.32	35	71.43	145	69.05		
4.GM'den En iyi Biçimde Yararlanmasında	1	42	26.09	15	30.61	57	27.14	.19	P>.05
	2	119	73.91	34	69.39	153	72.86		
5.İlgi ve Yeteneklerinin Tanınmasında,Uygun Etkinliği Seçmesinde	1	7	4.35	9	18.37	16	7.62	8.59	P<.01
	2	154	95.65	40	81.63	194	92.38		

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:1

lığı Kurmasında Gence Yardım Edilmesi" arasında anlamlı bağımlılıklar görülmektedir(Tablo 61).

"Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımasında Gence Yardım Edilmesi" beklentisi "çok iyi" gelir düzeyinde % 37.50, "iyi" gelir düzeyinde % 40.87 ve "orta" gelir düzeyinde % 59.15'le en yüksek düzeye ulaşan bir çizgi izlemiştir. Bu kanı, gelir düzeyi düştükçe artış göstermektedir.

"Bireysel ve Grup Arkadaşlığı Kurmasında Gence Yardım Edilmesi" beklentisi "çok iyi" gelir düzeyinde % 25, "iyi" gelir düzeyinde % 26.09 ve "orta" gelir düzeyinde % 45.07'le en yüksek düzeye ulaşmaktadır. Bu beklenti de, gelir düzeyi düzeyi artış göstermektedir.

Bu gelişim çizgileri, düşük sosyo-ekonomik düzeydeki gençlerin gerek kişisel sorunlarını çözebilmelerinde gerekse arkadaşlık ilişkileri kurmakta ve geliştirmekte yardıma daha çok gereksinme duyduklarını göstermektedir.

Gelir düzeyi ile diğer beklenti seçenekleri arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

Üyelik Süresi

Üyelik süresi ile beklentilerden hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar olmamakla birlikte, "GM'nde İyi İlişkiler Kurarak Buradan En İyi Biçimde Yararlanmasında Gence Yardım Edilmesi" arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık geliştiği görülmektedir(Tablo 62).

TABLO 61

GEİR DÜZEYİNE GÖRE "KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ"NDEN BEKLENİLENLER

BEKLENTİLER	G e i r D ü z e y i									
	Çokiyi	İyi	Orta	Toplam						
	f	f	f	f	%	%	%	%	χ^2	P
1.Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımasında	1 39	2 15	37.50	47	40.87	42	59.15	98	46.67	6.91 P<.05
			6.25	68	59.13	29	40.84	112	53.33	
2.Bireysel ve Grup Arkadaşlığı Kurmasında	1 6	2 18	25.00	30	26.09	32	45.07	68	32.38	7.90 P<.05
			75.00	85	73.91	39	54.93	142	67.62	
3.Okul, İş ve Ailevi Sorunlarında	1 5	2 19	20.83	35	30.43	25	35.21	65	30.95	1.77 P>.05
			79.17	80	69.56	46	64.79	145	69.05	
4.GM'nden En İyi Biçimde Yararlanmasında	1 18	2 16	33.33	31	26.96	18	25.35	57	27.14	.58 P>.05
			66.67	84	73.04	53	74.65	153	72.86	
5.İlgi ve Yeteneklerini Tanımasında, Uygun Etkinliği Seçmesinde	1 -	2 24	-	8	6.96	8	11.25	16	7.62	-
			100.00	107	93.04	63	88.73	194	92.38	
1-Katılan	Sd:2									
2-Katılmayan										

TABLO 62

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE "KİŞİSEL DANIŞMANLIK BİRİMİ"NDEN BEKLENİLENLER

BEKLENTİLER	Ü y e l i k S ü r e s i							χ^2	P
	0-2 yıl		2 yıl		Toplam				
	f	%	f	%	f	%			
1. Kişiliğini ve Sorunlarını Tanımasında	1	80	71.43	64	65.31	144	68.57	2.65	P>.05
	2	32	28.57	34	34.69	66	31.43		
2. Bireysel ve Grup Arkadaşlıkları Kurmasında	1	94	66.20	50	75.53	144	68.57	.83	P>.05
	2	48	33.80	18	26.47	66	31.43		
3. Okul, İş ve Ailevi Sorunlarında	1	105	72.41	39	60.00	144	68.57	2.66	P>.05
	2	40	27.58	26	40.00	66	31.43		
4. GM'nden En İyi Biçimde Yararlanma	1	111	72.55	33	57.89	144	68.57	3.49	P>.05
	2	42	27.45	24	42.10	66	31.43		
5. İlgili ve Yeteneklerini Tanımasında Uygun Etkinliği Seçmesinde	1	134	69.07	10	62.50	144	68.57	.07	P>.05
	2	60	30.93	5	37.50	66	31.43		

1-Katılan

2-Katılmayan

Sd:1

8.GENÇLİK LİDERİ TUTUM ve YAKLAŞIMLARI

Gençlerin, GM'nde etkinliklere katılmaları esnasında karşılaştıkları lider tutum ve yaklaşımlarını belirlemek üzere bilgi toplama aracındaki 18. ve 19. sorulara verilen cevaplar bu altbölümde sunulmaktadır.

A.Lider Tutumları

Tablo 63'de görüldüğü gibi gençlik lideri tutumları içerisinde en yoğun karşılaşılanı "yakın ve ilgili" tutumu % 58.57'le ve "ölçülü ve dengeli" tutumu % 22.86'la yer almaktadır. Bu nedenle gençlerin lider tutumlarına genellikle olumlu baktıkları söylenebilir.

TABLO 63

GENÇLİK LİDERİ TUTUMLARI

Lider Tutumları	F	%
1.Sert ve Otoriter	13	6.19
2.Soğuk ve İlgisiz	11	5.24
3.Ölçülü ve Dengeli	48	22.86
4.Yakın ve İlgili	123	58.57
5.Laubali-Dengesiz	9	4.28
Cevapsızlar	6	2.86
Toplam	210	100.00

GENÇLİK LİDERİ TUTUMLARI ile CİNSİYET, YAŞ ve GENCİN ÖĞRENİM DURUMU ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Tablo 64'de görüldüğü gibi cinsiyet ile gençlerin,

TABLO 64

CİNSİYETE GÖRE LİDER TUTUMLARI

Lider Tutumları	C İ N S İ Y E T					
	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Sert ve Otoriter	4	5.48	9	6.60	13	6.19
2.Soğuk ve İlgisiz	5	6.85	6	4.38	11	5.24
3.Ölçülü ve Dengeli	19	26.03	29	21.17	48	22.86
4.Yakın ve İlgili	38	52.05	86	62.74	123	59.04
5.Laubali ve Dengesiz	6	8.22	3	2.19	9	4.29
Cevapsızlar	1	1.37	4	2.19	5	2.38
Toplam	73	100.00	137	100.00	210	100.00

 $\chi^2:6.45$

Sd:5

P>.05

TABLO 65

YAŞA GÖRE LİDER TUTUMLARI

Lider Tutumları	Y A Ş					
	12-17		18-24		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Sert ve Otoriter	8	4.97	5	10.42	13	6.22
2.Soğuk ve İlgisiz	7	4.35	4	8.33	11	5.26
3.Ölçülü ve Dengeli	33	20.50	15	31.25	48	22.97
4.Yakın ve İlgili	102	63.35	21	43.75	123	58.85
5.Laubali ve Dengesiz	7	4.35	2	4.17	9	4.31
Cevapsızlar	4	2.48	1	2.08	5	2.39
Toplam	161	100.00	48	100.00	209	100.00

 $\chi^2:7.18$

Sd:5

P>.05

lider tutumlarına ilişkin kanıları arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır (Tablo 64).

Yaş

Yaş ile gençlerin, lider tutumlarına ilişkin kanıları arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır (Tablo 65).

Gençin Öğrenim Durumu

Gençin öğrenim düzeyi ile lider tutumlarına ilişkin seçenekler arasında, "yakın ve ilgili" seçeneğini işaretleyenlerin oranları, ilkokul öğrenim düzeyinde en yüksek olarak % 71.43, ortaokul öğrenim düzeyinde olanlarda % 63.79, lise öğrenim düzeyinde olanlarda % 61.62 ve yükseköğrenim düzeyinde olanlarda % 39.47'dir. Ancak ilkokul öğreniminden yüksekokula doğru, öğrenimin artmasına koşut olarak, bu kanıda bir azalmanın olduğu ve diğer tutum seçeneklerine de yayılan bir kanının geliştiği izlenmektedir (Tablo 66).

TABLO 66
GENÇİN ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE LİDER TUTUMLARI

Lider Tutumları	Ö Ğ R E N İ M D Ü Z E Y İ									
	ilkok.		ortaok.		lise		yüksekok.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Sert-Otoriter	-	-	3	5.17	7	7.07	3	7.89	13	6.22
2.Soğuk-İlgisiz	-	-	3	5.17	5	5.05	3	7.89	11	5.26
3.Ölçülü-Dengeli	4	28.57	9	15.52	21	21.21	14	36.84	48	22.97
4.Yakın-İlgili	10	71.43	37	63.79	61	61.62	15	39.47	123	58.85
5.Laubali-Dengesiz-	-	-	4	6.90	3	3.03	2	5.26	9	4.31
Cevaplar	-	-	2	3.45	2	2.02	1	2.63	5	2.39
Toplam	14	100.00	58	100.00	38	100.00	38	100.00	210	100.00

B.Lider Yaklaşımları

Tablo 67 'de görüldüğü gibi gençlerin, gençlik lideri yaklaşımları içerisinde en çok karşılaştıkları "Kendisi Geri Planda Olmamakla Birlikte Genci Destekleyen"(% 68.57) ve ikinci olarak "Kendisi Geri Planda Kalıp Genci Ön Plana Geçiren"(% 22.86) yer almaktadır. Bu da gençlik lideri yaklaşımlarının çağdaş liderlik davranışlarına ya da demokratik liderlik davranışlarına uygun geliştiği görüşünü desteklemektedir.

TABLO 67

GENÇLİK LİDERİ YAKLAŞIMLARI

Lider Yaklaşımları	f	%
1.Kendisi Geri Planda Kalıp Genci Ön Plana Geçiren	48	22.86
2.Kendisi Geri Planda Olmamakla Birlikte Genci Destekleyen	144	68.57
3.Kendisi Ön Plana Geçip Genci Geri Plana İten	12	5.71
Cevapsızlar	6	2.86
Toplam	210	100.00

GENÇLİK LİDERİ YAKLAŞIMLARI ile CİNSİYET, YAŞ ve ÖĞRENİM DURUMU ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ile "lider yaklaşımları" arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 68).

TABLO 68

CİNSİYETE GÖRE LİDER YAKLAŞIMLARI

Lider Tutumları	C İ N S İ Y E T				Toplam	
	f	Kız %	f	Erkek %	f	%
1.Kendisi Geri Planda Kalıp						
Genci Ön Plana Geçiren	16	21.92	32	23.36	48	22.86
2.Kendisi Geri Planda Olma-						
makla Birlikte Genci Dest.	51	69.86	93	67.88	144	68.57
3.Kendisi Ön Plana Geçip						
Genci Geri Plana İten	5	6.85	7	5.11	12	5.71
Cevapsızlar	1	1.37	5	3.65	6	2.86
Toplam	73	100.00	137	100.00	210	100.00

$$\chi^2 : 1.18 \quad sd:1 \quad P>.05$$

TABLO 69

YAŞA GÖRE LİDER YAKLAŞIMLARI

Lider Tutumları	Y A Ş				Toplam	
	f	12-17 %	f	18-24 %	f	%
1.Kendisi Geri Planda Kalıp						
Genci Ön Plana Geçiren	34	21.12	14	28.57	48	22.86
2.Kendisi Geri Planda Olma-						
makla Birlikte Genci						
Destekleyen	113	70.18	31	63.27	114	68.57
3.Kendisi Ön Plana Geçip						
Genci Geri Plana İten	9	5.59	3	6.12	12	5.71
Cevaplar	5	3.11	1	2.04	6	2.86
Toplam	161	100.00	49	100.00	210	100.00

$$\chi^2 : 1.34 \quad sd:1 \quad P>.05$$

Yaş ile "lider yaklaşımları arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 69).

TABLO 70

GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİ İLE LİDER YAKLAŞIMLARI

Lider Yaklaşımları	Ö Ğ R E T İ M D Ü Z E Y İ				İ l i s e				Y ü k s e k o k u l				T o p l a m			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Kendisi Geri Planda Kalıp																
Genci Ön Plana Geçiren	6	42.85	13	22.41	23	23.23	8	20.51	50	23.81						
2.Kendisi Geri Planda Olma- makla Birlikte Genci																
Destekleyen	8	57.14	40	68.97	69	69.70	28	71.79	145	69.04						
3.Kendisi Ön Plana Geçip																
Genci Geri Plana İten	-	-	5	8.62	7	7.07	3	7.69	15	7.14						

Gencin Öğrenim Düzeyi

Tablo 70 'de görüldüğü gibi, gencin öğrenim durumuna göre lider yaklaşımları karşılaştıırıldığında, en yoğun olarak "Kendisi Geri Planda Olmamakla Birlikte Genci Destekleyen" kanısı, öğrenim düzeyinin yükselmesine koşt bir gelişim göstermektedir. İlkokul düzeyinde % 57.14 olan oran, yüksekokul düzeyinde % 71.79'a kadar yükselmektedir.

9.PERSONEL ile İLİŞKİLERDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Gençlerin, GM'nde görevli personel ile ilişkilerinde karşılaştıkları sorunlar ve bunlara ilişkin nedenleri belirlemek üzere bilgi toplama aracındaki 20. ve 21. sorulara verilen cevaplar bu altbölümde sunulmaktadır.

Tablo 71 'da görüldüğü gibi, personel ile ilişkilerinde sorunlarla karşılaştığını belirten gençler, tüm grubun % 21.90'ını oluşturmaktadır.

TABLO 71

PERSONEL ile İLİŞKİLERDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Cevaplar	f	%
Evet	46	21.90
Hayır	164	78.10
Toplam	210	100.00

PERSONEL ile İLİŞKİLERDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR ve
CİNSİYET, YAŞ, GENÇİN ÖĞRENİM DÜZEYİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ile personel ile karşılaşılan sorunlar arasında anlamlı bağımlılık olup, genellikle sorunlardan söz edenlerin erkekler olduğu gözlenmektedir. Kızlarda % 13.70

olan sorun belirtme oranı, erkeklerde % 26.27'le kızlardakinin yaklaşık iki katına yükselmektedir(Tablo 72).

TABLO 72

CİNSİYETE GÖRE PERSONEL ile KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Cevaplar	C İ N S İ Y E T					
	f	Kız %	f	Erkek %	f	Toplam %
Evet	10	13.70	36	26.27	46	21.90
Hayır	63	86.30	101	73.72	164	78.10
Toplam	73	100.00	137	100.00	210	100.00

$$\chi^2 : 4.40 \quad sd:1 \quad P < .05$$

Yaş

Tablo 73 'de yaş ile "Personel ile Karşılaşılan Sorunlar arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

TABLO 73

YAŞA GÖRE PERSONEL ile KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Cevaplar	Y A Ş					
	f	12-17 %	f	18-24 %	f	Toplam %
Evet	33	20.62	13	26.00	46	21.90
Hayır	127	79.38	37	74.00	164	78.10
Toplam	160	100.00	50	100.00	210	100.00

$$\chi^2 : 0.64 \quad sd:1 \quad P > .05$$

Gencin Öğrenim Düzeyi

Tablo 74 'de, gencin öğrenim düzeyi ve "Personel ile Karşılaşılan Sorunlar" arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır.

TABLO 74

GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE PERSONEL ile
KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Ö Ğ R E N İ M D Ü Z E Y İ										
Cevaplar	İlkokul		Ortaokul		Lise		Yüksekok.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	4	28.58	10	17.24	25	25.51	7	17.5	46	21.90
Hayır	10	71.42	48	82.76	73	74.49	33	82.5	164	78.10
Toplam	14	100.00	58	100.00	98	100.00	40	100.00	210	100.00

$\chi^2:2.29$

sd:1

$P > .05$

B. Personel ile Sorunların Nedenleri

Gençlerin, GM'ndeki personel ile ilişkilerinde karşılaştıkları sorunların en önemli nedeni "Personelin Gençlik Psikolojisi Konusundaki Bilgisizliği" % 33.34'le belirginleşmektedir. Diğer üç neden ise yaklaşık aynı oranda önemli görülmektedir(Tablo 75).

Bu sonuç bize, GM'ne gerek personel seçiminde gerekse istihdam edilmiş personelin yetiştirilmesinde "Gençlik Psikolojisi" konusunda bilgili ve yetişmiş olmasına dikkat edilmesinin önemini göstermektedir.

TABLO 75

PERSONEL ile SORUNLARIN NEDENLERİ

Nedenler	f	%
1.Personelin Gençlik Psikolojisi Konusundaki Bilgisizliği	27	33.34
2.Personelin "BZD" Konusundaki Bilgisizliği	14	17.28
3.Personelin Çalışma Koşullarının Olumsuzluğu	14	17.28
4.Gençlerin İnsan İlişkilerindeki Deneyimsizliği	13	16.05
5.Gençlerin GM'nin Bürokratik İşleyişi Konusundaki Bilgisizliği	13	16.05
Toplam	81	100.00

PERSONEL ile SORUNLARIN NEDENLERİ ve CİNSİYET, YAŞ ve ÜYELİK SÜRESİ ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ve "Personelin Gençlik Psikolojisi Konusundaki Bilgisizliği" kanısı arasında görülen anlamlı bağımlılık, erkeklerin(% 17.52) kızlarda(% 4.11) çok kanıya sahip olmaları biçiminde görülmektedir. Cinsiyet ile diğer nedenler arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 76).

Yaş

Yaş ve "Personel ile Sorunların Nedenleri"nden hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 77).

TABLO 76

CİNSİYETE GÖRE PERSONEL ile SORUNLARIN NEDENLERİ

Sorunların Nedenleri	C İ N S İ Y E T							
	f	Kız	%	f	Erkek	%	f Toplam	X ² /P
1. Personelin Gençlik Psikolojisi Konusundaki Bilgisizliği	1	3	4.11	24	17.52	27	12.86	6.49
	2	70	95.89	113	82.48	183	87.14	P<.05
2. Personelin BZD Konusundaki Bilgisizliği	1	5	6.85	9	6.57	14	6.67	.04
	2	68	93.15	128	93.43	196	93.33	P>.05
3. Personelin Çalışma Koşullarının Olumsuzluğu	1	3	4.11	11	8.03	14	6.67	.63
	2	70	95.89	125	91.97	196	93.33	P>.05
4. Gençlerin İnsan İlişkilerindeki Deneyimsizliği	1	5	6.85	8	5.84	13	6.19	.00
	2	68	93.15	129	94.16	197	93.81	P>.05
5. Gençlerin GM'nin Bürokratik İşleyiş Konusundaki Bilgisizliği	1	2	2.74	11	8.03	13	6.19	1.47
	2	71	97.26	126	91.97	197	93.81	P>.05
1: Katılanlar	sd:1							
2: Katılmayanlar								

Üyelik Süresi

Üyelik süresi ile "Personelin Gençlik Psikolojisi Konusundaki Bilgisizliği" arasında .05 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık bulunmuştur. Üyelik süresi 2 yıldan çok olān gençlerin % 21.21'le, üyelik süresi 2 yıldan az olan gençlerden daha yoğun olarak bu kanıyı taşımaktadırlar. Eski üyelerin bu kanısı beklentiye uygundur. Üyelik süresi ile diğer seçenekler arasında anlamlı bağımlılıklar görülmemiştir (Tablo 78).

TABLO 77

YAŞA GÖRE PERSONEL İLE SORUNLARIN NEDENLERİ

Sorunların Nedenleri	Y A Ş						Toplam	x ²	P
	12-17		18-24		f				
	f	%	f	%	f	%			
1. Personelin Gençlik Psikolojisi	1 117	10.56	10	20.41	27	12.86	2.43	P>.05	
Konusundaki Bilgisizliği	2 144	89.44	39	79.59	183	87.14			
2. Personelin BZD Konusundaki	1 8	4.97	6	12.24	14	6.67	2.13	P>.05	
Bilgisizliği	2 153	95.03	43	87.76	196	93.33			
3. Personelin Çalışma Koşullarının	1 9	5.59	5	10.20	14	6.67	.65	P>.05	
Olumsuzluğu	2 152	94.41	44	89.80	196	93.33			
4. Gençlerin İnsan İlişkilerindeki	1 11	6.83	2	4.08	13	6.19	.13	P>.05	
Deneyimsizliği	2 150	93.17	47	95.92	197	93.81			
5. Gençlerin GM'nin Bürokratik	1 9	5.59	4	8.16	13	6.19	.09	P>.05	
İşleyişi Konusundaki	2 152	94.41	45	91.84	197	93.81			
Bilgisizliği									

TABLO 78

ÜYELİK SÜRESİNE GÖRE PERSONEL İLE SORUNLARIN NEDENLERİ

Sorunların Nedenleri	Ü y e l i k s ü r e s i						Toplam		χ^2	P
	0-2 yıl		2 yıl				f	%		
	f	%	f	%	f	%				
1. Personelin Gençlik Psikolojisi	1	13	9.03	14	21.21	27	12.86	4.96	P<.05	
Konusundaki Bilgisizliği	2	131	90.97	52	78.79	183	87.14			
2. Personelin BZD Konusundaki Bilgisizliği	1	9	6.25	5	7.57	14	6.67	.00	P>.05	
	2	135	93.75	61	92.42	196	93.33			
3. Personelin Çalışma Koşullarının Olumsuzluğu	1	10	6.94	4	6.06	14	6.67	.00	P>.05	
	2	134	93.06	62	93.94	196	93.33			
4. Gençlerin İnsan İlişkilerindeki Deneyimsizliği	1	7	4.86	6	9.09	13	6.19	.76	P>.05	
	2	137	95.14	60	90.91	197	93.81			
5. Gençlerin GM'nin Bürokratik İşleyişi Konusundaki Bilgisizliği	1	8	5.56	5	7.58	13	6.19	.07	P>.07	
	2	136	94.44	61	92.42	197	93.81			
1. Katılanlar										
2. Katılmayanlar										

Sd:1

10.GENÇLERİN YETKİLİLERLE GÖRÜŞMEK İSTEYECEKLERİ KONULAR ve BEKLEDİKLERİ İYİLEŞTİRMELER

Bu altbölümde, gençlerin yetkililerle görüşmek isteyecekleri,"Gençlik Merkezi'ne ve Boş Zamanı Değerlendirme"ye ilişkin başlıca konuları ve gerçekleştirilmesini bekledikleri iyileştirmeleri belirlemek üzere bilgi toplama aracında yerverilen 27., 22. ve 29. sorulara verilen cevaplar sunulmaktadır.

A.Gençlerin Yetkililerle Görüşmek İsteyecekleri Konular

"Gençlik Merkezleri'ne Daha Fazla Genci Çekecek Projeler Geliştirilmesi" % 53.34'le, gençlerin, yetkililerle görüşmek isteyecekleri, sorun ya da gereklilik olarak gördükleri en önemli konuyu oluşturmaktadır. Bunu "Sportif Etkinliklere Ağırlık Verilmesi"(% 42.86) ve "Gençlerde Olumlu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Verilmesi" (% 33.33) izlemektedir. Diğer üç konu, % 17.14 ile % 14.29 arasındaki oranlarda değişmektedir(Tablo 79).

Gençler, Gençlik Merkezleri'nin kendilerine sağladıkları yararı onayladıklarını ve bu hizmetin, tüm gençlik kesimleri için yaygınlaştırılması gerekli buldukları görülmektedir. Bu görüş, gençlerin yarıdan fazlası tarafından ileri sürülmektedir. Gençlerin yarıya yakını, sportif etkinliklere daha çok ağırlık verilmesini beklemektedirler. Gençlik Merkezleri'nin kendi bünyesi içinde spor yaptırma olanaklarının çok yetersiz olduğu gözönüne alınırsa, gençlerin bu konudaki sorun ve gereksinimleri daha iyi anlaşılabilir.

bilir. Gençler, ayrıca boş zamanı değerlendirmenin eğitici-
cilik yönüne ağırlık verilmesini önermekle çok önemli bir
konuya dikkat çekmişlerdir.

TABLO 79

GENÇLERİN YETKİLİLERLE GÖRÜŞMEK İSTEYECEKLERİ
KONULAR

Konular	f	%
1.GM'ne Daha Fazla Genci Çekecek Projeler Geliştirilmesi	112	53.34
2.Sportif Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	90	42.86
3.Gençlerde Olumlu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	70	33.33
4.Gençlik Liderlerinin Özel Sorunlarını ve Ruhsal Durumlarının Gençlere Yansıtılmaması	36	17.14
5.Personelin Sayıca ve Nitelikçe İyileştiril- mesi	36	17.14
6.Personelin Çalışma Koşullarının İyileşti- rilmesi	30	14.29
Toplam	210	100.00

GENÇLERİN YETKİLİLERLE GÖRÜŞMEK İSTEYECEĞİ KONULAR
ile CİNSİYET, YAŞ ve GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİ ARASINDAKİ BA-
ĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ile görüşülebilecek konulardan hiçbirisi
arasında anlamlı bağımlılıklar olmamakla birlikte, "Gençler-
de Olumlu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Veril-

mesi" ve "Personelin Sayı ve Nitelikçe İyileştirilmesi" arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bağımlılıklar geliştiği görülmektedir. "Gençlerde Olumlu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Verilmesi" önerisi kızlarda; "Personelin Sayı ve Nitelikçe İyileştirilmesi" önerisi de erkeklerde yoğunlaşmaktadır(Tablo 80).

TABLO 80

CİNSİYETE GÖRE GÖRÜŞÜLMEK İSTENİLECEK KONULAR

Konular		C İ N S İ Y E T				Toplam		χ^2 / P
		Kız		Erkek		f	%	
		f	%	f	%	f	%	
1.GM'ne Daha Fazla Genci Çekecek Projeler Geliştirilmesi	1	41	56.16	71	51.82	112	53.33	.20
	2	32	43.84	66	48.18	98	46.67	P>.05
2.Sportif Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	1	29	39.73	61	44.53	90	42.86	.27
	2	44	60.27	76	55.47	120	57.14	P>.05
3.Gençlerde Olumlu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	1	31	42.47	39	28.47	70	33.33	3.59
	2	42	57.53	98	71.53	140	66.67	P>.05
4.Gençlik Liderlerinin Ruhsal Durumlarının Yansıtması	1	15	20.55	21	15.33	36	17.14	.58
	2	58	79.45	116	84.67	174	82.86	P>.05
5.Personelin Sayı ve Nitelikçe İyileştirilmesi	1	7	9.59	29	21.17	36	17.14	3.71
	2	66	90.41	108	78.83	174	82.86	P>.05
6.Personelin Çalışma Konularının İyileştirilmesi	1	8	10.96	22	16.06	30	14.29	.63
	2	65	89.04	115	83.94	180	85.71	P>.05

1:Katılanlar

sd:1

2:Katılmayanlar

Yaş

Yaş ile görüşülebilecek konulardan hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır. Bununla birlikte yaş ile "Personelin Sayı ve Nitelikçe İyileştirilmesi" arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık gelişmekte, bu konuda gelişen öneri özellikle 18-24 yaş grubunda yoğunlaşmaktadır(Tablo 81).

TABLO 81
YAŞA GÖRE GÖRÜŞÜLMEK İSTENİLECEK KONULAR

Konular		Y A Ş				Toplam		x ² /P
		f	12-17 %	f	18-24 %	f	%	
1.GM'ne Daha Fazla Genci Çekecek Projeler Geliştirilmesi	1	81	50.31	31	63.27	112	53.33	2.03
	2	80	49.69	18	36.73	98	46.67	P>.05
2.Sportif Etkinlikliklere Ağırlık Verilmesi	1	73	45.34	17	34.69	90	42.86	1.33
	2	88	54.66	32	65.31	120	57.14	P>.05
3.Gençlerde Olumlu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	1	54	33.54	16	32.65	70	33.33	.00
	2	107	66.46	33	67.35	140	66.67	P>.05
4.Gençlik Liderlerinin Ruhsal Durumlarının Yansıtması	1	26	16.15	10	20.41	36	17.14	.22
	2	135	83.85	39	79.59	174	82.86	P>.05
5.Personelin Sayı ve Nitelikçe İyileştirilmesi	1	23	14.29	13	26.53	36	17.14	3.15
	2	138	85.71	36	73.47	174	82.86	P>.05
6.Personelin Çalışma Konularının İyileştirilmesi	1	21	13.04	9	18.37	30	14.29	.48
	2	149	86.96	40	81.63	180	85.71	P>.05

1:Katılanlar

sd:1

2:Katılmayanlar

Gencin Öğrenim Düzeyi

Öğrenim düzeyi ile "Gençlik Merkezi'ne Daha Fazla Genci Çekecek Projeler Geliştirilmesi" arasında anlamlı bağımlılık bulunmakta olup, bu görüşte olanların oranları ilkokul düzeyinde % 35.71, ortaokul düzeyinde % 41.38, lise düzeyinde % 58.59 ve yüksekokul düzeyinde % 64.10 olarak, ilkokul düzeyinden yüksekokul düzeyine doğru düzenli bir artış gösterdiği izlenmektedir. Gençlerin öğrenim düzeyi ve dolayısıyla bilinç düzeyi arttıkça, Gençlik Merkezleri'nin ve hizmetlerinin yaygınlaştırılmasının gereğine olan inanç da artmaktadır(Tablo 82).

B.Gençlerin, Gerçekleştirilmesini Bekledikleri İyileştirmeler

Tablo 83'de görüldüğü gibi "Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi ve Kız-Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması" % 50.95'le, gençlerin yarıdan fazlasının desteklediği en yoğun görüşü oluşturmaktadır. Bu sonuç, boş zamanı değerlendirmenin önemli bir unsuru olan "toplumsal etki" olgusunun önemini bir kez daha vurgulamaktadır.

TABLO 82
GENCİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE YETKİLİLERLE GÖRÜŞÜLMEK İSTENEBİLECEK KONULAR

Görüşülmek İstenilebilecek Konular	Öğrenim Düzeyi												P
	İlk Okul %	f	Ort. Okul %	f	Lise %	f	Okul %	f	Toplam %	x2			
1. GM'ne Daha Fazla Genci Çekek Projeler Geliştirilmesi	15	35.71	24	41.38	58	58.59	25	64.10	112	53.33	7.99	P<.05	
	29	62.29	34	58.62	41	41.41	14	35.90	98	46.67			
2. Sportif Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	16	42.86	31	53.45	39	39.39	14	35.90	90	42.86	3.91	P>.05	
	28	57.14	27	46.55	60	60.61	25	64.10	120	57.14			
3. Gençlerde Oluklu Davranış Geliştirici Etkinliklere Ağırlık Verilmesi	14	28.57	20	34.48	33	33.33	13	33.33	70	33.33	.17	P>.05	
	210	71.43	38	65.52	66	66.67	26	66.67	140	66.67			
4. Liderlerin Özel Sorunlarını-Ruhsal Durumlarını Gençlere Yansıtmaması	13	21.43	11	18.97	14	14.14	8	20.51	36	17.14	1.25	P>.05	
	211	78.57	47	81.03	85	85.86	31	79.49	174	82.86			
5. Personelin Sayı ve Nitelikçe İyileştirilmesi	14	28.57	8	13.79	13	13.13	11	28.21	36	17.14	6.22	P>.05	
	216	71.43	50	86.21	86	86.87	28	71.79	174	85.86			
6. Personelin Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi	14	28.57	7	12.07	13	13.13	6	15.38	30	14.29	2.71	P>.05	
	210	71.43	51	87.93	86	86.87	33	84.62	180	85.71			

1. Katılanlar

2. Katılmıyanlar

Sd:3

TABLO 83

GENÇLERİN BEKLEDİKLERİ İYİLEŞTİRMELER

Beklenen İyileştirmeler	f	%
1.Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi		
Kız-Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması	107	50.95
2.Gençlerin Sorunlarına Karşı Daha İlgili Olunması	77	36.67
3.Etkinliklerin Türü, Niteliği gibi Konular- da Gençlerin Görüşlerine de Yerverilmesi	61	29.05
4.Özellikle Haftasonlarındaki Çalışma Sürelerinin Uzatılması	50	23.80
5.Çalışmaların Okul Havasından Çıkarılarak BZD'nin Ruhuna Uygun Hale Getirilmesi	48	23.33
6.Bina ve Çalışma Yerlerinin İyileştirilmesi	47	22.38
7.Etkinliklerarası İşbirliği ve Dayanışmaya Ağırlık Verilmesi	37	17.62
8.Gençlik Lideri Tutumlarının Daha Demokra- tik Hale Getirilmesi	19	9.05

GENÇLERİN BEKLEDİKLERİ İYİLEŞTİRMELER ile CİNSİYET
YAŞ ve ÖĞRENİM DÜZEYİ'ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Gençlerin Sorunlarına Karşı Daha İlgili Olunması" arasında görülen anlamlı bağımlılık, kızların (% 46.58) erkeklerden(% 31.39) daha fazla bir oranda bu iyileştirmeyi beklediği biçiminde ortaya çıkmıştır(84).

TABLO 84

CİNSİYETE GÖRE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ BEKLENİLEN İYİLEŞTİRMELER

Beklenen iyileştirmeler	C i n s i y e t						Toplam		χ^2	P
	Kız			Erkek			f	%		
	f	%	f	%	f	%				
1. Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi	1	40	54.79	67	48.91	107	50.97	.44	P>.05	
Kız-Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması	2	33	45.21	70	51.09	103	49.05			
2. Gençlerin Sorunlarına Karşı Daha İlgili Olunması	1	34	46.58	43	31.39	77	36.67	4.09	P<.05	
	2	39	53.42	94	68.61	133	63.33			
3. Etkinliklerin Türü Niteliği Konusunda Gençlerin Görüşlerine'de Yerverilmesi	1	25	34.25	36	26.28	61	29.05	1.10	P>.05	
	2	48	65.75	101	73.72	149	70.95			
4. Özellikle Haftasonlarındaki Çalışma Sürelerinin Uzatılması	1	17	23.29	33	24.09	50	23.81	.00	P>.05	
	2	56	76.71	104	75.91	160	76.19			
5. Çalışmaların Okul Havaşından Çıkartılarak BZD'nin Ruhuna Uygun Hale Getirilmesi	1	27	36.99	22	16.06	49	23.33	10.51	P<.01	
	2	46	63.01	115	83.94	161	76.67			
6. Bina ve Çalışma Yerlerinin İyileştirilmesi	1	15	20.55	32	23.36	47	22.38	.08	P>.05	
	2	58	79.45	105	76.64	163	77.62			
7. Etkinliklerarası İşbirliği ve Dayanışmaya Ağırlık Verilmesi	1	12	16.44	25	18.25	37	17.62	.01	P>.05	
	2	61	83.56	112	81.75	178	82.32			
8. Lider Tutumlarının Daha Demokratik Hale Getirilmesi	1	6	8.22	12	8.82	18	8.61	.01	P>.05	
	2	67	58.78	124	91.18	191	91.39			

1:Katılanlar

2:Katılmayanlar

sd:1

Cinsiyet ile "Çalışmaların Okul Havasından Çıkartılarak BZD'nin Ruhuna Uygun Hale Getirilmesi" arasında .01 düzeyindeki anlamlı bağımlılık ise, kızların(% 36.99) erkeklerden(% 16.06) daha fazla bir oranda bu konunun iyileştirilmesini beklediklerini göstermektedir

Her iki bulgu da kızların, GM'nde, cinsiyetlerinden dolayı bir rahatsızlıkları olduğunu düşündürmektedir. İkinci sonuç ayrıca, boş zamanı değerlendirmenin niteliği konusunda erkeklerden daha özgür ve bilinçli olduklarını ya da beklenti düzeylerinin yüksek olduğunu düşündürmektedir.

Yaş

Yaş ile "Etkinliklerin Türü ve Niteliği gibi Konularda Gençlerin Görüşlerine de Yervermesi" beklentisi arasında .001 düzeyinde anlamlı bağımlılık, bu beklentinin ileri yaş grubundaki gençlerde artması biçiminde gelişmiştir. 18-24 yaş grubundaki gençlerde % 48.98 olan beklenti oranı 12-17 yaş grubundaki gençlerde % 22.98'dir. Bu bulgu, gençlerin, kendilerini doğrudan ilgilendiren kararlara katılma isteğinin artan yaşa koşut bir gelişme gösterdiğini ortaya koymuştur(Tablo 85).

Yaş ile "Etkinliklerarası İşbirliği ve Dayanışmaya Ağırlık Verilmesi" beklentisi arasında .001 düzeyinde görülen bağımlılık gene ileri yaş grubundaki gençlerde artmaktadır. 18-24 yaş grubunda % 40.82'le bu beklenti 12-17 yaş grubundaki(% 10.56) gençlerinkinden oldukça fazladır.

TABLO 85

YAŞA GÖRE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ BEKLENİLEN İYİLEŞTİRMELER

Beklenen İyileştirmeler	Y A \$				Toplam			
	12-17		18-24		%		x ²	
	f	%	f	%	f	%		P
1. Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi	1	83	51.55	24	48.98	167	50.95	.02 P>.05
Kız Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması	2	78	48.45	25	51.02	103	49.05	
2. Gençlerin Sorunlarına Karşı Daha İlgili Olunması	1	63	39.13	14	28.57	77	36.67	1.37 P>.05
	2	98	60.87	35	71.43	133	63.33	
3. Etkinliklerin Türü, Niteliği Gibi Konuların da Gençlerin Görüşlerinede Yerverilmesi	1	37	22.98	24	48.98	61	29.05	11.09 P<.001
	2	124	77.02	25	51.02	149	70.95	
4. Özellikle Haftasonlarındaki Çalışma Sürelerinin Uzatılması	1	41	25.47	9	18.37	50	23.81	.68 P>.05
	2	120	74.53	40	81.63	160	76.19	
5. Çalışmaların Okul Havaşından Çıkartılarak BZD'nin Ruhuna Uygun Hale Getirilmesi	1	38	23.60	11	22.45	49	23.33	.00 P>.05
	2	123	76.40	38	77.55	161	76.67	
6. Bina ve Çalışma Yerlerinin İyileştirilmesi	1	31	19.25	16	32.65	47	22.38	33.14 P>.05
	2	130	80.75	33	67.35	163	77.62	
7. Etkinliklerarası İşbirliği ve Dayanışma ya Ağırlıkverilmesi	1	17	10.50	20	40.82	37	17.62	21.65 P<.001
	2	144	89.44	29	59.18	173	82.38	
8. Lider Tutumlarının Daha Demokratik Hale Getirilmesi	1	11	6.83	7	14.58	18	8.61	1.92 P>.05
	2	150	93.17	41	85.42	191	91.39	

1:Katılanlar

2:Katılmayanlar

sd:1

Ayrıca, yaş ile "Bina ve Çalışma Yerlerinin İyileştirilmesi" arasında anlamlılık düzeyine yaklaşan bağımlılık, ileri yaş grubundaki gençlerin beklentilerinin daha yüksek olduğu yönündedir

Gencin Öğrenim Düzeyi

Gencin Öğrenim düzeyi ile "Etkinliklerin Türü, Niliği gibi Konularda Gençlerin Görüşlerine de Yerverilmesi" beklentisi arasında görülen anlamlı bağımlılık, bu beklentinin gençlerin öğrenim düzeyinin yükselişine koşut olarak artması biçiminde gelişmektedir(Tablo 86).

Öğrenim düzeyi ile "Etkinliklerarası İşbirliği ve Dayanışmaya Ağırlık Verilmesi" beklentisi arasında da .001 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık bulunmaktadır.

Gençler, artan öğrenim düzeyine koşut olarak, kendilerini ilgilendiren konulardaki kararlara katılma isteği göstermektedirler. Gençler ayrıca, "etkinliklerarası eşgüdüme önem verilmesi" ve "gençlerin etkileşime sokulması" gerektiği görüşündedirler. "Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi, Kız-Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması" konusunda özellikle ortaöğretim gençliğinin(lise % 51.51 ve ortaokul % 56.90) beklentisi yeterince önemli görülmektedir.

Öğrenim düzeyi ile "Bina ve Çalışma Yerlerinin İyileştirilmesi" arasında da anlamlı bağımlılık görülmekte olup özellikle yükseköğrenim gençliğinde bu oran(% 38.46)

TABLO 86:
ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ BEKLENİLEN İYİLEŞTİRMELER

Beklenilen iyileştirmeler	Öğrenim düzeyi									
	f	İlkokul	f	Ortaokul	f	Lise	f	Yüksekokul	f	Toplam
		%		%		%		%		x ²
1. Arkadaşlık Ortamlarının İyileştirilmesi Kız-Erkek Arkadaşlığına Olumlu Bakılması	1 6	42.86	33	56.90	51	51.51	17	43.59	107	50.95
	2 8	57.14	25	43.10	48	48.49	22	56.41	103	49.05
2. Gençlerin Sorunlarına Karşı daha ilgilili Olunması	1 4	28.57	23	39.66	38	38.38	12	30.77	77	36.33
	2 10	71.43	35	60.34	61	61.62	27	69.23	133	63.33
3. Etkinliklerin Türü, Niteliği Gibi Konularda Gençlerin Görüşlerine de Yerverilmesi	1 2	14.29	12	20.69	29	29.29	18	46.15	61	29.05
	2 12	85.71	46	79.31	70	70.71	21	53.85	149	70.95
4. Özellikle Haftasonlarındaki Çalışma Sürelerinin Uzatılması	1 5	35.71	19	32.76	19	19.19	7	17.95	50	23.81
	2 9	64.29	39	67.24	80	80.81	32	82.05	160	76.19
5. Çalışmaların Okul Havasından Çıkarılarak BZD'nin Ruhuna Uygun Hale Getirilmesi	1 5	35.71	17	29.31	18	18.18	9	23.08	49	23.33
	2 9	64.29	41	70.69	81	81.82	30	76.92	161	76.67
6. Bina ve Çalışma Yerlerinin İyileştirilmesi	1 5	35.71	10	17.24	17	17.17	15	38.46	47	22.38
	2 9	64.29	48	82.76	82	82.83	24	61.54	163	77.62
7. Etkinliklerarası İşbirliği ve Dayanışmaya Ağırılık verilmesi	1 3	21.43	8	13.79	8	8.08	18	46.15	37	17.62
	2 11	78.57	50	86.21	91	91.92	21	53.85	173	82.38
8. Lider Tutumlarının Daha Demokratik Hale Getirilmesi	1 3	21.43	3	5.17	5	5.10	7	17.95	18	8.61
	2 11	78.57	55	94.83	93	94.90	32	82.05	191	91.39

Sd:3

1. Katılanlar
2. Katılmayanlar

en yüksek düzeyde oluşmaktadır. Merkezler'in içinde bulundukları bina, alan gibi olanaksızlıklar dikkate alındığında bu bulgunun beklentiye uygun olduğu söylenebilir.

C.Gençlerin, Etkinliklerin Yoğunlaştırılması İstedikleri Zamana İlişkin Beklentileri

Gençlerin, bireysel özellikleri nedeniyle etkinlikleri özellikle izleyebilecekleri zaman dilimlerine ilişkin tercihleri saptanmaya çalışılmıştır.

GENÇLERİN ETKİNLİKLERİN YOĞUNLAŞTIRILMASI İSTENİLEN ZAMANA İLİŞKİN BEKLENTİLERİ İLE CİNSİYET, YAŞ VE UĞRAŞISI ARASINDAKİ BAĞIMLILIKLAR

Cinsiyet

Cinsiyet ile "Kış Dönemi Haftaiçi Akşam Saatleri" seçeneği arasında anlamlı bir bağımlılık görülmüş olup, erkekler(% 32.85) bu zaman dilimini kızlardan(% 16.44) daha çok tercih etmektedirler. Ayrıca, cinsiyet ile "Kış Dönemi Haftaiçi Sabah" ve "Yaz Dönemi Haftasonu Öğleden S Sonra" seçeneği arasında da anlamlılık düzeyine yaklaşan bağımlılıklar geliştiği görülmektedir(Tablo 87).

Yaş

Yaş ile zaman dilimlerinin hiçbirisi arasında anlamlı bağımlılıklar bulunamamıştır(Tablo 88).

TABLO 87

CİNSİYETE GÖRE ETKİNLİKLERİN ZAMANLAMASI

		C İ N S İ Y E T									
		Kız		Erkek		Toplam		x ²	P		
		f	%	f	%	f	%				
KİŞİ AYLARI	HAFTASONU	SABAH	1	32	43.84	43	31.39	75	35.71	2.69	P>.05
			2	41	56.16	94	68.61	135	64.29		
		ÖĞLEDEN SONRA	1	22	30.14	51	37.23	73	34.76	.76	P>.05
		2	51	69.86	86	62.77	137	65.24			
	AKŞAM	1	34	46.58	72	52.55	106	50.48	.46	P>.05	
		2	39	53.42	65	47.45	104	49.52			
		SABAH	1	4	5.48	21	15.33	25	11.90	3.51	P>.05
		2	69	94.52	116	84.67	185	88.10			
	ÖĞLEDEN SONRA	1	6	8.22	12	8.76	18	8.57	.01	P>.05	
		2	67	91.78	125	91.24	192	91.43			
AKŞAM		1	12	16.44	45	32.85	57	27.14	5.68	P<.05	
	2	61	83.56	92	67.15	153	72.86				
HAFTASONU	SABAH	1	24	32.88	36	26.28	60	28.57	.71	P>.05	
		2	49	67.12	101	73.72	150	71.43			
	ÖĞLEDEN SONRA	1	28	38.36	73	53.28	101	48.10	3.67	P>.05	
		2	45	61.64	64	46.72	109	51.90			
	AKŞAM	1	31	42.47	51	37.23	82	39.05	.35	P>.05	
		2	42	57.53	86	62.77	128	60.95			
HAFTAİÇİ	SABAH	1	9	12.33	21	15.33	30	14.29	.14	P>.05	
		2	64	87.67	116	84.67	180	85.71			
	ÖĞLEDEN SONRA	1	15	20.55	37	27.00	52	24.76	.74	P>.05	
		2	58	79.45	100	73.00	158	75.24			
	AKŞAM	1	26	35.62	51	37.23	77	36.67	.00	P>.05	
		2	47	64.38	86	62.77	133	63.33			

1:Katılanlar

2:Katılmayanlar

sd:1

TABLO 88

YAŞA GÖRE ETKİNLİKLERİN ZAMANLAMASI

		Y A Ş									
Zaman		12- 17		18-24		Toplam		χ^2	P		
Dilimi		f	%	f	%	f	%				
KIS AYIARI	HAFTASONU	SABAH	1	55	34.16	20	40.82	75	35.71	.46	P>.05
			2	106	65.84	29	59.18	135	64.28		
		ÖĞLEDEN SONRA	1	58	36.02	15	30.61	73	34.76	.27	P>.05
		2	103	63.97	34	69.39	137	65.24			
	AKŞAM	1	81	50.31	25	51.02	106	50.48	.00	P>.05	
		2	80	49.69	24	48.99	104	49.52			
	HAFTAİÇİ	SABAH	1	16	9.94	9	18.37	25	11.90	1.80	P>.05
			2	145	90.06	40	81.63	185	88.09		
		ÖĞLEDEN SONRA	1	18	11.18	-	-	18	9.37	--	--
	2	143	88.81	49	100.00	192	91.43				
AKŞAM	1	46	28.57	11	22.45	57	27.14	.43	P>.05		
	2	115	71.43	38	77.55	153	72.86				
	HAFTASONU	SABAH	1	43	26.70	17	34.69	60	28.57	.81	P>.05
		2	118	73.29	32	65.31	150	71.43			
ÖĞLEDEN SONRA		1	83	51.55	18	36.73	101	48.09	2.73	P>.05	
	2	78	48.45	31	63.26	109	51.90				
AKŞAM	1	65	40.37	17	34.69	82	39.05	.29	P>.05		
	2	96	59.63	32	65.31	128	60.95				
	HAFTAİÇİ	SABAH	1	22	13.66	8	16.33	30	14.28	.05	P>.05
		2	139	86.33	41	83.67	180	85.71			
ÖĞLEDEN SONRA		1	43	26.71	9	18.37	52	24.76	.99	P>.05	
	2	118	73.29	40	81.63	158	75.24				
AKŞAM	1	63	39.13	14	28.57	77	36.67	1.37	P>.05		
	2	98	60.87	35	71.43	133	63.33				

1.Katılanlar

Sd:1

2.Katılmıyanlar

Uğraşı Durumu

Gencin uğraşısı ile "Kış Dönemi Haftasonu Sabah Saatleri" arasında .001 düzeyinde görülen anlamlı bağımlılık, "öğrenci-çalışan gençler"de % 77.28'le en fazla, "çalışan gençlerde" % 66.67 ve "öğrenci gençlerde" % 29.44 oranlarla en az düzeyde tercih edilmektedir. Uğraşı ile "Kış Dönemi Haftaiçi Akşam Saatleri" arasında da anlamlılık düzeyine yaklaşan bir bağımlılık görülmektedir(Tablo 89).

Gencin Uğraşısı ile etkinliklerin "Yaz Dönemi Haftasonu Sabah Saatleri"nde yoğunlaştırılması arasında .01 düzeyinde anlamlı bir bağımlılık görülmektedir. Bu zaman dilimine olan istem, "çalışan gençlerde" % 58.33'lük bir oranla en yüksek, "öğrenci-çalışan gençlerde" % 55.55 ve "öğrenci gençlerde" % 23.89'luk oranla en düşük düzeydedir. Uğraşı ile "Yaz Dönemi Haftaiçi Akşam Saatleri" arasında görülen anlamlı bağımlılık, "öğrenci gençlikte" % 40.55'lik oranla en yüksek, "öğrenci çalışan gençlerde" % 16.67 ve "çalışan gençlerde" % 8.33'lük bir oranla en düşük düzeydedir.

TABLO 89

UGRAŞI DURUMUNA GÖRE ETKİNLİKLERİN ZAMANLAMASI

	Zaman Dilimi	Öğrenim Durumu									
		Öğrenci		Çalışan		Öğrenci		Çalışan		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	χ^2	p
KİŞİ AYLARI	HAFTASONU	SABAH	1 53 29.4	8 66.7	14 77.3	75 35.7	21.9	P>.001			
		2 127 70.5	4 33.3	4 22.2	135 64.3						
		ÖĞLEDEN	1 60 33.3	4 33.3	9 50.0	73 34.7	2.0	P>.05			
	HAFTAİÇİ	SONRA	2 120 66.7	8 66.7	9 50.0	137 65.2					
		AKŞAM	1 94 52.2	4 33.3	8 44.4	106 50.5	1.89	P>.05			
		2 86 47.8	8 66.7	10 55.5	104 49.5						
	HAFTASONU	SABAH	1 20 11.1	2 16.7	3 16.7	25 11.9	.75	P>.05			
		2 160 88.9	10 83.3	15 83.3	125 88.1						
		ÖĞLEDEN	1 17 9.4	- --	1 5.5	18 8.6	--	--			
YAZ AYLARI	HAFTAİÇİ	SONRA	2 163 90.6	12 100.0	17 94.4	192 91.4	--	--			
		AKŞAM	1 54 30.0	1 9.1	2 11.1	57 27.1	5.22	P>.05			
		2 126 70.0	11 91.7	16 88.9	153 72.9						
	HAFTASONU	SABAH	1 43 23.9	7 58.3	10 55.6	60 28.8	13.56	P<.01			
		2 137 76.1	5 41.7	8 44.4	150 71.4						
		ÖĞLEDEN	1 85 47.2	5 41.67	11 61.1	101 48.1	1.47	P>.05			
	HAFTAİÇİ	SONRA	2 95 52.78	7 58.3	7 38.9	109 51.9					
		AKŞAM	1 72 40.0	3 25.0	7 38.9	82 39.1	1.06	P>.05			
		2 108 60.0	9 75.0	11 61.1	128 60.9						
YAZ AYLARI	HAFTASONU	SABAH	1 25 13.9	2 16.7	3 16.7	30 14.3	.16	P>.05			
		2 155 86.1	10 83.3	15 83.3	180 85.7						
		ÖĞLEDEN	1 47 26.1	1 8.3	4 22.2	52 24.76	1.97	P>.05			
	HAFTAİÇİ	SONRA	2 133 73.9	11 91.7	14 77.8	158 75.24					
		AKŞAM	1 73 40.6	1 8.3	3 16.7	77 36.7	8.42	P<.05			
		2 107 59.4	11 91.7	15 83.3	133 63.3						

1:Katılanlar

sd:2

2:Katılmayanlar

D.Üyelerin Açık uçlu Soruya Verdikleri Cevaplar

Üyelerin "açıklamak istediğiniz başka konular ar ise açıklayınız" açık uçlu sorusuna verdikleri cevapların oranı nisbeten düşük olmuştur. Gençler böyle bir araştırma ile sorunlarına ilgi gösterilmesini sevinçle karşıladıklarını belirtmişlerdir. Bu soruya alınan cevaplar özetle aşağıdaki gibidir;

- 1.Yaz kamplarında kız-erkek karma kamp yapılması, arkadaşlık ve insan ilişkilerinin pekiştirilmesi.
- 2.Tüm gençlerin sorunlarıyla ilgilenilmeli.
- 3.Personelin olanakları iyileştirilmeli, gençlere en iyi hizmet verecek elemanların sağlanması.
- 4.Gençlik Merkezleri tüm illere ve semtlere yaygınlaştırılmalı.
- 5.Gençlik Merkezleri'nin uluslararası ilişkileri geliştirilmeli.
- 6.Gençlerin dışarıdaki olumsuz yaşantılardan çekilerek GM aracılığıyla toplumla bütünleştirilmesi.
- 7.Etkinliklerin, gençleri yorgunluk ve stresten uzaklaştıracak biçimde verimli hale getirilmesi.
- 8.Yetkililerin, GM'ni derinlemesine tanınması ve olanaklar sağlaması sorunları çözecektir.
- 9.Liderler ve personel, nitelikli ve eğitimci kişilerden seçilmeli, yetiştirmeleri usta-çırak (deneme-yanılma) esasına bırakılmamalıdır.
- 10.Hafta sonlarında özellikle eğlence-piknik gibi özel programlar düzenlenmeli, kız-erkek arkadaşlığına

ve grup çalışmalarına önem verilmelidir.

11.GM, çok yararlı işlevini sürdürebilmesi için kendisini sürekli olarak yenilemeli.

12.Sportif ortam için alan, salon vb. olanaklar sağlanmalı.

13.GM, bakanlık kuruluşu olarak değil, Gençlik Klüpleri biçiminde düzenlenmelidir.

14.Değişik zamanlarda eğlenceler ve toplantılar düzenlenmeli.

BÖLÜM V

ÖZET YARGI VE ÖNERİLER

Eğlendirme-dinlendirme işlevinin yanısıra boş zamanı değerlendirmenin, toplumsal değişmeyi ve kalkınmayı destekleyen bir eğitim aracı olma işlevi de günümüzde oldukça önem kazanmıştır. Özellikle toplumsallaştırma ve kişilik gelişimini sağlama açısından boş zamanı değerlendirmenin rolü, gençlerin yetiştirilmesinde onun önemini gözardı edilemeyecek bir konuma getirmiştir. Bu nedenle artık boş zamanı değerlendirme olayı devletlerin ve çeşitli kamu kuruluşlarının örgütsel girişimlerle ele aldığı bir toplumsal kurum niteliği taşımaktadır.

Türkiye'de bu konuda yapılmış en somut örgütlendirme özellikle gençlik kesimi için gerçekleştirilmiş olan Gençlik Merkezleri'dir. Bu merkezler ülke düzeyinde kısmen yaygınlaştırılabilmiştir.

Bu araştırma ile Ankara'daki Çankaya ve Yenimahalle Gençlik Merkezleri'ne üye 12-24 yaş grubundaki gençlere sunulan boş zamanı değerlendirme hizmetinin ne ölçüde yapılabildiği ve gençlerin bu hizmetlere ilişkin düşünce ve beklentilerinin ne olduğunun incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Üye gençlerin bireysel özellikleri nelerdir?

2. Gençlik Merkezleri'ne hangi amaçlarla ya da güdülerle gelmektedirler?

3.Gençlik Merkezi'nde hangi etkinliklere katılmaktadırlar?

4.Gençlik Merkezi'nde daha hangi boş zaman etkinliklerinin düzenlenmesini istemektedirler?

5.Gençlik Merkezi'nde etkinliklere katılmakla hangi amaçlarını gerçekleştirdiklerini düşünmektedirler?

6.Gençlik Merkezi'nde etkinliklere katılmakla hangi olumlu davranışları kazandıklarını düşünmektedirler?

7.Katılamadıkları etkinlikler var ise bu etkinliklere hangi nedenlerle katılamadıklarını düşünmektedirler?

8.Gençlik Merkezi'nde sorun olarak gördükleri konular nelerdir?

9.Gençlik Merkezi'nde hangi düzenleme ve iyileştirmelerin yapılmasını istemektedirler?

10.Gençlik Liderleri ve kurumdaki personel ile ilişkilerinde sorunlarla karşılaşırılar ise gençlere göre bu sorunların nedenleri nelerdir?

11.Kişisel sorunları olduğunda gençler kimden yardım almayı tercih etmektedirler?

12.Psikolojik Danışmanlık'tan kendilerine özellikle hangi açılardan yardımcı olunmasını beklemektedirler?

13.Boş zaman etkinliklerinin özellikle hangi saatlerde yoğunlaştırılmasını istemektedirler?

Araştırmada kullanılan yöntem;

a.Bilgiler araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket yoluyla toplanmıştır.

b.Veriler, H.Ü. Beytepe Kampüsü Bilgisayar Merkezi'nde

özmlenmiştir.

c.Verilerin çözümlenmesinde f, % ve χ^2 kullanılmıştır. .05 anlamlılık düzeyi esas alınmakla birlikte .01 ve .001 düzeyleri de dikkate alınmıştır.

nemli Bulgular;

1.GM'nde etkinliklere katılım erkeklerde kızlara oranla daha fazladır.

2.GM'ne ye gençlerin büyük kısmının 12-17 yaş grubundaki gençler oluşturmaktadır.

3.GM'ne devam edebilen gençlerin çok büyük kısmını ğrenci gençlik kesimi oluşturmaktadır.

4.Etkinlikleri izleyen üyeler genellikle ortaöğrenim ağı gençliğidir.

5.GM'ne ye gençlerin ya da etkinlikleri sürekli izleyen gençlerin üçte birisinin babası yükseköğrenim görmüştür.

6.GM'ne gelebilen gençler "orta","iyi" ve "okiye" gelir düzeyine mensup olup,çoğunlukla "iyi" gelir grubunda toplanmaktadır.

7.GM'ne gelen gençlerin çok büyük kısmı büyük kent kökenli gençlerdir.

8.GM'ne devam eden gençlerin yaklaşık yüzde 69'u üyelik süresi 2 yıldan az olan gençlerdir.

9.Gençler bu merkezlerin çalışmalarını genellikle arkadaş,aile ve öğretmenlerinden duymaktadırlar.

10.Gençlerin Izcilik ve Halk Oğunları gibi bazı etkinliklerde yoğunlaştıkları ve bazı etkinliklerde yeterince yer almadıkları görülmektedir.

11.Etkinliklere katılım cinsiyete,yaşı göre farklılaşabilmektedir.

12.Gençler merkezlerde bazı güncel etkinliklerin de düzenlenmesini arzu etmektedirler.

13.Katılmayı istedikleri etkinlikler de cinsiyete ve üyelik süresine göre farklılaşabilmektedir.

14.Gençler toplumsal içerikli konularda kendilerinin bilgilendirilmesini de arzu etmektedirler.

15.Gençlerin etkinliklere katılma güduları özellikle toplumsal etkileşim ağırlıklı olup,boş zamanı değerlendirmek spor yapmak,yaratıcı olabilmek ve zeka,beceri gibi yetilerini geliştirmek noktalarında odaklaşmaktadır.

16.Katılma amaçları cinsiyete göre farklılaşabilmektedir.

17.En önemli katılma amaçları bireysel özelliklere göre belirgin biçimde farklılaşmamaktadırlar.

18.Gençlerin katılma amaçları ile bu amaçlarını gerçekleştirmeye konusunda taşıdıkları kanı hemen hemen aynıdır.

19.Gençler,etkinliklere katılmanın kendilerinde bazı olumlu değişikliklere yol açtığını ve özellikle insan ilişkilerinin iyileştiğini ve görev ve sorumluluk anlayışlarının geliştiğini belirtmişlerdir.

20.Olumlu değişimlerden çok azı cinsiyete,gencin ve babanın öğrenim düzeyine,gelir düzeyine ve üyelik süresine göre farklılaşmaktadır.

21.Gençler,arkadaşlarının GM'nden ayrılış nedenlerini ayrılanların kişisel ve ailevi sorunları ile GM'ndeki arkadaşlık ortamlarına uyum yapamayışlarına bağlamaktadır

lar. Üçüncü olarak da bina ve çalışma yerlerinin yetersizliğini göstermişlerdir. Etkinliklerin sayı ve nitelikçe yetersiz olduğu nedenini ileri sürenlerin oranı da küçümsenmeyecek bir düzeydedir.

22.Arkadaşlarının GM'nden ayrılışına ilişkin kanıları gençlerin cinsiyet,yaş ve öğrenim düzeyi gibi özelliklerine göre farklılaşabilmektedir.

23.Gençler kişisel sorunları olduğunda danışmak için öncelikle gençlik liderlerine dışarıdaki arkadaşlarına ve aile çevresindekilere gidebileceklerini belirtmektedirler.

24.Gençler Kişisel Danışmanlık Birimi'nden özellikle kendilerine,kişiliklerini ve sorunlarını tanımasında yardımcı olmasını beklemektedirler. Bu konudaki beklenti yaşa,gelir düzeyine göre farklılaşabilmektedir.

25.Gençler genellikle gençlik liderlerinin kendilerine yakın ve ilgili davrandıklarını belirtmişlerdir. Bu kanı bireysel özelliklere göre farklılaşmamaktadır.

26.Gençler genellikle gençlik lideri yaklaşımlarını da olumlu değerlendirmekte,liderlerin,"kendisi geri planda olmamakla birlikte genci de destekleyen" bir yaklaşım içerisinde olduklarını belirtmektedirler. Bu kanı da bireysel özelliklere göre farklılaşmamaktadır.

27.Gençlerden %22' si personel ile ilişkilerinde sorunları olduğunu belirtmektedirler. Bu kanı cinsiyete göre farklılaşmakta olup,erkekler daha çok sorun belirtmektedirler.

28.Gençler,personel ile sorunlarının en önemli nedeni

olarak,onların gençlik psikolojisi konusundaki bilgisizli-
ni göstermektedirler. Bu kanı cinsiyete ve üyelik süresine
göre farklılaşabilmektedir.

29.Gençlerin,yetkililerle görüşmek isteyebileceği en
önemli konu, "GM'ne daha fazla genci çekecek projeler geliş-
tirilmesi'dir. Bunu sportif etkinliklere ağırlık verilmesi
izlemektedir. Bu kanı sadece gencin öğrenim düzeyine göre
farklılaşabilmektedir.

30.Gençlerin,GM'de bekledikleri en önemli iyileştir-
me,"arkadaşlık ortamlarının iyileştirilmesi ve kız-erkek
arkadaşlığına olumlu bakılmasıdır". Bu kanı ile cinsiyet,
yaş ve öğrenim düzeyi arasında farklılaşmalar olabilmektedir.

31.Gençlerin,etkinliklerin yoğunlaştırılacağı zamana
ilişkin beklentileri cinsiyete ve gencin uğraşı durumuna
göre farklılaşabilmektedir.

Öneriler:

1.Etkinliklere katılıma kızları özendirecek ve cesa-
retlendiricek önlemler alınmalıdır.

2.Etkinliklere katılıma her yaş grubundaki gençlerin
katılımını sağlayacak önlemler alınmalıdır,

3.Çalışan,çalışan-öğrenci gençlerin daha fazla katı-
lımını sağlayacak önlemler alınmalıdır,

4.Ortaöğrenim gençliğinin yanısıra yükseköğrenim genç-
liği için de Merkezler'in çekici hale getirilmesi sağlanma-
lıdır.

5.Sosyo-ekonomik konumu iyi olmayan gençlik kesimine
bu hizmetin yaygınlaştırılması için önlemler alınmalıdır.

6.Gençlik Merkezleri'nin tanıtımı için TRT'nin olanaklarından yararlanma yoluna gidilmelidir,

7.Yeni etkinlikler düzenleyerek ve mevcut etkinliklerin içeriklerini zenginleştirerek,programlar farklı ilgi gruplarının gereksinim ve beklentileri doğrultusunda geliştirilmelidir.

8.Boş zamanı değerlendirme yöntemleri ve uygulamalarında,yenilikleri izlemek,etkinlikleri ders,GM'ni okul havasından çıkartmak esas alınmalıdır,

9.GM,hizmetin gerektirdiği altyapı yatırımlarına kavuşturulmalı,gerekli araç-gereç sağlanmalıdır.

10.Gençlik Liderlerinin,yöneticilerin ve diğer personelin seçiminde uzmanlık ölçüleri kullanılmalı,ayrıca bu elemanların hizmetiçi eğitimle sürekli geliştirilmeleri sağlanmalıdır.

11.Boşzamanı değerlendirme liderliği konusunun yükseköğrenim kurumlarının ilgili bölümlerinde programlara alınması sağlanmalıdır.

12.Gençlik Liderleri ve diğer görevlilerin maddi olanakları ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

13.Merkezlerde sosyal hizmet uzmanları yanısıra eğitim uzmanlarının da istihdamına yer verilmelidir.

14.Etkinlikleri özellikle gence olumlu davranış kazandıracak biçimde düzenlenmelidir.

15.Merkezler,gençler için demokrasi eğitim ve anlayışını kazanacakları ve demokratik yaşamı bizzat yaşayarak öğrenecekleri yerler haline getirilmelidir.

16.Gençlik Merkezleri'nin teftişini, eğitim açısından ele alabilecek elemanlar yetiştirilmelidir.

17.GM'nin yaz-kış verimli hizmet sunması sağlanmalı, yaz aylarında çalışmaların durması önlenmelidir.

GENÇLİK MERKEZLERİNDE DÜZENLENEN ETKİNLİKLERE İLİŞKİN
GENÇLERİN İHTİYAÇ VE BEKLENTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Değerli Gençler,

Gençlik Merkezlerinde düzenlenen etkinliklere ilişkin gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin belirleneceği bir araştırma yapılmaktadır. Bu araştırmanın gerçekçi ve sağlıklı sonuçlar verebilmesi sizlerin sorulara içtenlikle ve doğru cevaplamanıza bağlıdır. Bu nedenle sorulara çekinmek-sizin ve doğru cevap vermeniz beklenilmektedir.

Toplanacak bilgiler araştırmacı tarafından korunacak olup, hiç bir yetkiliye gösterilmeyecektir.

İlginiz ve katkınız için teşekkürler.

Şükran Kılbaş

A.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Öğrencisi Ankara 1988

1. Cinsiyetiniz ( ) Kız ( ) Erkek
2. Doğum tarihiniz.....
3. Uğraşınız
  1. ( ) Öğrenciyim
  2. ( ) Bir işte çalışıyorum
  3. ( ) Öğrenciyim ve bir işte çalışıyorum
  4. ( ) Başka.....
4. Öğrenim durumunuz
  1. ( ) İlkokul mezunu
  2. ( ) Ortaokul öğrencisi ya da mezunu
  3. ( ) Lise öğrencisi ya da mezunu
  4. ( ) Yüksekokul öğrencisi ya da mezunu
5. Babanızın (aile reisinizin) öğrenim durumu
  1. ( ) Okur-yazar değil
  2. ( ) Okur-yazar
  3. ( ) İlkokul mezunu
  4. ( ) Orta ya da dengi okul mezunu
  5. ( ) Lise ya da dengi okul mezunu

- 6.( )Yüksekokul ya da üniversite mezunu
- 6.Babanızın (aile reisinizin) mesleği
- 1.( )Serbest meslek sahibi (doktor,avukat) ve idareci
- 2.( )Kamu ya da özel sektörde yüksek rütbeli memur ve iş adamı
- 3.( )Orta memur,küçük iş adamı vb.
- 4.( )Küçük memur,esnaf,kalifiye işçi vb.
- 5.( )Yarı kalifiye ve düz işçi
- 6.( )İşsiz
- 7.Ailenizin ortalama gelir düzeyi
- 1.( )Çok iyi
- 2.( )İyi
- 3.( )Orta
- 4.( )Kötü
- 5.( )Çok kötü
- 8.Yaşamınızın en uzun geçtiği yer
- 1.( )İlçe ya da köy
- 2.( )İl
- 3.( )Büyük kent (Ankara,İstanbul,İzmir gibi)
- 9.Gençlik Merkezi'ne üyelik süreniz
- 1.( )6 ay ve daha az
- 2.( )7 ay-1 yıl
- 3.( )1-2 yıl
- 4.( )2-3 yıl
- 5.( )3-5 yıl
- 6.( )5 yıldan çok
- 10.Gençlik Merkezi'nin çalışmalarını ilk kez nereden duydu-
nuz?
- 1.( )Ailemden
- 2.( )Öğretmenlerimden
- 3.( )İşyeri yöneticilerinden
- 4.( )Arkadaşlarımdan
- 5.( )TV ve Radyodan
- 6.( )Basından
- 7.( )Başka.....
- 11.Halen aşağıdaki etkinliklerden hangilerine katılmaktasınız?
- 1.( )El Sanatları,Seramik,Çiçek

- 2.( ) Resim
  - 3.( ) Model Uçak
  - 4.( ) Fotoğrafçılık
  - 5.( ) Halk müziği, koro
  - 6.( ) Mandolin
  - 7.( ) Flüt
  - 8.( ) Orkestra
  - 9.( ) Saz
  - 10.( ) Gitar
  - 11.( ) İzcilik
  - 12.( ) Basketbol
  - 13.( ) Masa Tenisi
  - 14.( ) Voleybol
  - 15.( ) Halk Oyunları
  - 16.( ) İngilizce
  - 17.( ) Daktilo
  - 18.( ) Tiyatro
  - 19.( ) Satranç
  - 20.( ) Başka.....y.....
12. Katılamadığınız etkinlikler var ise bunun en önemli nedeni size göre aşağıdakilerden hangisidir ? (Sadece bir tanesini işaretleyiniz)
- 1.( ) Para ya da zaman yoksunluğu
  - 2.( ) Cinsiyet ya da ortamın uygun olmayışı
  - 3.( ) Katılmak isteyenlerin çokluğu ve fırsat eşitliği olmayışı
  - 4.( ) Liderlerin olumsuz tutum ve davranışları
  - 5.( ) Çalışmaların yeterince cazip ve etkin olmayışı
  - 6.( ) Yönetimin ve Personelin ilgisizliği
  - 7.( ) Başka.....
13. Aşağıdaki etkinliklerin hangilerinin Gençlik Merkezi'nde düzenlenmesini arzu edersiniz ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz).

Oyun-Spor

- 1.( ) Binaici oyun ve sporlar
- 2.( ) Bilgisayar Oyunları
- 3.( ) Paten, Yüzme, Golf
- 4.( ) Dağcılık, Tekwando

Hobi-Yaratıcılık

- 1.( ) Resim ve Boyama
- 2.( ) Takı ve Metal İşleri
- 3.( ) Marangozluk,Dikiş
- 4.( ) Amatör radyoculuk
- 5.( ) Bilgisayar programcılığı
- 6.( ) Başka

Müzik-Dans

- 1.( ) Sosyal ve Yaratıcı Danslar
- 2.( ) Koro ve Drama Grupları
- 3.( ) Başka

14.Aşağıdaki konulardan özellikle hangilerinin Gençlik Merkezi'nde seminer ya da konferans ya da benzeri biçiminde düzenlenmesini arzu edersiniz ?

- 1.( ) Gencin psikososyal gelişimi
- 2.( ) Gençlik sorunları
- 3.( ) İnsan ilişkileri
- 4.( ) Grupla çalışma teknikleri
- 5.( ) Boş zamanları değerlendirme eğitimi
- 6.( ) Aile plânlaması
- 7.( ) Beslenme
- 8.( ) Genel Sağlık
- 9.( ) İlk yardım
- 10.( ) Başka.....

15.Gençlik Merkezi'ne üye olmanızda aşağıdaki AMAÇLAR'dan özellikle hangilerinin etkileri olmuştur ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- 1.( ) Arkadaşlarla birlikte olmak ve birşeyler yapmak
- 2.( ) Antreman yapmak ve vücudun biçimini korumak
- 3.( ) Zeka,bilgi ve becerilerimi kullanmak,geliştirebilmek
- 4.( ) Hoşgörülü,dengeli ve bağımsız bir kişilik geliştirebilmek
- 5.( ) Günlük işlerin sıkıcılığından kurtulmak,rahatlamak
- 6.( ) Kültürü(sanatı,müziği,edebiyatı,tiyatroyu)tanımak
- 7.( ) Yeni insanlar tanıyarak toplumsal ilişkiler kurabilmek

- 8.( )Boş zamanı iyi değerlendirmek,eğlenmek ve dinlenmek
- 9.( )Başka.....
- 16.Gençlik Merkezi'ne üye olmanızda yukarıda sayılan amaçlardan sizin için en önemli olanı hangisi idi ? (Tek seçenek-Sadece yukarıda verilen numarayı yazınız).....
- 17.Arkadaşlarınızın Gençlik Merkezi'nden ayrılış nedenleri aşağıdakilerden hangileri olabilir ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)
- 1.( )Merkezdeki arkadaşlık ortamlarına uyum yapamayışları
- 2.( )Liderlerin olumsuz ve ilgisiz tutumları
- 3.( )Diğer ilgililerin olumsuz ve ilgisiz tutumları
- 4.( )Etkinlikleri sayıca ve nitelikçe yetersiz bulmuş olmaları
- 5.( )Ayrılanların kişisel ve ailevi sorunlarının oluşu
- 6.( )Bina ve çalışma yerlerini yetersiz bulmuş olmaları
- 7.( )Başka.....
- 18.Gençlik liderlerinizin en belirgin tutumu aşağıdakilerden hangisine en uygun düşmektedir ? (Sadece bir tanesini işaretleyiniz)
- 1.( )Sert ve Otoriter
- 2.( )Soğuk ve ilgisiz
- 3.( )Ölçülü ve dengeli
- 4.( )Yakın ve ilgili
- 5.( )Laubali ve dengesiz
- 19.Gençlik liderlerinizin çalışma ve size yaklaşımı en fazla olarak aşağıdakilerden hangisine benzemektedir ?(Sadece bir tanesini işaretleyiniz)
- 1.( )Kendisi geri planda kalıp genci öne geçiren
- 2.( )Kendisi geri planda olmamakla birlikte genci destekleyen
- 3.( )Kendisi ön plana geçip genci geri plana atan
- 20.Gençlik Merkezi'ndeki personel ile ilişkilerinizde karşılaştığınız sorunlar varmıdır ?
- 1.( )Evet
- 2.( )Hayır
- 21.Cevabınız "Evet" ise,size göre bunun en önemli nedenleri

aşağıdakilerden hangileridir ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- 1.( ) Personelin genç ve gençlik psikolojisi konularına uzak oluşu
- 2.( ) Gençlerin insan ilişkilerindeki deneyimsizliği
- 3.( ) Personelin çalışma koşullarının iyi olmayışı
- 4.( ) Personelin boş zaman değerlendirmenin anlamına yabancı oluşu
- 5.( ) Bürokratik işleyişin gençlerce bilinmeyişi
- 6.( ) Başka.....

22. Aşağıdakilerden hangilerinin Gençlik Merkezi'nce gerçekleştirilmesini arzu edersiniz ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- 1.( ) Arkadaşlık ortamlarının iyileştirilmesi ve kız-erkek arkadaşlığına olumlu bakılması
- 2.( ) Gençlerin sorunlarına karşı daha ilgili olunması
- 3.( ) Etkinliklerin türü, niteliği gibi konularda gençlerin görüşlerine de yer verilmesi
- 4.( ) Bina ve çalışma alanlarının iyileştirilmesi
- 5.( ) Çalışmaların okul havasından çıkartılarak boş zamanın değerlendirilmesi ruhuna uygun hale getirilmesi
- 6.( ) Lider tutumlarının daha demokratik hale getirilmesi
- 7.( ) Etkinlikler arası işbirliği ve dayanışmaya ağırlık verilmesi
- 8.( ) Özellikle hafta sonlarında çalışma sürelerinin uzatılması
- 9.( ) Başka.....

23. Gençlik Merkezi'ne üye olmakla aşağıdaki AMAÇLAR'ınızın hangilerini GERÇEKLEŞTİRDİĞİNİZİ düşünüyorsunuz ? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- 1.( ) Arkadaşlarla birlikte olmak ve birşeyler yapmak
- 2.( ) Antreman yapmak ve vücudun biçimini korumak
- 3.( ) Zeka, bilgi ve becerilerimi kullanmak, geliştirmek
- 4.( ) Hoşgörülü, dengeli ve bağımsız bir kişilik geliştirebilmek
- 5.( ) Günlük işlerin sıkıcılığından kurtulmak, rahatlamak
- 6.( ) Kültürü (Sanatı, müziği, edebiyatı, tiyatroyu) Tanımak

- 7.( )Yeni insanlar tanıyarak toplumsal ilişkiler kurabilmek.
- 8.( )Boş zamanı iyi değerlendirmek,eğlenmek ve dinlenmek
- 9.( )Başka.....
- 24.Yukarıda sıralanan amaçlardan Gençlik Merkezi'nde özellikle en fazla hangisini gerçekleştirdiğinizi düşünüyorsunuz? (Tek seçenek-Sadece yukarıda verilen numarayı yazınız)....
- 25.Gençlik Merkezi'nde karşılaştığınız sorunlar dışında kendi kişisel sorunlarınız olduğunda öncelikle aşağıdakilerden kime gidersiniz?(Sadece bir tanesini işaretleyiniz).
- 1.( )Gençlik Merkezi Yöneticisine
- 2.( )Gençlik Liderlerinin herhangi birisine
- 3.( )Öğretmenlerime (varsa amirime)
- 4.( ) Gençlik Merkezi'ndeki Sosyal Hizmet Uzmanına
- 5.( )Gençlik Merkezi'ndeki arkadaşlarıma
- 6.( )Dışardaki arkadaşlarıma
- 7.( )Aileme ya da akrabalarıma
- 8.( )Başka.....
- 26.Gençlik Merkezi'nde etkinlikleri izlemenin sizin yaşamınıza "olumlu" katkıları oldu isı bu değişimlerin özellikle hangi konularda olduğunu aşağıda işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleyebilirsiniz).
- 1.( )Görevlerimi daha iyi kavramaya başladım
- 2.( )Aile-içi ilişkilerim iyileşti
- 3.( )Edindiğim oyun-iş becerilerimle yaşamımı güzelleştirmekteyim
- 4.( )Okuldaki ilişkilerim iyileşti,derslerimde başarıım arttı
- 5.( )Amirlerimle olan ilişkilerim iyileşti
- 6.( )Arkadaşlarımla ilişkilerim iyileşti
- 7.( )Başka.....
- 27.Aşağıdaki hangi konuları mümkün olsaydı yetişkinlerle konuşmak isterdiniz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)
- 1.( )Gençlik Merkezi'ne daha fazla genci çekecek projeler yapılması
- 2.( )Gençlerde olumlu davranış geliştirici etkinliklere gidilmesi

- 3.( )Sportif etkinliklere ağırlık verilmesi
- 4.( )Liderlerin özel sorunlarının gençlere yansıtılmaması
- 5.( )Personelin sayıca ve nitelikçe iyileştirilmesi
- 6.( )Personelin çalışma koşullarının iyileştirilmesi
- 7.( )Başka.....

28.Gençlik Merkezi'nde bir "Kişisel Danışmanlık Birimi" oluşturulmasını gerekli görüyor iseniz;bu hizmetin gence özellikle hangi açıdan yaklaşmasını gerekli görürsünüz?(Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- 1.( )Gencin kişiliğini ve sorunlarını tanımasında O'na yardım edilmesi
- 2.( )Gencin ilgi ve yeteneklerini tanımasında kendisine uygun olacak etkinliği seçmesinde O'na yardımcı olunması
- 3.( )Gencin bireysel ve grup arkadaşlıkları kurmasında O'na yardımcı olunması
- 4.( )Okul ve işine ilişkin sorunları ile ailevi sorunlarında yol gösterilmesi
- 5.( )Gencin Merkezde iyi ilişkiler kurarak en iyi biçimde yararlanmasında O'na yardımcı olunması
- 6.( )Başka.....

29.Gençlik Merkezi'nde etkinlikler zaman açısından nasıl düzenlenirse daha yoğun katılmanız mümkün olurdu?

Kış

Yaz

- 1.Hafta Sonu a.( )Sabah
b.( )Öğleden sonra
c.( )Akşam

- 1.Hafta sonu a.( )Sabah
b.( )Öğleden sonra
c.( )Akşam

- 2.Hafta içi a.( )Sabah
b.( )Öğleden sonra
c.( )Akşam

- 2.Hafta içi a.( )Sabah
b.( )Öğleden sonra
c.( )Akşam

3.Başka.....

3.Başka.....

30.Açıklamak istediğiniz başka konular var ise lütfen yazınız.

K A Y N A K Ç A

- ABADAN, Nermin. Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri ve Kurum Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anketi Sonuçları. Yurtkur Yayınları No.3, Ankara. 1967.
- AKYOL, Avni. Gençlik Kamplarını Tanıtma El Kitabı. Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayın No.21, Ankara. 1974.
- ALKAN, Türker ve ERGİL, Doğu. Siyaset Psikolojisi Siyasal Toplumsallaşma. 1. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara. 1980.
- AYDIN, Mustafa. Eğitimde Denetimsel Davranış, Çağcıl Bir Yaklaşım: Denetim, İnsan İlişkileri, Moral, Güdülenme, Örgütsel İklim, Türkiye'deki Uygulama. Ankara. 1984.
- AL-DOURİ, Dhi Hassan. "Developing a Youth Leadership Curriculum: Perceptions of the Iraq Family" Dissertation Abstracts International. Vol.44, No.06, December 1983, p. 1675-A.
- ATHLETIC INSTITUTE. The Recreation Program. Chicago. 1953.
- ATKINSON, Smith Krouse. "Recreation". The Educator's Encyclopedia. Seventh Printing. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J. August 1969.
- AZİZ, Aysel. Toplumsallaşma ve Kitleesel İletişim. A.Ü. Ba-

- sın Yayın Yüksek Okulu Yayınları No.2, A.Ü. SBF,
BYYO Basımevi, Ankara. 1982.
- BAYSAL, Ayşe Can. Sosyal Örgütsel Psikolojide Tutumlar.
İ.Ü.İşletme Fakültesi, İstanbul. 1981.
- BEARD, Jacop G. ve RAGHEP, Mounur G. Measuring Leisure
Satisfaction¹. Journal of Leisure Research. Vol.12,
No.1, 1980, pp.20-33.
- BERGSTEN, Urban. Interest in Education Among Adults with
Short Previous Formal Schooling. Adulth Education.
Vol.30, No.3, 1980, pp.131-151.
- BUCHER, Charles A. ve BUCHER, Richard D. Recreation for
Today's Society. Prentice-Hall, Inc., Englewood
Cliffs, New Jersey. 1974.
- BUCHER, Janice. Socialization of Adolescent Girls Into
Physical Activity. Adolescence. Vol.XVlll, No.72,
Winter 1983, pp.753-766.
- BURSALIOĞLU, Ziya. Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış.
A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları No.78, Genişletil-
miş Beşinci Baskı, Ankara. 1979.
- BÜLBÜL, A. Sudi. Grup Dinamikleri ve Halk Eğitimi. Teksir.
Ankara. 1984.
- CHICK, Gerry E. Leisure, Labor and the Comlexity of Culture:
An Anthropological Perspective. Journal of Leisure
Research. Vol.18, No.3, 1986. pp.154-168.

CILGA, İbrahim. "Toplumla Çalışma İlkeleri Açısından Gençlik Merkezi Faaliyetlerinin Geliştirilmesi". Gençlik Merkezi Yöneticileri Semineri İÇEL-Silifke-Akkum 1986.

MEGSB Yayınları 637/40, ME Basımevi, Ankara. 1986.

Clark, Leonard H. "Sosyal Bilimler Öğretimi". Çev. Mehmet Ali Kısakürek.

A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1984, Cilt 17, Sayı 1-2.

COLLEY, Louise A. The Relation of Re-creative Experience to Ego-Stage Development. Adult Education Journal. Vol. XLX, No.1, 1968, pp.30-51.

CORBİN, H. Dan. Recreation Leadership. Third Edition. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs. 1970.

CRANDALL, Rick. Social Interaction, Affect and Leisure. Journal of Leisure Research. Vol.11, No.3, 1979, pp. 165-181.

_____. Motivation for Leisure. Journal of Leisure Research. Vol.12, No.1, 1980, pp. 45-54.

DPT. Gençlik ve Spor. V.BYKP ÖİK, Gençlik Komisyonu Raporu. DPT:1904, ÖİK:296, Ankara. 1983.

_____. İkinci Beş Yıl 1968-1972. No.748, Ankara. 1969.

_____. Sanayileşme ve Geleneksel Yapı. SPD, Ankara. 1984.

_____. Milli Kültür. V.BYKP ÖİK Raporu. DPT:1920, ÖİK:300 Ankara. 1984.

EKŞİ, Aysel. Gençlerimiz ve Sorunları. İ.Ü. Yayın No.2790, Mediko-Sosyal Merkezi Yayın No.1, İstanbul. 1982.

ELBURUZ, Leyla. Karl Mannheim ve Planlı Değişme. H.Ü.

Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyoloji Bölümü, Doktora Tez Çalışması. Ankara. 1977.

ELLIS, Gary David." The Identification and Exlication of Adolescents Leisure Functioning". Dissertation Abstracts International. Vol.44, No.08, 1984. p.2576-A.

ENÇ, Mithat. Ruh Sağlığı Bilgisi. Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi Öğretmen Kitapları. Altıncı Basım. İstanbul. 1976.

ERKAL, Mustafa. Sosyolojik Açıdan Spor. MEGSB Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Yayınları No.30, Ankara. 1986.

ERKAN, Necmettin. Boş Zamanı Değerlendirme(Recreation). 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi Buca Eğitim Dönemi Ders Notları. Teksir. 1975.

FİŞEK, Kurthan. Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Dünyada-Türkiye'de Spor Yönetimi. A.Ü.SBF Yayınları No.445, Ankara. 1980.

FLOODLIGHT. İlea Guide to Part-time Day and Evenin Classes in Inner London. 1987-88, 75 p. William H. Stubbs Education Officer.

FRIESEN, Barbara Key. Values and Recreational Interest of Thirteen to Fifteen-Year-Old Seventh-Day Adventish

Youth Relevant to the Pathfinder Clup Program in
the State of Michigan. Dissertation Abstracts
International. Vol.42, No.02, August 1981, p.852-A.

FROMM, Erich. Sağlıklı Toplum. Payel Yayınları No.58,
Bilim ve Felsefe Kitapları:20, Birinci Basım. Çev.
Yurdanur Salman ve Zeynep Tanrısever. İstanbul.1982.

GENTRY, James W. ve DOERING, Mildred."Sex Role Orientation
and Leisure¹". Journal of Leisure Research. Vol.11,
No.2, 1979, pp.102-111.

GERAY, Cevat. Halk Eğitimi. A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayın-
ları No.73, İkinci Baskı, A.Ü.Basımevi. Ankara.1978.

GODIN, Gaston. "Psychosocial Factors Influencing Intentions
to Exercise of Young Students". Dissertation Abstracts
International. Vol.45, No.02, August 1984.

GÖKÇE, Birsen. Gecekondu Gençliği. H.Ü. Yayınları C-15,
Ankara. 1971.

_____. Ortaöğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları.

MEGSB Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayını No.
270/19, Ankara. 1984.

GÖKMEN, Hülya. AÇIKALIN, Aytaç. KOYUNCU, Nur ve SAYDAR,
Zühal. Yükseköğrenim Öğrencilerinin Serbest Zaman
Etkinlikleri ve Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri.
MEGSB Gençlik Hizmetleri ve Faaliyetleri Dairesi Başı-
kanlığı, ME Basımevi, Ankara. 1985.

GUNTER, B. G. The Leisure Experience: Selected Properties.
Journal of Leisure Research. Vol.19, No.2, 1987, pp.
115-130.

GÜVENÇ, Bozkurt. Sosyal ve Kültürel Değişme. H.Ü. Yayınla-
rı D-21, Ankara. 1976.

_____. İnsan ve Kültür. Büyük Fikir Kitapları No.
20, Geliştirilmiş Dördüncü Basım. İstanbul. 1985.

HAMMITT, Sarah A. The Influence of Social Group, Past
Experience, and Attitude on Participation and Non-
participation in Sports and Physical Activities.
Dissertation Abstracts International. Vol.45, No.02,
August 1984.

HOMANS, George H. İnsan Grubu. TODAİE, Çev. Oğuz Onaran
ve Ünsal Oskay. Ankara. 1971.

KATZ, James ve MURASKIN, Lana D. The Assimilation of Jewish
Young Adults Through The New York City Young Men's
Hebrew Association. Adult Education. Vol.XXVI, No.4,
1976, pp.226-234.

KELEŞ, Ruşen ve ÜNSAL, Artun. Kent ve Siyasal Şiddet. A.Ü.
SBF Yayınları No.504. Ankara. 1982.

KELLY, John R. Socialization Toward Leisure: A Developmental
Approach. Journal of Leisure Research. 6(Summer),1974.
pp.181-193.

- KELLY, John R. Leisure Socialization: Replication and Extension. Journal of Leisure Research. Vol.9, No.2, 1977, pp.121-132.
- KLEIBER, Doughlas. LARSON, Reed ve CZIKSZENTMIHALYI, Mihalyi, The Experience of Leisure in Adolescence. Journal of Leisure Research. Vol.18, No.3, 1986, pp.167-176.
- KRAUS, Richard G. ve CURTIS, Joseph. Creative Administration in Recreation and Parks. Second Edition: The C.V. Mosby Company. Saint Louis. 1977.
- KÖKNEL, Özcan. "Gençlik Çağının Psiko-Sosyal Nitelikleri". Gençlik ve Toplum Konulu Bilimsel Toplantı Konuşmaları. Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayın No.01-85. Ankara.1982.
- KURTKAN, Amiran. Sosyolojik Açıdan Eğitim Yolu ile Kalkınmanın Esasları. İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayın No.388. İstanbul. 1977.
- LONDON, Jack ve WENKERT, Robert. Leisure Styles and Adult Education. Adult Education Journal. Vol.XX, No.1, pp. 3-22.
- LONDON, Jack ve EWING, Jeanne Bunderson. Adult Education and the Phenomena of Social Change. Adult Education. Vol.32, No.4, Summer 1982, pp.229-247.
- LOWE, John. Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış. Unesco Türkiye Milli Komisyonu, Ankara. 1985.
- MANNELL, Roger C. ve BRADLEY, William. Does Greater Freedom

Always Lead to Greater Leisure? Testing a Person
X Environment Model of Freedom and Leisure." Journal
of Leisure Research. Vol.18, No.4, 1986, pp.215-230.

McMILLEN, Jay B. "The Social Organization of Leisure Among
Mecian-Americans¹". Journal of Leisure Research. Vol.
15, No.2, 1983, pp.164-173.

MILLS, Allan S. "Participation: A Test of Maslow's Theory".
Journal of Leisure Research. Vol.17, No.3, 1985, pp.
184-199.

MOHAMMED, Shamıl Kamil. "Leadership Behaviors of Youth
Center Superintendents in Iraq as Perceived By Selected".
Dissertation Abstracts International. Vol.44, No.12,
June 1984, p.3639-A.

MORGAN, A. E. Youth Services. Printed in Great Britain By
Lund Humphries, First Published, London and Breadford,
1948.

ÖZGÜVEN, İbrahim Ethem. Üniversite Öğrencilerinin Akademik
Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler.
H.Ü. Basımevi, Ankara. 1974.

ÖZOĞLU, Süleyman Çetin. Spor Psikolojisi. 19 Mayıs Gençlik
ve Spor Akademisi Ders Notları, Teksir. Ankara. 1976.

PIERCE, Robert C. Dimensions of Leisure 1: Satisfactions¹.
Journal of Leisure Research. Vol.12, No.1, 1980.
pp.5-19.

- POOLE, Millicent E. The Schools Adolescents Would Like.
Adolescence. Vol.XIX, No.74, Summer 1984.
- PRENDERGAST, Joseph. "Adults Recreation Education Education".
Handbook of Adult Education. Chapter 44, United State
in edt. Malcolm Knowles 1967
- RAGHEB, Mounir G. Interrelationships Among Leisure
Participation Leisure Satisfaction and Leisure Attitutes¹.
Journal of Leisure Research. Vol.12, No.2, 1980, pp.138-
149.
- REICH, Wilhelm. Kişilik Çözümlemesi. Payel Yayınları No.61,
Bilim ve Felsefe Kitapları No.21, Çev.Bertan Onaran.
İstanbul. 1983.
- RIDDICK, Carol Cutler. Leisure Satisfaction Precursors.
Journal of Leisure Research. Vol.18, No.4, 1986, pp.
259-265.
- SESSOMS, H. Doughlas ve KRAUS, Richard G."Recreation". The
Encyclopedia of Education. Lee C. Deighton, editor-in-
chief. Vol.7, The Macmillan Company The Free Press.
1971.
- SHAW, Susan M. Leisure, Recreation or Free Time? Measuring
Time Usage".Journal of Leisure Research. Vol.18, No.3.
1986. pp.177-189.
- SHERIFF, Muzaffer. Sosyal Kuralların Psikolojisi. Alan Ya-
yıncılık: 38, Bilim Dizisi:8, Çev. İsmail Sandıkçıoğlu.
İstanbul. 1985.

- SIEGEL, Sidney. Davranış Bilimleri İçin Parametrik Olmayan İstatistikler. A.Ü. DTCF Yayınları No.274, A.Ü. Basımevi. Ankara. 1977.
- SILLITOE, K. K. Planning For Leisure. Government Social Survey. Her Majesty's Stationery Office. London. 1969.
- SIMPSON, J. A. Avrupa'da Yetişkinler Eğitiminin Bugünü ve Yarını. MEB Mesleki ve Teknik Öğretim Kitapları Etüd ve Programlama Dairesi Yayınları No.102, Çev. Cavid Sıdal, Editör.İrfan Zorlu. Ankara. 1974.
- SNEEGAS, Janiece. Components of Life Satisfaction in Middle and Later Life Adults: Perceived Social Competence, Leisure Participation and Leisure Satisfaction. Journal of Leisure Research. Vol.18, No.4, 1986. pp. 248-258.
- SKOVHOLT, Thomas. Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'de Gençlere Yönelik Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri. Çev. Gülden Bilal. Eğitim ve Bilim. Cilt 10, Sayı 59, Ocak 1986, Ankara.
- SPEITZER, Elmer ve SYNDER, Eldon E. Correlates of ~~recreational~~ Participation in Adult Recreational Sports¹. Journal of Leisure Research. Vol.15, No.1, 1983. ss.27-38.
- STOVER, Ronald G. ve GARBIN, Albino P. Explanations of Leisure Behavior: An Analysis. Journal of Leisure Research. Vol.14, No.2, 1982, pp.91-99.

SUMMER, Jan. Selected Criteria for Determining the Most Valued Aspect of Leisure: Activity? Environment? Relationships? Dissertation Abstracts International. Vol.45, No.01, July 1984.

TEZCAN, Mahmut. Boş Zamanlar Sosyolojisi. Ankara. 1977.

_____. Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No.116, Ankara. 1982.

_____. "Spor Sosyolojisi Hakkında". Eğitim ve Bilim. Cilt 8, Sayı 44, Ankara. Temmuz 1983, ss.31-33.

_____. "Eğitimde Yabancılaşma". A.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi. Cilt 16, Sayı 1, 1983. ss.245-254.

TOLAN, Barlas. Çağdaş Toplumun Bunalımı, Anomi ve Yabancılaşma. A.İ.T.İ.A. Yayınları No.116, Ankara. 1981.

UNESCO, 26 Ekim 1976 Tarihinde Nairobi'de Toplanan Genel Konferansın Ondokuzuncu Oturumunda Kabul Edilen Yetişkin Eğitiminin Gelişmesine İlişkin Tavsiye Kararı. Çev.Turhan Oğuzkan. Kaynak Materyal:14, Yetişkin Eğitimi(Yaygın eğitim) Üst Kademe Yöneticileri ve Uzmanlar Toplantısı. Ankara. 1984.

UNESCO. 1976 Nairobi Tavsiye Kararı ile 1983 Belgrad ve Hamburg Toplantılarında Beliren Görüşler. Çev.Turhan Oğuzkan. Yetişkin Eğitimi(Yaygın eğitim) Üst Kademe Yöneticileri ve Uzmanları Toplantısı. Ankara. 1984.

ÜLKÜ, Sıral. "Ergenlik Döneminde Arkadaşlık İlişkileri"
Eğitim ve Bilim. Cilt 2, Sayı 11, Ocak 1978. ss.13-14.

UNVER, Özkan. TOLAN, Barlas. BULUT, Işıl ve DAĞDAŞ, Cavit.
12-24 Yaş Gençlerin Sosyo-Ekonomik Sorunları. Fen-Ede-
biyat Fakültesi İstatistik Bölümü. Ed. Nihat Nirun.
G.Ü.BYYO Matbaası. Ankara. 1986.

YOESTING, Dean R. ve BURKHEAD, Dan L. Significance of
Childhood Recreation Experience on Adult Leisure
Behavior: An Exploratory Analysis. Journal of Leisure
Research. 5(Winter) 1973. pp.25-36.

YÖRÜKOĞLU, Atalay. Değişen Toplumda Aile ve Çocuk. Aydın
Kitabevi Yayınları: 3, İnsan ve Toplum Dizisi: 1,
Birinci Basılış. Kurtuluş Ofset Basımevi. Ankara. 1983.

_____. Çocuk ve Ruh Sağlığı. Türkiye İş Bankası
Yayınları. Genel Yayın No.189, Sosyal ve Felsefi
Eserler Dizisi: Beşinci Baskı. Ankara. 1983.

Witt, Peter. Factör Structure of Leisure Behavior for High
School Age Youth in Three Communities. Journal of
Leisure Research. Manuscript received February 11,
1971, revised June 21, 1971. pp.213-219.